

granatorum acetosorum. Cibaria sua sunt frida et condita cum rebis frigidis sicut acetositate citri. aceto et agresta et silia. a uino et rebis calidis olio abstineat. quoniam hec plus comedere et augumentare ipas febre. Ira. n. nil alius est quam accessio san. circa cor. ut dicit Christo. Cum itaque in ira fiat ebullitio sanguinis. et fervor circa cor. si nos daremus res namque causa. magis augumentare feruorem et incendium et sic se. magis augumentaret et comedere. In comedendum. est cum frigore supra dictis. quoniam ex causis predictis hec sequitur. Inducat est leticia et caritas musicorum et instrumentorum coram pa. pulsen. et parentes ei predicti sibi solatiu et gaudiu. Et si propter amissiones pecunie vel alterius rei hoc patitur. permittatur sibi tales res a parentibus et amicis. Quod si propter nimium ieiuniuum acciderit huius pas. cognoscit p. coris dispone; macrā et siccā. et oculorum cōcauitatem. pulsus debilis et uellocē. et uria rubea. quoniam appetet et patiens facta se nimium ieiunasse. Curat huius modo pa. reficiat cibis restauratis et potibus bal. electuaris et in uictiōibus quod in sequenti ea. de ethica suz dictur.

Quod si aliquis effimerat paciat causa multorum cogitationum vel multe sollicitudinis. quod cognoscit iuditio pa. et est quod facies et totum corpum quoniam citriat oculorum cauacem palpebre graues et moles et ad mouem tardus fit. et uultus tenuidus. uria tenuis pulsus pius. in bal. aq. tepide imitat et lenit abstergat et ungues secundum hanc doctrinam. de non nutriat ex cibis faciliter digerentibus et nutritiibus et uinum optimus et nutritum per liphatum bibat. puocet sōpnus in eo cum eplo quod in causa frenesi dicatur. In domo frīa colloget. Remoueat ab huiusmodi sollicitudine uerborum sternolatōrum. et aliq. ludi in quibus delectat sicut coraz ipsius instrumenta musicalia coram eo pulserunt si in eis delectantur. Quod si aliquis effimerat incederit eo quod plus solito coedetur: aut cibū multus nutritē aut grossi nutrimenti supererit. aut cibū male et uenose qualitatis. prior ergo statim uotum puocem cuius uotum patriarche Nicolai vel scarpelle uel cū aliquo uotum conuenienti. Quod si hec se. pro plures dies durauerit. sic quod quasi sinochē est uidea non est malicie digō expectāda. quod si sinochus et sinocha antrax ex signatia materias crudas euare iubet. In his. n. eritudib⁹ et silib⁹ non debemus materie digōne expectare. sed statim flomare et uerē soluerit cū aqua ea. fructuū. uel aliqua conuenienti medicina det syrum acerosum. prisana det solūmō et lac amigd. et mica pāis ter uel quaer lora cū zucaro in aqua. Cumque se. aliquā tulū aleuia detcepit pa. in bal. aq. tepido ponat. in

quo morā magna non faciat. Et fricet corpum ei ex fursu diu deinceps lauet hunc et abstergat. et in panis no lineo inuoluat et lecto moli potatur et gescat et nutriat ut dictum est. Quod si fe. dimuta fuerit sicut non in totā recessit ite p. vītute exīte fortis in bal. mitate et plū moret ibi quam p. us. et oia frīa est supiorē doctrinā exhibeat. In principio tamen huius fe. abs quoniam magna cautella bal. ingredi non debet. Lauēdē. n. ne pa. in huiusmodi bal. labore paciat. et ne corpū ipsius calefiat. Quod si contingat ihm in bal. oripillationē pati illico extrahēdū est. et hoc dico quod quo libet effimerat pa. Cumque pa. iste oripillatio de huiusmodi bal. p. hoc cognoscit ipsa febre non est effimerat sicut putrida et huiusmodi spāle signū ad cognoscendū effimerat distingui a putrida. Cumque n. eger se balneauerit et oripillatio non supnenerit. scias illā febre esse effimerat. et tunc uostus puocet cū adhuc materia fuerit in ore stōaci. a quā fūi soluit in faciētes spūs duixerit uel si ueterē fuerit so. ut si mā in fūdo stōaci fuerit et uria puocata fuerit et flōia et fīa fuerit si fuerit oportunū. et ordo diete obseruatū fuerit. et ordo est iterādi bal. et inīgēdi corpū sicut supī scriptū est obseruatū cito curabit glū effimerat. ne in putridā queretur. Si autem error in predictis contingat in fe. putrida uel in quotidiana uel in sinochā et si lecē cito transibit. Quod si aliquis hāc febre patitur propterea quod usū bal. p. termisit et non balneatur ut assueverat. quod scit iuditō pa. in bal. aq. tepide imitat. et multa aq. tepida super enī fūdatur et corpū ei fricetur ex forfure se. cōib⁹ tritis et paucō nitro issimis deinceps lauetur hunc ex dicta aq. et abstergatur ei corpū. et potatur in lecto et nutriatur ex cibis faciliter digōnis. et cibis extiguētibus calorē. et uinum clāx atbū ualde subtile sibi exhibeatū in potu die seqūenti si non libera fuerit) balneatur et hādicto regie regatur. Quod si multū sit habuerit uel si quis hāc fe. propter sit habuerit detur extignētia sitū in causa. sed sitū dicta. In bal. aq. tepido mitatur prisana ordei et est aq. frīa cū zuco detur. aq. est frīa detur. nutriatur et ex cibis hādictatibus et frīa a labore abstineat. Quod si aliquis hāc febre patiatur propter disinteriā quā hū fluxū uerēris aut uerētū uel tenasciō. sue curatur predictis eritudib⁹ et curetur hū quod in p. hiis causa. dictum est. Si vero patiatur quis hāc febre propter rūmatismū seu corizā et tussis et silia. succurētū est cito cū flōia lūctosis hū rasū dictis ecce p. moli ficitur et tussis et rūmatismus sedetur secunduz quod in p. p. capitulis dictum est. a carnibus et uino omnino abstineant prisana farinam or-

dei lac amigdalarii et silia comedat. Cumque se. quiuerit in bal. mittendus est et ordinatis paulatim ad consueta trascendo huiusmodi eum se. cum ex huiusmodi causis procedit. et cura eius negligitur. multo tempore in pleuresim conuerit consuevit. Tunc tiero haec sc. quicquid patitur propter bubones seu spatulae quod visu discernitur et pulsus magnus et uelox est spissus. urina alba et cruda facies rubea et inflata et in fine sudor aliquis. tunc infirmus sum rasum ex parte contraria minuendus et locus frigidandus est quemadmodum de aperte calido ostensum est. bal. vero nullum modum ingrediatur. nec uinum bibat donec illud aperte sedetur et eius igneitas et ardor deprimat soluas ueterem eorum. et calor eius naturalis mutatur in ignem ad tempes reducatur cum his quae in precedentibus dicta sunt. et ex cibis frigidis nutritur. et ipsius aperte ad maturitatem producat et prius extrahatur. Naturato. non aperte et sanie extracta tollit dolor et febris quae remota cum remouetur ei effectus. Nam idem dicit Ipo. in affio. sc. pteciule. quoniam dicit. Circa generationem saniei et c. Capitulum secundum de ethica.

Licha febris habitualis dicitur ab ethice
et quae est habitudo quae corpori aduenientia in
bitu convenerit et sive diuer-
sio de causa. Quoniam non sit ex precedentibus se. diutur
nisi ex passione ut ex longa ira solicitudine tristitia
nimio studio ex nimio ieiuno nimio coitu ex
longo mestru. uel emoroyd. fluxu. quoniam sit ex precedente
dente prius pleuresi uel pimplemia. et hec ab au-
toribus incurabiliter reputatur. Ethice ergo tres sunt
species. prima haec et tertia. Prima species ethice fit
ex assumptione humiditatis ad regimen membrorum ab
epoxyteniente que nondum est digesta nec dealbata nec
membris assilata. et urina appetit citrina vel subcitri-
na mediocriter temnis. et mediocritate spissa cum
petaloidibus resolutiobus et calor continuus et
leuis et in uolis manu semper est calor sed minor post
prandium quam ante. et hoc est familiare signum in omni specie
ethice et alia signa coia conueniunt. adeo tunc modica. membrorum consumatio et grauedo et in por-
ris extensis. oculorum coquitas natrii acumene et ca-
lor ut dixi continuus in uolis manu et pedu. Et
hec signa magis intenduntur si ad secundam speciem
deuenerit et magis si ad tertiam. Secunda species fit
ex maiori humiditatis assumptione membrorum assilate
nisi ex toto in corpore ex parte digeste et ex parte de
albante. cuius signa sunt oia que in prima specie dicta sunt
sed fortiora. et uehemetiora signa sunt in hac specie.
urina citrina uel subcitrina mediocriter tenuis vel

medioerit spissa in qua apparet erinoides resolu-
tiones. et supnatat ipsi urie quod grossities ut te-
la aranee quam grossitatem Ipo. in pronosticis uituperabile
appelat ubi dicit. grossities in uria ut aranee
tela uituperanda sunt. et hec species uix aut non curat
In tertia vero species ethice assumptio ipsa humiditas ter-
tia que ex toto digitur et ex toto dealbata et cere
unum cum membrum in qua uria appetit et colore et sub-
stancia oleaginosa cum gibusdum atomis albis et ro-
tundis in modo pumis frustri carnis uenientis in quaeque
oculi sunt ualde oculi tipora plana nare ualde
acute et contracte et facies sit terribilis et collum
ualde gracile sit et ualde subtile. ossa pectoris
discipiunt ita quod possunt osa visu et tactu cognoscari
uox et sit rauca et quoniam ex illo et debil sit. et
quoniam uix audire. pulsus sit ualde debil et subtilis
et totum corpus deccitat et quod non uideatur nisi corius
et ossa et ovis pulcredo et claritas corporis recedit
et uicer atenuatur et dilatatur sic quod uideatur quasi co-
stis adherere. nihil quasi in eo uideatur esse. cutis et
si elenetur per se non residet. ultro cadunt capilli et co-
stringuntur unguis. que oia morte perpinquam per-
niciat. et citius si fluxus ueteris uel san. supu-
nit. Conditum est ethica quoniam cum putrida. quod cognoscatur
quae cessante tipo. pulchritudo ethice leuis permanet
et hec est ualde difficultad ad curandum. quod sicut dicit.
Sa. Nihil est difficultas ad curandum quam due erit
dies contrarie sicut in eodem tempore et corpe existentes. Nam
si das aliquod euatiuum in duas ad curationem pulchritudo
et ledit ad curationem ethice. si econverso non euas-
sus circa restorationem infirmi insistis augmentata
putrida est multum pulchritas ethice. Et ego quicquid
curauis hoc modo. cum cibis uenientibus ad restaura-
tionem per plures dies ipsum nutriri et naturam ipsum
fortificare. quod ait Sa. Nature fortis nihil est impotens
educit. non sanatur per mediis ossis. Natura vero fortis
cata leui lotura puridam non diffidatur. et postmo
dum ad ethice curam infra scripta adhibuit et sic pa-
tualuit. In omni itaque specie ethice multa incurabili-
tis sit et haec est difficultate curent. Prior ordinatur
dieta cum dieta sit potissimum per curationem. Concedatur
ergo ethici pulos cum farina ordei coctos. et si car-
ne masticare non possit (forte iam ad nimiam debilitatem
deuenerit) predictorum pullorum suc exhibeat. lac
amig. cum peperiis et granato lac asinum et caprae
calidum cum ex uberibus extractum fuerit addito pa-
uco zuccharo et mica pais uel sine ea quotidie sumatur. Et hinc dico si non multum febricitauerit. Unum per
assumptionem apertis uideatur est si aeris attractio uria
et alia accinctia fortificetur. et tunc non dam ipsum lacum

Si alia praedicta cibaria minuz elaz et odorifer cib
ptisana ordei optie lymphatū bibat. Syrupus
optimus et exptus ethicis et sumptis. Et ordei
mūdi pugillū. i. se. coīuz. 3. ii. suci ligritie berbe
ris sebestē amigd ana. 3. v. se. mal. se. bombacis
ana. 3. iij. uiol. 3. 5. ro. 3. i. se. feniculi petro. a. n. 3. i.
5. syrup. hoc mō accipe quā plēas testudines
et deīn eas dismēbra projectis eaz cōchis. et cū
uiino albo optio et paucō sale ablue eas bñ. de
inde coquāt optime i aqua sic q̄ caro ab ossi
bus sepe et omēs res predicte addanē. et sit os
olle talis obturatus q̄ fumus respirare nō pos
sit. et addito zuc. q. s. fiat syrupus. quo utantur
quottidie. qz mirabilis restaurat ptisicos a cō
sumptione. Itē comedant ipsas testudines co
ctas cū ordeo mūdo quottidie. Alius syrupus
ad ethica optimus sit ex aqua decoc. pinpinelle
lingue canis. dragāti et ordei mūdi addito zuc.
q. s. Alius syrup ad ethica bonus. Et ca. ue.
scolopēdrie epatice. pinpinelle bugulose. floz
boraginis a. n. M. i. corticis citri. 3. i. sebestē. xl
numero liqui mūde. 3. i. sandalo. al. ru. se. cido
niox portulace se. papaueris albi gumi dragā
ti passularz a. n. 3. 5. ro. spodu ana. 3. iij. gumi ara
bici berberis se. coīuz se. bōbacis crassule te
sticuli uiride satiriōis. ana. 3. 5. Juiubas. xxv.
se. fennigreci. 3. 5. zuc. q. s. et ppe finē decoc. isti
us syrupi iponāt in ea de bona aq̄ ro. al. i. bona
q̄titate. et utant eo quottidie ethici. qz hic sy
rupus positus fuit a mō meo et exptus i hac
cā. Syrupus et de cucur. bonus est ethicis qui sic
fit. cucurbitas uirides i pasta iuolue. et i furno
decoc facias. et aqua cū manibz exprime i qua
gumi arabici. dragāti se. mal. lactuce bōbacis
cidonioz papaueris al. et sandal' al. et ru. ro. ana
fac bulire et addito zuch. fiat syrup. Syrupus
de psillio. q̄ fit hoc mō optimus i hac cā est. Et sa
dal' al. et ru. ro. draganti gumi arabici. a. n. 3. i. 5.
spodu se. portulace lactuce se. coīuz. ana. 3. iij.
psily i pecia lini ligati. 3. ii. oia i syrupo ro. bul'
addita. aq̄ et iterum ultimo addito zuc. q. s. fiat
syrupus et cū coctuz fnerit aromatizetur cū. 3. ii.
camphore. et detur cum ptisana. et si fluxus uen
tris superuenerit detur cuz aqua decoc. gumi
arabici draganti et fiant remedia in capitulo de
fluxu uentris seu licteria dicta. Electuarium
ad restaurationez huiditatis pro ethicis pusi
cis et sumptis ex quaerqz causa fuerit optimus
et exptus. Et rose zuc. ana. 3. iij. draganti gumi
arabici ana. 3. ii. sandalox alboz et ru. a. n. 3. vii.

se. papaueris albi. 3. i. 5. succi liqui amili se.
portulace scariole spodu ana. 3. 5. gariofiloz
3. iij. cinamomi. 3. i. 3. 3. storacis ana. 3. ii. croci. 3.
i. penibz. 3. ii. se. colum. 3. 5. se. cidonioz. 3. iij. ami
di candi sebesten ana. 3. i. se. mal. uiol. a. n. 3. ii. cō
fice cū syrupo ro. i quo sit de bona aqua ro. et
sumat de eo ad q̄titatez nucis grossie mane et
sero. Electuariz vō q̄ dicitur diapapae. er est
optimus i hac causa. Et succi liquiritie dragā
ti gumi arabici a. n. 3. x. se. papaueris al. amigda
laruz amidi se. cidonioz portulace ro. ana. 3. x.
se. colum lactuce mal. bombacis san. dra. ana. 3.
iij. Syrupus rosatus et sepe si nō febricitauerit
multa. q. s. def ut est dictuz. Etliud electuariz
optimus ad ethica. Et se. papa. al. pinearuz pe
niō gumi arabici dragāti ana. 3. v. ligni aloes ci
namomi mast. se. colum mūdoz se. cidonioz
sanguis dra. ana. 3. iij. syrupi ro. q. s. Qd si flu
xus uentris supuenerit def syrupus strictiu
i es. de disinteria positus. Trocisi et de spo
dio et trocisi de caphora qnos ponit almansor
in ca. de ethica propinēt et alia remedia strin
gentia i ca. de disinteria dicta. si hec nō suffici
ant Laneant se ethici. a falsis frixis acetosis a
leguminibz ira tristitia et a coitu maxie et ab oī
bus cibaris idigestibilibz q̄tum plus possit
Qint semp in gaudio et leticia toto posse. instru
menta musicalia audiāt et coreas et ludos. in q
bus delectant quottidie uideant. Et h de ethi
cis dicta sufficient.

Dditiones qdam iuuenis uidebatur
ethicis de quo medicus cōsiderauit
q̄ paciebat siccitatez epatis quare est
ius syrupo uiol. et aqua ordei p multuz tēpus
et unctione olei uio. sup epar et dieta fra. et san^z
factus ē. Syrupus mirabilis accipe testudines
que repiunt in nemore uel loco testudinū pu
ras carnes. Et si nō hēs accipe cerbella capo
nuz. et lauent cum uiino et aqua et ponat in olla
rudi plena aqua p̄us. tñ i mortario conquasset
et cū illis admisceat liquiritie et succus ei⁹ ros.
draganti gumi era. ana. 3. i. 5. se. papa. al. se. por
tula. lactuce amidi ana. 3. 5. se. cucur. melonum
cucu. citruli a. n. 3. 5. se. mal. uiol. ana. 3. ii. spodu
3. ii. ordei libz. 5 penibz. 3. 5. se. bōbacis cidonio
ruz ana. 3. iij. pineaz amigdalaz uiuaz passari
sebesten berberis ana. 3. ii. 5. ponant in olla et
os cuz pasta et argilla obturet ne fumus exeat
et decoqz ad sumptionē tertie ptis. collēt iter
duos baculos p pannuz et late admisceat zuc.

et syrupoꝝ. et de hoc cōsum testa ouī eaꝝ sūat
cā tribꝝ pribus a que tepide uel aque ordei. Sy-
rupus mirabilis ad ethicaz. R. floꝝ boraginis
sc. laetucie ḡnueruie crasule testiculox uiri
diuꝝ satirioꝝ ana p̄tes. ii. se. portulace basilico-
nis se. papa. mal. ana p̄tes. iii. se. cidonio. bōba
eis mūdi mal. ana. 3. i. itibꝝ sebesten ana. xxv.
cucur. munde. 3. ii. se. fenugreci. 3. i. et. 5. spodꝝ
berberis san. al. et ru. gumi dragāti. gumi ara.
ro. ana. 3. i. uiol. vi. prunox coctoz. xxv. et hec
duo addant si nō fuerit flux uentris. et si fue-
rit nō ponant. Et ponant oia pdicta i aq ro.
ru. addito zuch. optimo fiat syrup² et cum pau-
ca camphora aromatizet. Syrup² optim² ethi-
cia ḡortatiuſis restauraſis subtilez huiſi litatem
offerens his. qui sūt dexiccati et facti sūt macilē-
ti. R. succi boragis depurati. libz. ii. y. bul in eo
floꝝ boragis. floꝝ torisma: iniſe bōbacis san-
dalo. citrinoꝝ berbez rosa. caprioloꝝ uitis aū
3. 5. se. basiliconis. 3. ii. suc. q. 8. et ponant i fine de
coct. ipſi² musci. ambre. ana. 3. i. et detur i potu
quottidie mane meridie et sero. qm̄ ē mirabile.
Elistere fz scraꝝ. capitulo de ethica humectaſ
et ipinguans corp² et competit multis ethicis.
Accipe caput arietis. et pedes eius et atundant
et phiciant i olla limpida et fundat sup illō aq
q. 8. tritici et ordei mūdi ana pugillū unū ancti
camo. aū. 3. i. passulaꝝ absq; nucleis suis. 3. i. fi-
cuꝝ numero. x. quoquant. tm̄ donec ad tertia
ptem reddeat et collet. et sumant ex hac decoc.
collata libz. 5. butiri nacini. 3. i. olei sisamī. 3. ii.
olei de been. 3. 5. misce. to^m et elisteriza. iterum
tribꝝ diebus. et sic fiat donec corp² hæctet et i
pinguet. Renes et to^m corp² in nocte ungātur
ex oleo masticino uel ro. cum cera al. mixta. et
soheat in mane uitellum ouī et pax uini insipi-
di. deinde ingrediatur bal. et pax moret i co.

Capitulum quartum de sincopi cardiaca ex
tremore cordis.

Voniā sincopis seu cardiaca plerūq;
supuenit febricitatibꝝ. Iz et nō febrici-
tantibꝝ plerumq; supueniat. de ea ad
presēs tractare pposui. Sincopis igū ut ait. H
ē defectus sp̄ns i corde. et accit ex multis cāis
q; dicit gal. i cōmento. illi² affo. scđe parti. Qui
exsoluant fortit et frequenter et. Dicit. n. ibidez
q; hec ḡdictio sine maifesta cā. sit bene posita
ibidē ab Ipo. dicit. n. q; quidā stetit diu i bal.

qd̄ nō fuit calefactū ex bonis lignis. et sic sincop-
izauit. H̄ea quedā et pas m̄tēis molestata sin-
copizauit seu et soluta ē. et hoc nō fuit i his cā
subite mortis. q; fecit eos sincopizare. Sicopis
et exsolutio et lipothōia idē significat. Sunt. n.
noia sinoia. Sit ergo sincop p fluxū san p nares
uel p emoroid. uel p mestrua. uel ex nimio flu-
xi uentris. uel ex uomitu nimio. aut ex retētōe
mestruoꝝ uel emoroid. antiquaꝝ. Accidit
et sincopis ex pa. aic ut ex nimio gaudio. tristi-
cia. timor. et ira. pp nimiu gaudiū fit tanta cordis
dilatatio. q; totus calor nālis espirat et exit de
capsula cordis. et sic subito quis morit. Et sic
mortua ē quedā dñā in lōbardia. cui² filius pe-
regre prius iuit p mundū. quem mater credens
fuisse mortuū infra. xx. annos reuersus ad m̄tēs
Ep̄us unius magni ep̄atus fuit. de quo mater i
tm̄ gauisa ē q; sincopizauit. et mortua ē. Unde
galien² cū de patria sua paup et exul exiū sset
cū re liuit ad p̄iam iussit p̄em et m̄tēm certos
fieri q; redibat. et timēs ne pp nimiu gaudium
sincopizaret m̄ sit p̄ aliuꝝ nāciuꝝ q; de quodaz
pōte descendens fregerat sibi crus. et sic tristitia
secta abstitit. ne alter eoz sincopizaret de
gaudio. Aliquādo et pp nimiu timorez fit tā. a
cordis ḡstrictio q; subito quis morit. Similē
accidit pp nimiaꝝ iraꝝ et tristitia. Itēz in se. mul-
tis multoties supuenit sincopis. Itēz si quis
iūret et moret in bal. qd̄ calefactū fuit ex lignis
uēnōsis pōt subito si. copizare et mori. Nam ca-
lor ignis ificit aquā. et aqua ifecta inficit aerē
et aer ifectus cū atrabit p̄ os subito uadēs ad
cor pōt iudicare sincopiz p̄ mortem sua uēnōsi-
tate. Ligna aut q; maxime uenēnosa sūt secūdū
M. 1.. meū sunt arbores hñtes radices q; stant
supra cauernas serpētuꝝ et al ox aīalium uene-
nosoz. aut que diu steterūt in locis putridis et
setidis. et hec hñt uenenositatē nō propriā sed
aquisitaz. Aut sunt quedā ligna que sūt a tota
spē uenēnosa. sicut est quoddam lignū q; dicit
laudrū. qd̄ i sardinia et i cicilia et i pribus mari-
nis et insl maris. et i piuribꝝ alijs locis rep. tur
et ē simile illud lignū lauro et similes frōdes hz
de quo quidē hoīes īnau exētes fecerūt ueru
cū puencrūt ad quādam insulaꝝ. ubi erat satis
de illo ligno. et ipso assauerūt carnes. de quibꝝ²
quotquot comedērūt mortui statim sunt. Et ē
herba quedā que dī tñoraz q; ē uenēnosa tota

spē. Et ē quedaz alia herba. q̄ dñ napellus. que
ēuenenosa. et multa alia repūn̄. Signa vō in
copis sūt hec cedit pa. subito q̄si mortuus uel
iuolunt. iri supra terrā uel lectū. et si ponas si
bi manū sup p̄tes adiacētes cordi nimia anxi-
tas adest freq̄ntias sp̄ns et p̄lsns et dispositio eo-
loris. aliquā p̄nuatio scelle et urine et cū pa. īcipit
surgere pa. incipit urinare et assellare. Fit ēt
hec pa. ex hūore aliquo adunato i capsula cor-
dis q̄ si sit calid⁹ adest tremor cordis. calor et
fritia et pulsus freq̄ns et hanclit⁹ altus. Si fr̄s
adest tremor cordis. pulsus rarus tristitia. pi-
gritia. absqz siti. Si itaqz sanguis fuerit i causa
fiat ministratio de cardiaca. Si colera uel fl̄a uel
m̄lia in cā fūerit purgeſ sicut in ea. de dolore
capitis ex eisdē causis facto dictū ē. Si pp ple-
nitudinez cibi et potus fuerit hec pa. puocetur
uomit⁹ cū uomitu nicholai uel priarche uel ali-
quo sili i ea. de uomitu scripto. Si pp tristiciā
et timore fūerit. Idicat gaudioz et letitia et istra
musicalia coraz eis substituant. Si pp nimiū fūe-
rit gaudiū inducat aliqua cogitatio. uel dolor
oligo p̄nunciet ut de amissione aliquaz pecuni-
arā magie. uel de percussione alicui⁹ parentis. si
cū fecit ga. p̄fī ut dictum ē. Si ex nimio fluxu
san mestruoz nariū uel filium supradictorum
curctur predēc pa. sicut i pp̄r̄is capitul⁹ dictū
ē et dicēt. Et cibaria nutritiua. et electa. et boni
san. generatiua et restauratiua i precedēti cap°
dieta den̄. his itaqz dictis ad spāles curas sin-
eo p̄ seu cardiace ueniam⁹. In ipso cāu cum q̄s
sincopizat statim cū aq̄ ro. uel cū aqua frigida
simplici i uisu ipsius aspgatur et pedes et man⁹
et nares ipsi⁹ fricent⁹ cū petia paruz ifusa i aq̄
ro. Itē storax calamita i optio uino i olla rudi
bul. et pa. pos et nares sumū recipiat. Itē fac
pa. sumū recipere ex affa setida super carbōes
posita pos et nares. Et si huiusmodi sumuz ab
borreat sp̄s boni uini limphati cū aq̄ ro. opti-
ma et odorifera. Nihil. n. imediacius confortat
cor hoī quam uinū i modica cōtitute sumptum
et ex illo uino lauēt testiculi in uiris et pudibū
da i mulierib⁹. et pecia lini ifusa i aqua ro. sup
cor apponāt. cū est trib⁹ digitis sub arella sinis
stra. deinde remota pecia hoc empl̄z i predēcō
loco supra cor apponāt. ubi steterit predēcā pe-
cia. R. san̄. al. et ru. a. 3. quartā rosa. 3. 5. coral⁹
al. et ru. a. 3. ii. macis. 3. iu. musci. 3. ii. panis bi-
scoti torefacti et i optio uino ifusi. 3. 5. maiorae
3. quartā ɔfice cū aq̄ ro. et succo bugulose et ap-

ponat sup̄r̄ cor. Et hec oia predēc debēt fieri
i ipso ipetu. cū q̄s sincopizauerit. et postea pur-
getur hāor fm scriptū modū. q̄ fuerit in causa.
Syrup⁹ optim⁹ i sincopi et cardiaca et si fuerit
cū fe. R. succi boragis. succi buglose et enditiae
ou; depuratoz ana. 3. iu. coral⁹ al. et ru. ligniaſ
ana. 3. quartā margaritaſ. been al. et ru. a. 3. i.
2. 5. rosa. 3. 5. macis. 3. ii. oia puluerizat i in sa-
culo lini ponāt. et addita lbr. 5: aqua ro. et sucis
predictis bul. et addito zucharo fiat syrups.
et adde ibi pa. cā phore. Itē dentur trocisi et i
bac cā experti. R. spodij. 3. iu. ligni aloes galie
muscate ana. 3. iu. cardamomi garioſ. a. 3. 5. cā
phore. 3. 5. marie. si sit febricitās et nō appōas
ibi tunc garioſi. coral⁹. al. et ru. been ana. 3. i. te-
ran̄ oia et cum su. o buglose ɔfice. et det̄ unius
ex istis trocisis distēpat cū fīa si febricitauerit
si nō febricitauerit cum uino odorifero. Item
si nō febricitauerit de diamuscū maius. detur
pluris arcoticon. diambra. uel electuariū. Jo.
damasceni de gemis. qđ ponit in antidotario
metue i hac causa probatu;. Item odorifera et
aromatica narib⁹ apponāt. et cum ipso sternu-
tatio puoceſ. sicut sunt ambra. muscus et silia-
bal. et ex herbis odoriferis hōic pas. utilia sūt
si sine sc. fuerit. Ex up⁹ ma. mei ad cardiacā et
sincopiz et tremore cordis optimus. R. foliorū
bugulose exiccatoz ro. fol'ozimi cicruz ea. ue.
garioſilate ana. 3. in. granoz eidonioz incisoruz
5. viii. mandragorū fructuū unū paruu;. in quo
sint herbe et radices hec oia i. xv. libr. aq̄ bul.
donec tertia pars remaneat. et colletur et adde
collature uini boni greci. 1. l. alt̄rius uini boni
libr. viii. mellis al. dispumati libr. viii. et in eis
buliat sp̄s iste i saculo ligneo posite. R. karabe
trite serici crudi et icisi lapidis lazu i loti zedoar-
ie nucismuscate doronici. been al. et ru. marga-
ritaz spodij berberis ligni al. boni et crudi ma-
sticis thuris ana. 3. i. hec oia puluerizata i sacu-
lo lini posita i predicto syrupo bul. usqz ad p-
fectā decoct. et cum fuerit prope decoct. aroma-
tizetur cū. 3. i. musci boni et. 3. i. 5. cāphore et uita-
tur eo quotidie. Itē utantur istis troci. R. ma-
sti. spice silobal. ciamomi garioſ. nucismuscate
cubebe cardamōi m. 3. et mi. corticis citri oīum
ana. 3. 5. musci. 3. 5. ɔfice cum uino optio. Si
febricitauerint dietentur ut iferius dicam. Si
nō carnes gallinarum faxianoz pdicūm puloz
coluboz caprioloz et similiz assatoz cū salsis
duuisimōi comedāt. assēt mica panis supra pru-

Liber

nas et in aceto fundat. et terat et pul. cinamomi
macis nucis inustate gariof. addat. et omnia si
cuz aceto et modica aq ro. i pignate nouo bul.
et cu predictis carnib den. Ellia salsa. ros. mar
sansue et menta terant. et cu cinamomo gariof.
et mica panis i aceto ifusa et cum aceto distepa
ta. des cum dictis carnib. loco et aceti potest
poni succ citranguloz et limonuz. minu odor
fera bibat modicu limphatū. et hoc dico si non
febricitauerint. pisces et de locis potrosis qñqz
pnt comedere.

Ca^m.v.de pleuresi.

Leuresis est apā nascēs i peliculis co
staruz et lacertoz iter costas exntib.
Fit itaqz hoc apā qñz in uelamie. costas
ruz. quando qz in lacertis iter costas et i diafra
ginate. Ad cui² euidentiō notādum ē. q pectus
ex. xxiiij. costis opositum ē iter quas costas st
lacerti qui faciat ad ostringendū. Elliqui aliq ad
dilatandū pp attractionez aeris et furculoz et su
psuitatus expulsione. et qñz uelamē ē coopīcs
ipsas costas. Unde fit qñqz ipm ap i uelamie
distincte. et tūc dī uera. qñz in lacertis inter co
stas existentib. quando qz i pāniculo coopien
te et tangente costas. et tunc in sinistro latere
uel desiro. et non uera dicitur. Signa ergo
pleuresis sunt hec. q fit ex ca. hu. et adest fe. in
deficiēs pp uicinitatē cordis. adest dolor pun
gitius pp paniculositatē et sensibilitatē m̄bri
qui dolor aliquādo sentit i principio aliquā vō
nō nisi cu mouetur ad tussim. sicut dicit Sali.
in expōne cano. pleuresis sup regimine acutoz
Tertiu signuz ē ostrictio hanelitus et pauitas
osequentie eius et hoc accedit pp choartationē
factā ab epate. Quartuz signuz est pulsus seri
nus. cuius cā ē diuersitas. que augmentat pp
statum egritudis pp debilitatez v̄tutis. Quītū
signuz ē tussis i principio. qñz sicca. qñz nō deīn
cum sputo. Tussis qñz accedit. qz pulmo ledit
ex uic nitate apatis. Et qz resudat iam tunc re
soluit q collectū ē cu sputo. Et qz huiusmodi
apā assilatur apati epatis p hec signa. p^o ponaz
differentiā i utroqz. deinde signa uera et nō vā
pleuresis assignabo. Nā in apāte epis pulsus
appz undosus et nō scrinus. ut in pleurisi. Itē
i apāte epis ē dolor agrauatius et nō pungiti
uus ut i pleuresi. et hoc rōne epis q c pue sensi
bilitatis. Itē i huiusmōi apāte ē tussis sine spu
to et cu screat adest ibi ostrictio hanelit nō ve

hemēs ualde. sed qñz ē mod^o ordinatus ex as
piratiōe et inspiratiōe. Itē nota q ē tanta uebe
hemētia fe. q̄ta in pleuresi. adest citrinitas faci
ei i huiusmodi apāte urina grossa ualde. nigre
do lingue. egio sanguinolēta. qñz similis lotus
carnis pp debilitatez v̄tutis. Differētia iter ue
raz pleuresim et non ueraz. hec nota. Uere pleu
resis que fit i uelamie tegēte costas dolorib*z* i
nō ascendit ad ossa pectoris sed pl^o ascēdit ad
mamillas. Cuz uero i diafragnate ē pleuresis
dolor ascendit ad ossa pectoris. et sepi² accidit
pmixtio rōnis. Cum vō ē in uelamie tegente co
stas. tunc nūq ul'raro accit pmixtio rōnis. Et
illa signa que dixim² nō sunt tante fortitudis
cu uehemētia i pleuresi. que fit in uelamie sicut
qñ fit in alijs locis. Si vō fuerit pleuresis i pa
niculo iter costas appet tumor extra. Item ut
plurimū ouertitur ad saniem. cu exit exteri²
per uiaz crisi. et interi² per uiaz synhomatu.
Itē si soluz digito paz tangatur loc^o mirabil^z
dolet. cum sit apā i superficie natuz. Itē fe. et
alia signa. q dixim² lentiss ma sunt. Qñqz autē
vera et nō vera pleuresis non distinguunt penes
mēbz sed penes materiā. et tunc dicit uera. qñ
est ex col'a uel san. collerico. Nō uera qñ est ex
flate uel ml'a. Signa uere pleuresis ex sun. sūt
urina a medio sferi² ru. seu subru. et spissa et su
peri² cu appositiōe man^o liuet et obubrata uide
tur. tussis modica spntū sanguineū uel subsan
guineū in excreēdo emittit multuz oris dulce
do dolor oītū. Sitis modica uenaz plenitudo
pulsus ueloz et plenus. dieta ca. et huīda prece
dens. etas tēpus et regio in hoc ouenētia ma
gis certificat. Signa uere pleuresis q fit ex co
lera uel san. collico sūt sortiora quā p̄dicta. q
adest. idē dolor lateris pungitū pp paniculo
sitatē et sensibilitatē mēbri. et qz colera est
hūor ualde pungitū et mordacitū. q dolor
aliquā ab ipo pncipio sentit. aliquādo nō nisi cu
mouetur ad tussim. adest strictura hanelitus
sputuz citrinuz et tenue. et angustiose atrahunt
hanelitum. adest sitis fe. indeficiens. oris ama
ritudo pulsus ueloz et acutus. urina citrina et
tenuis mediocriter. pp co. q habz atenuat. die
ta pcedens ca. et sicca etas regio et temp^o an. ii i
hoc ouenētia magis certificat. Si vō de flate
fuerit pleuresis nō uera dī. cui² signa sunt hec
adest dolor grauatius et nō ita uehemēs sicut
i p̄dictis neqz. ita pungitū. oris iſpiditas fe.
remissioz. quā in p̄dictis. sputuz subalbidum.

pulsus tardus et plenus. urina in principio palida ad spissitudinem tendens et circa statum subrussa et in superficie liuida. Signa vero ei⁹ pleuresis quod fit ex melia. quod non vera de sc̄u m̄lico sanguine facta sed hec dolor lateris p̄derosus. sputum tendens ad plūbicitates et nigredinem. urina est subcinerita et uel subnigra ad citrinitatem tendens. et supinus liuida. et fe. adest lenta. Item nota quod si pleureticus parvus tussiendo multus et leuis excreat. bonus signus et salubre est. si vero non malus. et si a p̄n⁹ usque ad vi. uel. vii. dies sputum sanguineum uel putridum apparuerit virtute exente forti bonum signus et salubre est. Si circa statum et in fine iam virtute debili exente pessimum et malum signum est. Itē si urina clara et non liuida apparuerit malum signum est. Si itaqz pleuresis fuerit ex san. l' collera. Curet hoc modo. primo fiat callesfactorius ex uitreo vase. uel ereo et uesica porci plena aq̄ ea. uel luta in pāno linco. uel ex spōgia marina in aqua calida. Nam calefactorio tali incepto cum sit signum si corpus est repletus. curat si mā ē modica iminera. Quid si corp⁹ sit repletus. et materia sit collerica sive sanguisca. et si parvus fuerit flegmatica vel m̄lica (virtus etasqz permisserint) fiat flobothomia de basilica quousqz sa- guis in atrium colores mutet ut saluet dictu⁹ ipso-dicentis in regimine acutoz. Et si materia ē in fluxu fiat ipsa minutio per partem oppositaz et materia fuerit multa et virtus fortis usque ad deflectionē ducas. Et sp̄aliter quando dolor descendens usque ad furculā. considerando semper sufficiat egrotas. et si fortis fuerit in virtute. p̄ ea inungatur locus ex butiro et empletur et super mal. bismal. branca ursina et huiusmodi simul cocta et uiol' cantabrum in aqua decoctus et emplastratus uel se. mal. bismal. lini et fenni greci terantur simil et coquuntur in aqua. et eis ex uiscositate misce botirum et oleum uiol'. et ex unguento inungatur locus. quia mirabiliter maturat et reprimit dolores. Itē emplastrum factum ex floribus camo. et faria ordei cum olio ro. i p̄ncipio aut in processu cuz mal. et butiro decoct. suppositum multū ualz. Item nota quod nihil actu frigiduz. nec aliquod repcussiu⁹ d̄ supponi. sed calefactoria ungueta et empla p̄dicta. Item detur syrups i: iubin⁹ ad hoc utilis. q. v. i: iubas. l. sebesten ana. xxv. ordei mundi pugilum. i. scium coīum draganti se. mal. succi ligritie gumi arabī. i. se. portu. se. bombacis. psili. papaueris gl. ana. 3. ii. ca. ue. M. i. et in yemeſ

spetialiter si fuerit pleuresis non uera ex flate uel melācolia appone in predicto syrupo isopi M. i. zuchari. q. s. detur cum aq̄ ordei mundi in qua zuchari cum penidō mixtu⁹ fuerit. Quid si multitudo humoris fuerit in cauſa. euēt cum leui farmaco post dies. vii. tutioz tamen uia est euāre in principio per flobothomiaz usque ad sin copi⁹ (si sufficiat egrotans) quia quosdam credimus multū purgare et parvus purgamus et ecō uerso et hec pluries accedit mulierib⁹ et sp̄alit in quibusdaz monachab⁹ de ordine cisterciensi dedi enīz cuiusdaz monacee uice quadaz pillulas xxxiiij. cochias bene acutas cum scamonea. et non asselauit nisi bis ex eis. et cuiusdaz alteri dedi. vii pilulas de supradictis et asselauit. xx. In x. igitur uel. xij. purgetur pleureticus cum decocto purgante coleras et sanguiez mūdificante posita supra in principio huius libri in ea. de dolore capitio ex sanguine uel collera facto. Et anteqz detur decocto. preparet materia cum syrupo suu iubio suprascripto et clisterizet egrotans si fuerit nimis ostipatus aliquo lenitino clisteri uel aliquod suppositoriu⁹ sibi imitaf. Eorum dieta sit ptisaua ordei cum lacte amigdolae parvus furfuris collatum pruna secca et elixa huiusmodi detur biba et aquaz decoct. se. coīum tritoz ptisanam collataz et syrups et acetosus cum predictis ptisanis sc̄u aqua draganti detur. Quid si de flate et melico sanguine in autūpno uel in uere uel in yeme fuerit pleuresis. ignis de lignis siccis l' de prunis ante infirmuz fiat. Itē oxymel fermentum de sapa et melle detur. uel syrups i: iubinus cum melle addito isopo. militum calefactu⁹ in testa uel sartagine cuz sale in saculo supra locū apponatur. postea vero radices lily parvus trite cuz farina ordei coquante. et supra petiā extendant. et loco dolenti applicentur. Itē se. mil. lini fennigreci in aqua decocta. idem opant. Itē ficus sicca in aq̄ decocte. et supposite post diez septimi apā ipsuz sumptūt. Idem facit et tabru⁹ cum uino et oleo distemperatu⁹. Itē clisteria et suppositoria fiant uenientia si fuerit oportuni. In octavo uel. x. uel. xij. die purget humor cuz pillul' ex assa se. siselecos. et marattro in ea. de dolore capitio ex flate facto dictio. uel cum decoct. ibi scripta. Quid si in senectute fuerit hec pass. quod raro accedit. Nam ut dictum est supra h̄ pass. pluri⁹ fit de materia calida et in iuuenib⁹ Genes vero ppter flatis h̄ndantiaz et frāz amplexionez eorum pipi. osc mortis uitio adēnat. l. 3.

Liber

cui resonat illud dictum. ipso plures ex his qui grandes sunt pectoralia collectioē depereūt. Alio modo alius collectionib⁹ magis. Cuz igit̄ in sene fuerit hoc apā iam dictum. tūc inungatur loc⁹ sepe et sepi⁹ ex dialtea mixta cum butiro et pelli leporina calcfacta ad igneē desuperponat paſſet iuxta ignem de lignis siccis uel de carboni bus. Item mal. bismal. branca ur. paritaria flores camo. se. lini. et fenugreci cū asongia porcia ueteri fortiter terantur et cum butiro olo et ui no insul⁹ supra locū apātis. ppter maturationes et eruptiones ipsius apātis sepe et sepius apponantur. Syrupus etiā iste detur. R. ysopi prasū liquir. passularum sine nucleis ana. 3. i. siccus siccas. xl. draganti. 3. 5. pinearū cum rasina. 3. ii. radicuz apū et fenicli ana. 3. i. 5. ordei mādi pugiluz. i. confice cū melle dispūato. deſ quottidie cū ptisana ea. et spetialit̄ circa eruptionē apātis frumentis coctum uel coquiatum cum lacte amigō deſ et diapenidiō diairis didragantuz lac amigō et ptisana cocta. amidum pince et circa finez illis galline cuz ordeos decocte cū mica panis deſ. aquaz bibant in aqua dragantu prasū siccus sicce et ordeum māduz cocta fuerit cum zucharo uel cum penidys. uel cum syru po suprascripto.

Capitulū sextum de periplēmonia.

R̄actato de pleuresi de periplēmonia uideamus. Est ergo pectoralia apā qđ sit de materia colerica. Et dī aperi⁹ est circum et pulmō pulmo quasi apā circa pulmonez. Periplemonia alia uera. alia non. Uera est illa. que sit de flegmate. nō uera ē illa que sit de alio humore. Et sit marie hec pas. in vere et in fine yemis. cuius signa sunt hec se. cōtinua rubor faciei. et maxime sinistre marille. dolor mamille sinistre uel spatule sinistre. Fe. in dī modica. i nocte uero fortis et magis succensa. diffūltas hanelitus cuz tussi. uria ruffa uel subruffa. uel karops et pto spissa a media regione superi⁹ distinete liuens cuz quadā spuma cōtinua. et lucida. et quādoqz sputum subsā guineum rubez uel saniosuz in principio eiciunt qđ est optimū. si nero nō maltū. Item si a primo die usqz ad tertium fluxus uentris supuenerit bonū. sed circa finez et statuz pessimū. Itē eius sputū projectuz supra carbones ardētes fetet. Itē nota'g si periplēmonicus desideret uinum

etum asperitate et nigredine lingue. pessimum si galum est et mortale. Et etiam qđ hec pass. maxi me fit in sensibus. et etate proiectis iusta illud ipso. plures ex his qui grandes sunt pectoralia collectioē depereūt. Primo igit̄ in hac egreditudine si corpus fuerit pectoraliz. fiat minu⁹ de uena pl. cui⁹ sit ē iuxta gbatuz ul' dūca car di. l' bassilica. Et ignis ē lignis siccis sine suo. l' carbonib⁹ ardentsbus coraz paſſat ut aer artificia alter sit calidus. et detur postmodum quoiz die mane et sero de isto syrupo cū aqua decoct. ordei mundi draganti et amidi. R. ysopi eupatoriu pra' u marubij al. ana. M. 5. liquir māde 3. i. 5. ordei mādi pugillū. i. sebesten. xx. amidi 3. ii. draganti. 3. i. mell' libz. i. zuchari libz. 5. detur et ptisana collata cū zucharo et penidys. Syrupus etiā iuuubin⁹ ē pre dicto ea. notatus datus optimus ē. collatura surfuris coquinata cum amido et draganto detur. Item detur de isto medicamine ad cōstatatem castanee. quod ualz ad omnez tussim frigidā. qđ R. succi liquir. 2. i. sisami. 3. 5. se. lini torrefacti. 3. quartā gumī arā. et draganti ana. 3. i. tertiam. confice cuz melle dispūato. Inungatur pectus cuz butiro et dialtea. Item emplēetur postmodum cuz mal. bismal. branca ur. simul mixtis et sepe et seduis ī noua. Item se. lini et fenugreci trita et calefacta et ipsa sita uel cataplasmata ualeat. Aliud ad idem. R. radicis sambuci trite. seu corticum fabaruz. ad idem se. lini cum fenugreco decoctum uel canabrum in uino vel aqua decocta et cataplasmata valent. Et omnia que dicta sunt in capitulo de pleuresi in hac pass. conferunt. excepto syrupo acetoso. qui in hac pass. non competit. Emplastrum optimuz. qđ si supra pectus apponatur miromodo consert huic egreditudini. R. succi nasturci libz. 5. asongie porcine liquefacte. 3. ii. mellis dispūati libz. i. fiorum camomili e. 3. i. seminis lini torrefacti. 3. 5. seminis fenugreci torrefacti dragmas duas. omnia terantur optime et insimul confice. et emplastrum ex his omnibus factum tepidum pectori applicetur. quoniam est mirabile. Et si constipatus fuerit uenter fiat ei aliquod lenituum seu mollificatiuum. teneat pillulas sub lingua et paulatim eas transglutiat. quas in capitulo de tussi posui. Dragan tur se. cidoniorum succus liquir et se. communia in aqua decocta cuz zucharo et penidys qñz sumat.

Quartus

84

Ca^m. septimū de ptissi.

Ost tractatum de peripl^monia de ptisi videamus. Ptisis qdem ē ſumptio ſpūalis hūditatis corporis ex vlcere pulmonis proueniens. Fit igitur ptisis diuerſis modis. Quandoq;enī fit ex humoꝝ frigido vel calido a capite distillante. qdū repercutiens pulmonem cauant ipm et faciunt ibi vlcus. ad lapidis similitudinem iuxta idem. Et durū lapidem guta cadendo cauant. Fit etiam ex nimia ſiccitate a refaciēt et dēxicante ipaz pulmonis ſubſtantiam. qua pl̄monis ſba a refacta et dēxicata de facili rūpitur. Fit et ex ſalut clamoꝝ pondere uel p;uſſione et ſimilibus. rūpitur enim tunc aliqua uena i ipso pulmone et tunc ſan. cū exit extra uenas et locū nō habeat p;rium uertitur in ſaniez. et ſanieſ inficit et ulcerat pulmonē. unde ypo. in affo. gntē par. Et ſanguis ſputo ptisis et moꝝ. Signa igitur ptisis ſunt hec calor etiū ſpm magis. et minus in uol^m manuū. acutior ſitit cū asperitate liqueſ collī gracilitas. ſtipatio uentri. totius corporis macileſia. unguiꝝ et extremitatū ſumptio. et concavitas oculoꝝ. Et familiare ſignū adhuc ē dolor ſinistra ſpatule usq; ad humerū. potes etiā ptisiciꝝ hoc ſigno cognoscere. Fac iplū ore apto fortiſter anelare. et ſi flatuſ eius fetet ſciat ipm eſſe ptisicū niſi hoc fuerit a natnra at p; alias cās i ca° de ferore oris dictas. Et qd certius ſignū eſt fac qd dicit ypo. in affo. gntē par. uidelicet. fac ptisicum ſup accēſos carbōes eſpuer. et ſi dolor ille qui eſt ſputo ſſoluit fetet pñuia ipm eſſe ptisicū maxie ſi ſigna ſupradicta uel aliq; eoꝝ cū hoc cōcordant. Itē nota q; qn ptisis fuerit ſfirmata uix aut nō curatur q; in ſanguis ſputo ſaniei ſputuz i ſaniei ſputo ptisis et ſicut dicit ypo. Et tūc diſtingue quia aut ptisis ſupuenit Juuenibꝝ aut adolofcentibus ante xl. anum. et hec ultra anum portari nō pōt qm̄ infra anum iterſiciet. aut ſanat pa. i termino anni. aut ſupuenit ſenibꝝ et ultra anū. xl. et in etate puectis. et hec nō ita cito interficit ſi bñficio medicinc Inuict. tñ ſemp ē mortalit in quacūq; etate pueniat ſi usq; ad ſfirmationē puenerit. Et hec ē rō qz ſi pulmo fuerit ulecratus ipa ulceratio nō pōt ſolidari. primo quia pulmo ē ordinat in modū flabelli et aerez atrahit. et cor quottidie refrigerat. unde ſi cor nō reſiperet tale re. rigeriſ mediāte cohopatiōe pul-

monis. tanta eſt calitas cordis. q; ſubito ſuffocareſ homo. Cū ergo ipſe pulmo ulcerat ſue rit cū ſemp fit i ſtinuo motu nullā recipit me dicinā. qua retinere poſſit. qua ulcus ſiuiz ſolidare poſſit. In ulcere. n. requiriſ quies. ad h; q; ſolidet. pmo ſupponamus q; aliqua meditina ſibi p os mittat. pns tranſit p tot uias anq; ad ipm pulmonez pueniat q; ſua amittit inrtutez. et ideo ulcus pulmonis qd ſfirmatiſ ſue rit. et in ptisim ſuersū ſolidationē nō recipiet Itē nota q; ſluxus uētris uel casus capillorū ptisicis ſupuenicō ſignū. pxiuſ morti ē futuſ ſm ypo. in affo. Primo ergo i uia curatiōis huius egritudinis. nota q; nulla miuitio ſang. ſeu purgatio p medicinā aliq; competit in ptisi nec in ethica (ut ibi dictum eſt). Et maxie coitus Et nimiū ieſuniū in dictis egritudinibꝝ ſunt noſtina. et cibaria dēxicantia et ſumptua aut nimiū ſalsa. Cureſ igit̄ ptisicus ſic. ſi ſfirmat ſu erit in ptisi. accipim̄ ipm tanq; mortuū i cura et pcedimus in hūc modū. Si ex cataro ptisis pcessit. q; p ſigna precedētia maniſte digneſci. et p relationē et titilationē pallati p mucilagine et ſputoz habundātiaz p lacrimaz effuſionez et ſimilia. Primo cū ex his cāis processit ptisicū. itēcipiam̄ reuma cū pillis de cinogloſa ſuperi in capi. de catarro dictis. et in ca° de tuſſi. uel cū aliquibꝝ alijs pillulis reuma reſtri gentibꝝ i predictis capitulis dictis. Et itēp aliqua dicā hic. Nō. n. credo i uitiū nugatiōis i cidere ſi utilia ſepi et ſepe repetaz. Pillule ergo ex croco mira. thure opio ana diſtēpatis cū al. ou. i modū horobi facte ſi. v. vii. viii. eiſ ſu manē uel una post aliaz ſub lingua teneatur. et tranglutiaſ miromō valēt. uel cū uadit dormi tuz ſi transglutiat tria grana olibani miromō reuma reſtrigūt. Pillule et facte ex gumi ara. amido et itrocifis cū p;isana ordeci ſpissa ſifice et in modū cicerū inſormēt. et ſub lingua tencāt donec diſſoluat et ſumus ab eis reſolut petat cerebz postea transglutiant. Detur et ſibi de iſto ſyrupo. R. prasū yſopi ana. M. i. iuube ſe beſten qnquaq;inta mell' libz. ii. Et detur ſibi de iſto electuario. R. roſe. 3. 5. gai ara. draganti ſari. ſabaru an. 3. quartā ſuci liquiri. 3. ii. amig. et pineaz mundaꝝ an. libz. 5. zuchari libz. ii. Dētar et ſibi aque faciēt ſcreare ſi ipſe ſcreare nō poſſit ſicut ē aqua yſopi cum melle. uel aqua ſiccam ſiccaꝝ aristo. ro. yreos cū zucharo ro. miſta et ſil'ia que in caplo de ſcreatione ſaniey ſeu

l. 4

Liber

empiate dicta sūt. si oportuni fuerit exhibeantur. Et si stipatus fuerit ei⁹ nō curio multū. q̄ ut dixi supius ethicus et ptisicus cū ad solutionē ueris deue ierit. cito morit. tñ si per pl̄es dies steterit q̄ nō asselauerit. puocet asselatio cum aliquo suppositorio leni ex lardo. uel aliq⁹ clisteri lenissio. Et si ad solutionē deuenerit statiū cū restrictiū succurere debem⁹ exhibendo trocicos syrups electuaria et huiusmōi restri ctiva. que in capitulo de lienteria et disinteria dicta sunt. Item mitantur ptisici in bal. qđ i ca⁹ de ethica diri. et iungantur ex ungento qđ in ipso capitulo scriptu⁹ est. et utantur eadem dicta et eisdē electuariis ut ethici. Lac ēt capri nūi uel astinū. i quo caliba uel lapis ignit⁹ sit extint⁹ dec̄. Et cibaria in ipso lacte p̄parata exhibeantur. et hoc dico se. et dolore capitū non ext̄ib⁹ ut saluet ypo. affo. gnte par. Lac dare caput re.

La⁹. viij. de apāte epatis et splenis.

Ecclit qñz q̄ ep̄ apātūr q̄ sit qñqz ex ca. hu. qñ; ex frigido. quandoqz ip̄m apā nascit i gilbo epatis. quandoqz i oratio. Calidus humor per hec signa discernit esse in causa. adest dolor dextri ypocadri acutus et pungitius. Fe. cōtinua sitis oculi crocei uel rubei. et quandoqz totum corpus inficitur in colore croceo uel rubeo. et multotiens teriat hoc apā in acuta uel peracuta fe. i die. viij. p̄ flus xii; sanguis nariū. Urina appet rubea uel sub rubea seu rubicunda. uel subrubicuda. uel i op̄ spissa. et quandoqz crocea cū quadā tinctura i superficie liuescit. et obscura i eius superficie appet. Frigidus uero hūor p̄ hec signa cognoscit esse in causa. adest fe. magis lenta. sitis autem nulla aut modica. dolor agrauatiu⁹ sub ypocundrio dextro. Urina discolorata et turbulēta. superius liuida. oculoꝝ liuiditas. et corporis figura pa lida ē. Si huiusmōi apā fuerit i cōcauo epatis granitas sine dolor scitū i p̄fundo. adest singul tus et uomit⁹ ex oppressione stomaci. et appositi ene manus nō irritat dolor. Si vō b⁹ i apostea fuerit i gilbo epatis seḡ difficultas hanclandi tussis ex oppressione sp̄naliu⁹. uix etiā patitur p̄. q̄ manus i loco illo apponatur. tumor etiā apparet i dextro ypocundrio i modū lune no uelle uel semicirculi paciente iacēte supino et extenso. Et nota q̄ aliqñ fit apā sub diafragmate in lōgum et transuersum extēlum. et uidet apā epatis q̄ nō sit. Et p̄ hoc scias q̄ apā lacertoꝝ

formā habz mō i longū mō in transuersu⁹ fm formaz et positionē ipsius lacerti. Apā vō ep̄is formaz habz semicirculi. Apā igitur calidum epatis in hunc modū curest. si uirtus et etas p̄ misserint. Primo minuāt de media uena de xtri brachy. deinde ab ip̄o p̄ncipio def̄ syrup⁹ de semibus cū aq̄ ipsoꝝ seūm. et iungatur locus ex oleo ro. uel uiol. et malua i aq̄ cotta cū se. lini. et senegreci et frondibus iusgami et mal uanisci apponat et huiusmodi que diximus in ea⁹ de pleuresi. Et si stipatus fuerit fiat cliste re supra i precedētib⁹ scriptū. Et primo fiat le nitiu⁹. deinde mordificatiu⁹ tm̄. Qd si post dies. viij. apā nō rumpet. det de trocisis supiū scriptis in ca. de dolore capitū ex sanguine seu colā facta. def̄ et syrup⁹ diaglon stupi⁹ script⁹ qui uiz p̄ rupturā apātis. et detur lac se. coūm i potu. Qd si frigid⁹ humor i causa fuerit nō fiat minu⁹ nisi corp⁹ fuerit ualde repletū et p̄ etoriciꝝ. qbus cōditionib⁹ ext̄ib⁹ fiat minu⁹ de p̄dicta uena ad hoc q̄ facta minutioē natu ra supra residuū cōfortetu⁹. deinde radiccs altce senegreci se. lini trita et ficus sicce in aqua oia decoquiant et supra cataplasmēt. Eliū ad idc⁹ radix affodiloz uue passe ficus sicce i uino uel lexuio et oleo cocta et desuper posita m̄ romō maturat. Itē frumentuz cū olō cōfectuz uel ruta cocta i uino et oleo et b⁹ i q̄ dicta sūt i p̄cedētib⁹ capitūs de apātib⁹ irrinsecis fiat. Rupto apā te qđ cognoscit. qz sanies p̄ urinā uel secessu⁹ emittit mūdificeat locus a sanie. qz cū substātia epatis sit tenera ualde cito rūpit nisi mūdifice tur ab eo sanies. Epar. n. ut ait Ha. nō ē nisi san guis coagulat⁹. Si fridus hūor p̄ urinā purget iuue nāz. et dent⁹ puocantia urinā. q̄ i ca. et strā guria dicta sunt detur decoc. se. apū et sen. q̄ in predicto ea⁹ dicta sūt. Si vō ca. mā p̄ urinā pur get det decoc. se. coūm cū suco scariole et b⁹ i. Qd si hec mā p̄ secessu⁹ purget et sit frā. detur decoc. thimi. epithimi. poliſ ſc. feni. agarici apū petro. brusci. spgi. sgnanti. assari ſpice et b⁹ i. q̄ i ca. de q̄rtana vā dicaz. q̄ qñz cū melle ro. p̄ ru pturā apātis detur. mūdificata sanie empl̄z cō solidatiu⁹ desup apponat de ſpica mast. thūr tritis et cū olō cōfectis. Ultia vō cura ē p̄ icisio nē i istis apātib⁹ dādo p̄ opiu⁹ pa. p̄ icidēdo et māz euāndo q̄ facit apā. deinde ſuēdo et ſoli datiu⁹ ſuperponēdo. Epistema uero ſplenis. ex tuore i p̄tis ex punctura ſinistri lateris et ex fe. p̄ſente cognoscit. Et nota q̄ nunq̄ p̄t esse

apā in interiorib⁹ ut in diafragmate. in pleura in epate i splene in stōaco ⁊ intestinis. ⁊ in hui⁹ mōi interiorib⁹. qm̄ semp ad hoc apā fe. cōcomi tetur ⁊ hoc ē signū distinctū ad oīa apāta in interiorib⁹ existētia. Si uero fe. acuta ⁊ dolor acutus ⁊ pungitius fuerit in huiusmōi apātib⁹ signū ē q̄ ē materia ca. Si uero fe. lenta ⁊ dolor ponderosus ⁊ agrauatius⁹ signū ē. qd̄ ex hūore frōst. Curet ḡ b° apā sp̄c̄is ut apā ep̄is fm̄ diuersitatē hūorū in cā existētū ut supra dictū est. Eodem mō curet apā factū i lacertis sicut pdicta. Dieta eoz sit ptisana: amigd̄ cum lactucis cocta. scariola lactuca. ⁊ huiusmodi. a quā fe. coīum bibant ⁊ huiusmōi quoīqz fe. durauerit. ⁊ apā fuerit mundificatū. Cū uero recesserit. ⁊ apā quasi mūdificatū fuerit pulos edos ⁊ castratinas carnes. merulos turdos. p dices. huiusmōi comedere possunt. Uinuz lim phatum cuī aqua fe. coīum bibant. Siant ēt re media dicta in ca. de duritie ⁊ opilatione sple nis cuī fuerit apostema in epate ⁊ splene.

Cap⁹ 9⁹. de apostemate stōachi ⁊ intestinorū.
¶ cōcanitate stōaci qñqz apā generat̄ i ⁊ tūc anteō̄ cōfirmet illud apā ab ipo pncipio aliqd de eo emittit p uomitū. ex eibis assumptis grauedo sentitur i stōacho. Qñz ēt in cōcanitate intestinorū generatur apā euino signū manifeste in pncipio ipsius apātis ēte ñfimationē ipius. qñz aliquid de ipo emit titur. p intestina trāscunt. dolor ⁊ grauedo sen tit in ipso intestinis. qñz ipm apā est in supfitie stomaci uel intestinorū. ⁊ tumor ibi appet cum circumscripsis signis. nec uomitus secessus atiud hēant de materia ipa admista. Qñz aut̄ iter pe liculas colligit. ⁊ generatur ibi apā qd̄ ē difficil le cognoscere. Generat ait huiusmōi apostēa ex materiebus ca. aut̄ fri. Si ex ca. dolor ē acutus ⁊ pungitius nimis ⁊ fe. cōtinua cum siti ⁊ lingue aspitate intensiōe ardore corporis. ipius manus supposita in loco ubi est apā maximus colorē ⁊ ardoē ibi sentiet. ⁊ aliquā singultū pa ceditur ⁊ fumosaz eructuationē. ⁊ urina ēt taliū appet tincta citrino colore uel subcitrino me diocriter tenuis uel spissa. Qd̄ si frigidī hu. in cā surcint. adegit dolor agrauatius ⁊ non ita a entus sicut prior. Fe. lenta sitis modica. aceto sa eructuatō. spūs ēt sit spisus. ⁊ pu⁹ pp diafrag ma stōaco uicinās. Urina palida l'subpalida cā ſba mediocreiter spissa ul' mediocre tenuis. Et qñz abominationē ⁊ angustiā pectoris ⁊ spa tularū ⁊ cubitorū strictōnē patiuntur. ⁊ alia ml'ta

signa ad hoc familiaria appent. Fe tñ ēt in his oībus apātib⁹ in intrīsicis exntib⁹. ⁊ pp̄ter hoc capitulū. de his apātib⁹ i tractatu p̄sentī in serere uolti. cū ad ipsa apostemata ut dictū ē semp cōmitet. fe. Cura apātis ex materia ca. Si igī huiusmōi apā stōaci uel intestinorū ex hu.ca. cē pp̄pendet p signa predicta. Prīo modo fiat minutio in tribus uel quatuor dieb⁹ (uiri bus ⁊ etate pmitētibus) de mediana uena stōa ci. Postea utantur talli syropo. R. endiuie ap̄i solatri cibalarie uermicularis an. M. s. ordei mundi. p.i. olei ro. 5. s. zucha. libr.i. cataplasme tur loc⁹ ex ro. sand. al. ⁊ ru. pul. ⁊ cū aceto mix tis uel ex suco corigole. plātagis mercurialis cibalarie lactuce scariole ⁊ huiusmōi tritis ⁊ suppositis miromō uz. Cataplasm̄ optimū cō tra apāta ca. stōaci intestinorū uiscerum ⁊ pustio nē evatis ⁊ stōaci. pp̄ hu.ca. R. farine ordei. 3. xx. sand. al. ⁊ ru. 3. x. uiol. rad. mal. ana. 3. vi. tem pa cū suco solatri ⁊ suppōe. Et si uis facere ex pdictis in mōz ceroti cōfice pdicta pul. cū. oleo ro. ⁊ cera. Inūge seu cuī pecia lini cataplasm̄. p̄us tñ purgabis hu. atēc̄ cataplasmata appōas cā ūcoc. uiol. prunoy. ⁊ cetera dicta i ca. de do loze capis ex san. l' calera factos (si expedierit) fiat post ea des trocis. de ro. al. q ml'tū ēpetūt i hac cā. R. casiefi. munde ro. karabe masti. ap̄i an. 3. iii. se. mal. meliloti psili sanda. al. ⁊ ru. spi ce an. 3. ii. se. ēdiuie. 3. i. 5. ligri. ap̄i anisi. 3. i. tpa cū suco solatri. ⁊ da. 3. i. cuī aq̄ frīa. Alij trociū ad idē ⁊ ad dolorē flux⁹ hūorū colici ad locū R. ro. ligri. an. 3. iii. san. al. ⁊ ru. an. 3. ii. berberis meliloti an. 3. ii. 5. se. cucu. spice macis karabe an. 3. i. spodij māe an. 3. ii. croci. 3. i. 5. Fac trociū. pōder. 3. i. q̄rū unū dabis cū suco ēdiuie. Qd̄ si pp̄ b° māneqat ūpelli imo ad saniē tēdat. q̄ co gnoscit p grauedinē ūthōatū ⁊ fe. icēstionē iuxta illō. ypo. i. 2⁹ pti. asso. Circa ḡniatōnē saniei ⁊ c. tē mācatia fortiora ⁊ potētiora ad mātūrādū lo eo apātis supponēda sūt. Farīa ordei cū assōgia porci recēti ⁊ suco mal. cōmista addito uitello oui. l' fermūtū solū cū uitello oui ēmīstū supponētū miromō mātrat. Ellīd ad idē liq̄sat asson giā porcinā ⁊ additis florū camo. se. lini ⁊ fe nu greci pulue. ana īcorporētur ⁊ supponēt ur ellīd ad idē optimū. R. farine ordei uiol. an. 3. v. sanda. al. ⁊ ru. an. 3. vi. cāphore acatic canta bri galie croci gūi ara. an. 3. ii. masti. meliloti se. mal. ana. 3. i. pulue. oīa ⁊ cū suco solatri ⁊ oleo. ro cōfice. ⁊ usui reseruet. Qd̄ si hec apāta ex materia frigida cē disgnoscātur. fiat hoc apozi

liber

ma et deo quotidie in potu cu lacte se. coium uel amigd. R. meliloti. radicis apii squinati mara tri an. 3. vi. radicis mal. liquiri. an. 3. v. reubar. masti. anisi maratri spice sanzuci. bassilici. cimi apii cardamomi an. 3. ii. ordei mudi. p. i. passul. sine nucleis. 3. x. oia coquatur i. iiiii. libris aque quousq; ad unu redcant et addita. libz. i. mellis fiat apozima de quo quotidie detur. 3. iiiii. cum amigd. uel aqua decoct. liquiri. et pass. enucleata rum ea. Rupto apate qd cognoscitur p uomitiu sani. si materia fuerit i stomacho uel per se cessum detur mundificatia. si materia fuerit in inestis nis dentis mundificantia sani. sicut sunt sy rupus fact ex ptisana ordeacea et suco scabio se depurato ana factus cu melle dispumato in materia frigida. uel cu zuchba. in materia calida et istud est pale ad hoc. et spaliter qd dat cum eo in qualibet dosi. 3. i. corali puluerizati pbattu e addito pul. nitri p se uel cu predicto syrupo datus multa mundificat. Qd si materia p urinam purgeat. den diuretica dicta in tractatu stranguarie. Et ne locus ulceratus remaneat. dentur postmodum aliqua de medicis consolidantibus. quas dixi in capitulo de disinteria. Qd si pp hoc materia no tendat ad sani nel repellit pos sit cataplassata et unctioes fiant et huiusmodi iuuativa. Fiat igitur cerotu sibi iuuativa optima ad hoc de quo instigatur supra apatis locu sine in stomacho sive in intestinis fuerit mane meridie et sero iuxta ignem. qd sic fit. R. aloes masti cis an. 3. s. florum camo. meliloti absinthi an. 3. i. ro. 3. ii. hec omnia in subtile pul. redigatur. et cum oleo camo. et cera liqfacta fiat cerotum et usui servetur. Cataplasma utile contra dolorum stomachi pp frigiduz apate. mente se. apii ana. 3. s. masticis. anisi spice. an. 3. ii. s. dauci cimini ligni al. xilobalsami cassie cardamomi squinati an. 3. ii. cx decoctioe pditoz et melle dispumato fiat syrpus. et quotidie deo cu multis uel cu aqua ordei. et pdicta oia que in fundo uasis decocta remainerint calida tur et apati cataplasmatur. Cataplasma ualens ad dissoluendum duri tis apatis et dura apata stomachi et intestinop. R. meliloti squinati camo. mal. bdelij. an. 3. iiiij. ab absinthi. 3. iii. mire armoniaci. an. 3. ii. fucus siceas numero. x. oia teratur unu qnq; se. et coquunt in uino excepto armoniaco et bdelio. et mira q ultimo debet appoi et liquefieri in eis et fiat cataplasma. Aliud cataplasma ad idem et ad splenis duritiem. R. armoniaci. 3. xx. bdelii. 3. x. aceti

acerrimi. 3. vi. hec oia supra igne dissoluatur. deinde adde cere. 3. x. olei sisami. 3. ii. s. croci thur masti. castor. an. 3. iii. omnib puluerizatis his et desup positis fiat cataplasma. Aliud ad idem et ad oia supradicta. R. aloes masti. bdelij. ar moniaci castor. thur dragati mire an. 3. s. sepi uitulini et galiucei an. 3. i. ol'i muscelini et sambucini et cere. q. s. Item fabe fracte in uino et olo cocte et cataplasmate ad omnia apata cito matutina mirabiliter opantur. Item cepe in uino et oleo cum pul. cocte mirabiliter ualeat. ad oia apata matutina. Itc radix mal. bismal. braceur. et lili in uino coquatur p optime. deinde ter ran et addito pul. fenugrecse. lini et florum camomi. si at cataplasma. et loco apatis apponat. quia oia apata matutina mirabiliter et omnem duritatem epatis uel splenis uel cuiuscunq; alterius partis remolit.

Capitulum io". de frenesi.

L qz de apatis in interiorib ortis sufficienter tractatu e. de apatis que fiunt in corpore. u. de frenesi et litargia tractabo. Est igit frenesis spā qd nascit in frenibus. Sunt aut duo paniculi qui appellatur frenes ad similitudinem ferni equi. qz sicut frenus dividit superiorē mollā equi ab inferiori. sic et isti duo paniculi dividunt ipsum cerebrum a crano. et sic huiusmodi apā suscipit denominationē a loco et dicit frenesis. Unde nota q quidā morbi recipiunt denominationē a loco ut frenesis in qua frenes leduntur ut dictū est. podagra in qua pedes leduntur. et ciragra in qua manus leduntur suscipiunt denominationē a loco et. Aliqua recipiunt denominationē ab effectu ut fe. dī a febre. Et sic est frenesis sumit a loco ut dictū est et ab effectu qz dī a freno q ē meus eo q in hac pass. maxie mēs ledit. Et no. ut ait Sa. in libro de accūti et morbo. Frenesis ē accidens morbi qz nunq; p se iducit. s; ab altero morbo iducit uel supuenit ei. Frenesis itaq; ut pl'm supuenit in iuuene colericō. et estate pa. emitriteū meditū uel tertianā cōtinua causonidē uel pleuresiz. Et hī fe. acutas. San. n. cu sit ca. et hūidus circa cor et epā et pectoris et anitates cu putrescit et rebz quadā grossa uētositate pcutiens ibi apā generat qd possim uidere p similitudine ignis in camino. Nā sum quotidianē caminū atīgēs fuligine ibi generat Frenesis aliqua uera. aliqua non uera Frenesis uera fit ex humore colericō uel ex sumofitate cerebrum ascendentē. et ibi

apostema generante. Cum itaq; ibi apostema generaēt in ipsis paniculis cerebri qđ frenesis dicitur cerebrꝫ ipsuꝫ in quo sensus fundat̄ grauat̄. et ideo sensu & ratione priuat̄ infirmꝫ. unde segnur mentis alienatio. uigiliarū instantia propter hñorū seruoz se. indeficiens. mentis infania. oculorū mobilitas preter solitū stridor dentis. eger ducit manꝫ hinc inde tāquā aliqd de pariete euilis urus uel aliqd positurus. Alii quando surgit eger furiosus de lecto uolens astantes peccare. uel uolēs se de fenestra iactare. uel capere arma. qñz cantat qñz plorat qñz uidet̄ ibi ꝑ hostes armati insidiant̄. ei aliena & fatua loquit̄. urina discolorata & tenuis q̄ oīa sunt signa uera frenesis. In nō uera frenesi ea dē sunt signa excepto ꝑ urina nō adeo ē disco lorata nec adeo tenuis nec adsunt accidentia ita fortia nec sunt ita cōtinua. sicut in uera frenesi. Pōt siquidē pītus medicus p̄ urinā futurā frenesim cognoscere. ut uria i huīsmōi se. quibꝫ supuenit frenesis. subito b̄ die in diem mutat̄. uerbigratia. si hodie urina in se. causon simul tertiana duplici ul' mediano emitriteo & simili bus nigra appet. eras uero subito & sine aliqua manifesta cā mutatus ē color ipsius urine in subcitrinū & palidum colorē. tunc cīm signū ē ꝑ materia rapiē ad cerebrū & fū frenesis. et tāc medicus cautus & i geniosus sit intentus ad curanduz eaz ante q̄ cōfirmet̄. qz post q̄ cōfirma ta fuerit incurabilis ē. et tunc solis p̄ noſticia re linquēdus ē eger. Non cīm nouit medic⁹ mor tuos suscitare. Si igitur frenesis nūndum confirmata fuerit curabit̄ hoc modo ualeat ut p̄ ticularibus curationibꝫ spāliter intendam⁹. In hac. n. egritudine oꝫ multuz pticularia iſpicere Secunduz. n. ꝑ uult Ha. qui ul'e cognoscit pticulare autē ignorat multoties in curatiōe pecabat. Et p̄per hoc parisiſces & ultramētani medici plurimū student ut habeant scientiam de ulli nō curāt̄ habere pticulares cognitiōes & expimenta. Memini cīm uidisse quendaz maximū in artibus naturalē loycum & theorizuz optimū. In medicina tñ unū clistere seu aliquā pticularē curationē nō novit ordinare. et uix cfimerā sciebat curare. Et medici mōtis pesula ni sicut magister mens & aliꝫ p̄bi niri. qui fuerunt scolares. qui student satis habere scientiā de uniuersali nō p̄termittentes scientiā particu larē. Unde magis aspiciunt ad curationes pticularcs. & didascala & uera experimēta quam

semp uniuersalibꝫ latrare. Attendantius igitur pticularia hoc mō. Colloceſ p̄rio pa. i domo ob ſcura in lecto nō rutilante nec habeat ſuper ſe pānos diuerſoz coloz. nece quos odio habuit t̄p̄e sanitatis ſint ibi. nec aliq̄e cōfabulatōes hominū ſoſſunt tñ ēc aliqui amici ſui. qui ſedēt in pace & nō loquātur. Infrigidet̄ acr artificialiter hoc mō. Accipiātur. x. uel xv. ſp̄ḡie marine maiores. quas iuuenire poteris. & facias eas in aqua dulci optie lauari. deinde ibibant̄ omnes in aceto optimo uinacio. & circum circa lectum ſuſpendant̄ in pariete. ut aer infrigidet̄ & purificeſ i loco illo. nec ſint picture ſeu ymagines aliq̄e. & frondes uitis ſalicis canarii ſc̄mpuiue & huiusmōi herbarū ſimilit̄ per cameraz ſternantur. & aqua frigida defup̄ irroref̄. Si ergo fuerit plectoricū (uiribus & etate p̄mittenti bus) fiat minutio b̄ uena mediana brachii. ſecūdo de cephalica tertio ſi adhuc durauerit egritudo de uēna frontis fiat minutio. poſteā p̄uo cemus ſeſſum cū aliquo ſuppoſitorio leui. ut faciamus clistere lenitū. poſteā mordicatiū & forte tribus uel quatuor uicibus inter diem & noctem. Cum itaq; pa. aſſelauerit mediātibꝫ ſuppoſitoris & clisterys faciamus radi totum corpus eius. & ſupaz canabinā in aceto tepido iſfuſam capiti apponamus. ꝑ nō niſi actu frigidum capiti debet apponi fm Alii. & Allexandrum. deinde catulū puū & lactantez retro per dorſum ſcindi faciamus & abicctis interioribꝫ capiti calidū ſupponi faciamus. uel gallum ſc̄ſsum per mediū. uel pulmonē pecoris ſeu arietis ſtatiū cū a corpore aīalis. extraabitur capiti apponamus. Itc capsula cordis arietis ſeu pecoris calida cū a uentre extrabit̄ animalis & ol'o uiol iſfuſa & capiti appoſita uz. Poſt aut̄ appo nem catuloz & p̄dictaz rerū epithictur caput hoc mō. accipe ſucū apii. lac muliez & oleū uiolatū & pax opii & in hoc liquoſ tepido petia in fundatur & capiti applicetur. qm̄ ē mirabile & exptum ad hoc. Et fiat magis hec cataplasma ta i āteriori ul' circa mediā celulā capis. cū frenesia ſiat i āteriori celula. capis ut dictū eſt) & media celula āteriori ſpatiſ. Aliud epithidia ad idē. R. ſuci ſola riſempuiue crasule cibalarie & rasū ſucur. & coriole & yposelini aqtici ad dito modico lacte ml'ieris aceti agreste. & olei uiol. oīa ſil'mixa & h̄i liquore tepido pecia iſfuſa & ter uel q̄ter & bis i nocte applicet̄. ¶ extrahat̄ ſuc ab yposelio aqtico. & depureſ

z sex abiciatur. z in clavo suco apponatur farina ordei z facempl'm z capi mediante pecia lini usq; ad fronte ter uel quater tepid in die apponat. Itē radix lili trita farina ordei. z parū olei z aceti mixta z cataplasmata ualent. pedes eius z manus usq; ad brachia ex aqua decoc. mal. mirti ro. z huiusmōi lauētur. Proutocetur sternutatio nō cū uehemēter disolutiuis sed cū leubus. sicut cū pul. e amphore narib² inecto uel cum petia in oleo uiol' infusa z in narib² p funde imissa. Et si cum his omnib² materia re primi nō possit. s; iam ascenderit. utatur predicta flebotōys si corp² fuerit plectoricū. apponatur ēt due ul' tres sanguisuge naribus. uel ēt san. cum setis porcinis de narib² educat. quia n hoc materia minuit. Dieta eoz sit subtilis z frigida. Sirupū iulep bibāt. uel syrupū factuz ex iuubis sebesten uiol'. prunis siccis z zucharo. deinde purges cū decoc. i capi. de dolore capitis ex san. uel colera facto dicta. Empl'm istō puocatiū sompnī tepidū a media pte frontis usq; ad mediā ptez capitū pa. apponat. R. ro: uiol'. sa. da. al. z ru. ana. 3. iii. opij. 3. i. 5. se. iusquami papaueris al. lactuce portulace an. 3. ii. 5. corti cū mādragore. 3. 5. olci ro. uiol' lactis mulieris z aceti al. q. s. Et nota q̄ p̄dictis remedys conuenienter factis ut decet. si adhuc isania p̄seueraverit cū in somnietate z discoloratōe urie maxime in die tertia despandū ē de pa. Opiū solū cū lacte mulieris distempatuz. z naribus illintuz sompnū puocat. Itē solam radicē mandragore tritam. z cum oleo uiol' z cū farina ordei z suco lactuce. z al. qui insil'misce. z frōti z timporibus applicetur precedēte fricatiōe loci cū manu. qz sompnū puocat. Itē. 3. i. se. lactuce uel papaueris al. posita in cibo z data idem facit. Syrupus ad sompnū puocādū optimus R. se besten. 3. ii. lingue canis. 3. i. uiol'. 3. iii. se. papaueris al. portulace lactuce an. 3. 5. ordei mundi libz. 5. se. mal. 3. ii. corticū mādragor. 3. i. sanda. al. z ru. en. 3. quartā zuchari. q. s. Empl'm magistri mei quo secp utebat in hac eruditie z in oībus alijs fe. ubi est necesse sompnū puocare R. sanda. al. z ru. ro. an. 3. ii. se. papaueris al. iusquiam an. 3. quartā se. portulace lactuce an. 3. ii. corticū mādragore. 3. ii. 5. opij tebaici. 3. ii. gūi arabici. 3. iii. casie. li. 3. i. 5. terātūr oia z ɔfice cū al. qui aqua ro. z lacte mulieris. uel solū cū aliquo predictorum. z frōte prius fricato eoz manibus leuiter z timporibus applicetur Domū

q̄ si odores sompnū puocat R. folia mādragore z cortices radicū ipsius lac papaueris ortensis z folia ipsius z farinā ordei. z ɔfice in modū pomii. z da ad odorādū. quia sompnū inducit aliud. Ad idē. R. opij croci ana partē unā cere albe p. u. z inunge eis oleū ro. z ex his omnib² unige fatiem nares aures z frontez. qz cito puocat sompnū p certo. Suffumigū sompnū puocās. R. storacis armoniaci. bdeli corticis radicis mādragore opij an. 3. ii. uel quātuz uis 'ac pul. z magdalones informa in modū euclane cum suco mandragore z iusquiammi z pone unū uel duos iuxta carbones ardentes cū uolueris z pa. fumū recipiat ex eis z dormiet. Item ad sompnū puocādū ita fortiter q̄ totus homo pōt incidi. q̄ nō sentit aliquid ac si eēt mortuus z ē expimētū magistri. Michael'scoti R. oputebaici boni corticis mandragore. radicis iusquiammi. leuistici. an. 3. i. tere fortiter z cū aqua frigida agits z dimite residere. q̄ si uis hominē fuere uel scindere q̄ non sentiat infunde ibi pānum lineum z unge frontem ab una aure usq; ad aliā z nares similē z cito dormiet. z ita fortiter q̄ poteris faceř qd uolueris. Et cū uolueris cū excitare infunde pānū in forti aceto. z pone ad nares eius z statim euigilabit. z hoc est optimū in frenesi qñ nō pōt freneticum facere dormire. Item iusquiammi radix cum metā triata z fronti catap'asmata inducit sompnū. q̄ si non morietur freneticus. Item ungula eoz pōleon trita z fronti applicata sompnuz inducit. q̄ si non morietur febricitās. Itē si uis sci re si freneticus uel quis alius moriat ex egritudine. quā patiatur ad presens. uel nō. Ecce pānū lini al. lotum z dēciccatū bene z infunde ipsum in urina pa. postea p horam ablue ipsuz i aqua. Et si aliqua liuiditas uel color plumbeus uel palidus in panno remanserit nō euadet. Item certum signū ad hoc z in alijs febris est istud q̄ fricitur frons infirmi cum lardo pane carnibus uel aliquo simili z phiciatur canib² z si comedunt signū est q̄ euadet si non. signū est q̄ morietur. Hec sunt somnifera opium mādragora iusquiamus papauer portulaca lenti culi aquarum. p̄siliū uiol'. roxe nenufar. lactuca semp̄ uiua sanctum z armoniacum.

Ditōes dicit Raf cū eēz pl'z sollicitus circa medicamia oppōtebat me ī nocte pl'z uigilař. z tādiu feci dōec sōpno oīo carui. z usq; sui rebus diuerſ. q̄ mihi nihil pfu

ad sopn
Paracelsus

erunt. Ultimū uero naribus meis iposui oleuz nenufaris. incepi comedere lactucas quib^z suz usus omni tēpore mee iumenturis. et sompnū re eupauit et nū utilius iuueni in hoc. Item dicit Rasis. ego nō idigni in emigraneis acutis alia medicia. nisi apponere oleū nenufaris i narib^z et iungere ex eo tim̄ora. hec. n. unctio olei predicti ualet ad cephalā calidam. vaporib^z ce rebri ascendentibus. uigiljs. frenesi misto cuz cera al. et oleo ros. ualet apostēatibus calidis stomaci et epatis. et ualet ulceribus uiscice et renuz clisterizatum. et immissum per siringam ualz arsire urine. fiat aut̄ oleū nenufaris ex florib^z nenufa. sicut oleū ro. de rosis. et oleum uio. de uio. Expertus quidā in oībus indifferenter febricitātibus et nō febricitantib^z ex quaquz cā sompnū puocabat hoc mō. R. se. iusquiam p̄ tē. i. et de suco cimarii sambuci p̄tes duas. et dictos sucos in canello ponebat. et opilabat bene seu claudebat os dicti canelli stupa. et aliquo simili. et ipsuz canellū in aqua in caldario ponebat et faciebat diu dictā aquā bulire. ac si eēnt carnes que decoqui deberent. dein de p̄dicto suco inspisato iungebat frontē et tēpora et uenaf pulsatiles brachioꝝ et tibiaꝝ ac pedum. et statī puocabat sompnū. Spongia cu qua cirugici puocat sompnū qn uolunt hoīem incidere in aliquo loco. ut suuere ut nil sentiat. R. suci mā dragore. iusquiam. papaueris hedere arboree an. 3. ii. opū tebaici. 3. i. teratur opū subtiliter et cu sucis predictis distēpetur. et in his oībus spongia ibibat et sicce in sole et serua q̄tū nis. et cu uolueris sompnū puocare ut ēt incidere possis. ponat spōgia in aqua calida ex una pte ut aliquātulū resoluat. et ex illa pte narib^z ap placetur et puocabit statī sompnus fortis. cu uero eum uolueris euig lare hēas spongiā inbibitā in suco feniculi apū cu aliquātulo anisi feniculi et cimini exiccatop̄ in sole et in uino ca. re soluat et moliat. et naribus applicet et statī eui gilabit. Suffumigū pbatū per ma. meū ad faciendū dormire quoisqz uolueris. R. mire optie se. lactuce papaueris al. corticis radicis mā dragore an. quoz quodlibet puluerizet p̄ se. et oīa simul mixta tēperetur cu felle uacino. et fūcū ex his pilis in modū cicerū ponantur sup carbones accensos et suffumiga quoisqz uolueris. qz dormiet statī. Ad ide bdeiā sterlus colubroꝝ et radices mādragore ana misce cu dicto felle. et suffumiga ut dictuz est supra. quia

quoisqz uolueris soporabit. ut sumatur opū bonū euforbium et museum purissimū fiat ut supra. tñ nō fugies nisi liniere narcs aures plātas qz manū et pedū butizo uacino recenti.

Capitulū secundū de litargia et sudet.

Liturgia ē apostēma q̄ fit i posterio i celula capitū. Et dicit̄ alithos q̄ ē ob liuio. qz reddit hominē obliuiosuz. bz aut̄ hec pas. puenire ex cāis diversis ex flate peccāte fz substātiā et q̄titatē ex̄tēz in eēntia cerebri uel ab alio loco ad ipsuz cerebrū trans missio. Et accedit hec pas. in cotidiana cōtinua i minori emitriteo et in pipleumonia. Unde nō ē morbus p se. sed predictis supuenit morbus. i quibus supflua actione caloris ebultiētis rapit ad cerebrū. et in posteriori celula capitū colligitur. Et fiat hoc apostēa in ipsa posteriori celula capitū. ita q̄ nō i alia parte. Liturgia sine subet q̄ idē ē. Ellia uera alia non. Uera fit ex flegmate quandoqz cum admistione colere. Non uera fit ex flegmate salso. Signa litargie sunt hec grauedo toti corporis et maxime capitis qn̄z uisibilis. oculos semp tenet et au fos et oppressos. et sompnus fantasticus. eger si uoceū uis rñdet. et si loquitur aliena ad est frigiditas extremitatū. eger iacet sudinus. Et si a medico uel ab aliquo sup aliquid latuſ cōuertat. iterū suppinaſ. adeſt fe. continua urina discolorata et spissa. priuatio loquele ppter opillatiēz originis neruoz uocaliuz. frontis et palpebrarū liquiditas. priuatio egōnis iacet. pa. ut truncus in lecto. et oēs opatiōes anime sunt ipedite ita q̄ si p capillos et p barbā trahāt huic et illuc qn̄z nō senrit. Cui passiōi in hāc modū est subueniendum. ut quatuor regulas attēda mus. Prima ut posterioz celula capitū abra daſ. qua abrāsa nihil actu frigiſi apponaſ. Se cunda ē. q̄ nihil repuſſiū capiti appōaſ. Tertia ut medic̄ elaboret ad i geniandū ne pa. dor miat. Quarta regula ē. q̄ inſiſtamus semp cuz ſuppoſitorū et clisterū acutis et mordicatis. ut materia ad iſeriora trahatur. Et si cu hoc n̄ p̄t plenarie materia trahi ad iſeriora. q̄ mudiſiceſ corpus cu aliqua medicia ſpeteti. Primo igit ſtituāt pa i alio domo clara lucida. et multoties et ſepe iſeſteſ et clamet pulſetur et ſonetur et per capillos et barbam trahatur. pilis coſtarum et pectiniis trahantur ſibi. Ma

Liber

gist et meus iussit suspendi ad caput lecti cuius
clavis militis neapolitani qui litargic⁹ erat suem
unā p pedē q audiens cōtinuū clamorē suis uo
ciferatis i tantū terebat q dormire nō poterat
Quidā alteri fecit caput abrādi postea iussit q
caput illius iungere ex melle q factū est. t sic
mīscē incepunt cum i tantū infestare q dormit
nō poterat peutiendo semp muscas t sic cura
tus est a litargia. Fiat minutio deuena que est
in medio frontis usq; ad l̄bz. s. san. ab ea extra
hac nā sicut dicit: Ipo. Posteriora capitū do
lēctia t. uel sanguisuge in medio frontis appōan
tur. Itē fiat clisteria t suppositoria acuta. qm
sepe sepius i hac pas. sunt multū utilia. fricetur
extremitates manū t pedū sepe ex sale nitro
t fuligine t aceto sil'mistis. Itē fiat suffumigū
ex capillis cōbusis sub naribus uel de cornu
ceruio caprino uel arietino. uel liciniā de bom
bace in oleo intinctū acenda t extingua t fu
mus ei? sub naribus pa. pōatur. Suffumiga
tio ēt ex assa fetida serapino oppponaco. t hu
iusmōi ualent ad idez. Itē sternutariū fiat nō
cū eleboro nec cōdissi t sil'bus uchemēter dis
soluitis. quia ppter nimia dissolutionē quaz
faciunt ledunt multū cerebrū. sed cū castoreo
distempato cum suco feniculi. t mittat in narī
bus p quod dam i strumentū. qd dicitur naſta
le. uel alio quoq; mō. qz mirabiliter neruos
eōfortat t uirtutem a iinalē cerebri. Itē sucus
blete tepidus speciale est remediū ad hoc. Itē
gargarisma ad hoc pbatum ex aurea alexandri
na cum uino calido mista. Itē vntute existente
forti purgetur litargicus. cuz 3. i. 5. yerepigre
ga. quia mirabiliter ualet cum decoct. uol'. pri
noruz se. coium polopodū t se. feniculi additis
3. i. mirabolanzū kebuloruz. Experimentū yber
nici ad reducendū memoriam i litargicū t ad eū
curandū. expertū detur 3. quarta pul. pipis cū
bono uino purissimo calido in potu pa. postea
posterior p capitis abrāsa melle iungatur cali
do t pul. iste superspergatur B. cinamomi. 3.
quartam anacardi. 3. 5. stercoris caprini dexic
cati. 3. i. piretri. 3. 5. oia subtiliter puluerizata su
pra predictū mel aspergantur. t postea tegula
calida sepius supponat. hac n. cura fate⁹ yber
nicus multos curasse litargicos. Aliud expim
tum magistri nici ad inducendū memoriam litar
gicis. accipit fucus siccus. t si corpus hois fue
rit pingue decoquātur in aceto. si uero macilē
tum decoquātur in aqua t cum decoct. fuerint t

terantur t cum se. sinapis fiat sinapisimū. t in
posteriori pte capitū abrāsa aponat tepiduz.
Aliud ad idez. acetū t castorū tepidū epithimē
tur. Aliud ad idem agnus casuis apitū salvia
coquātur in aceto uel agresta uel aqua salsa ca
pitū iepius. Aliud B. pul. castorei capillorum
hominis cōbusis orū salviae sauvine ana terantur.
t reperētur cum suco apu. t tepiduz occipitio
applicabis. Item éplastruz factū de succo men
te romane uel cois pul. t aphisagrie t castorū.
occipitio raso mediante fricatiō manus appo
situm ter uel quater in die renouatur mitomō
ualet. Et semp cum renouatur éplastruz lauet
occipituz cum uino uel aqua decoctiōis salviae
domestice uel agrestis. hec eis pas. pro despera
ta habetur. t huiusmodi litargicos tanq; mor
tis in cura accipe debemus. In illetur unū
limphaiū uel purū p os. Detur syrups factus
de salvia agresti t menta coi. tam maior quā
tas sit mente quā salvia. Epithima aliō optimā
castorū in suco rute bul. t aceto. t facta fricatiō
manus in occipitio epithimetur ibi. Itē sinapis
simū ibidem positum ex suco apu pul. sinapis
aceto t huiditate anacardorū idem opatur. Et
hoc de emplastris t epithimatibus in litargie
cura dicta sufficient. Nota tamē q si maior dis
coloratio urine t tremor in membris superue
nerit. tunc litargicū relinquamus. t ipsum san
eto spiritui comedamus t tradamus ipsum sa
cerdotibus. t ab eo fugiamus. Si uero urina
incipiat colorari t sinuomata minui. t medi
camina. quas facerimus pficiuntur. tunc de sa
lute spemus. t tunc purgationē suprascriptaz
t alia necessaria faciam⁹. Qd si ex nimia denti
um cōstrictione. sequeretur amissio loquele si
cut sepius accidit apiam⁹ dētes artificiali⁹ cuz
cultello. t linguā laue⁹ cuz uino decoct. saltie t
castorei. t ipse pul. castorū. fricet per linguaz. t
tyriaca uel metridatum inclinato capite ut sali
na possit effluere. Et nota q quando freneti
cus sit litargicus malum signum est. Et quan
do litargicus fit freneticus optimū est. Unde
quidā ponat litargicū i bal. d ca. herbis facto
ut cā soluat uel salti frenesiz iducat q nūq; sa
cere uolui. quoniā ualde timorosū t periculō
sum ē. Qd si denegat uria litargicis in aqua
bul. farina tritici farina ordei farina cicerum t
mal. t apū equalis t senatiōes. t ex ista aqua
lauet; a. usq; ad umbilicū. t post dicta supre

pecten cōplētū et aliqua remēdia ī ea. de strāgu
ria dicta siā si fuerit opportunū. Ius galie de
coctū cū petro. et apio dēc. zuchar et penidie et
sirup⁹ uiol. dent̄ iterdum. Nota q̄ lūmiditas fa
ciei sudor fac̄t in capē et tremor. et iordinatus
motus manū. et cū sanguisuge fronti apponā
tur et nō ad herēt. sūt signa mortalia. litargico.
Experimentuz q̄ dicit se p̄basse pluric maḡ pe
trus yspanus et cū eo mltos litargicos curasse
Prio fecit radi occipitiū. deinde fecit ibi eua
porationē cum aceto decoc. saluie et saturegie.
et predictas herbas fecit loco apponi p̄ horas.
dein remoueri iussit. et cinerē thimi combusti
et catarides et pul. se. sinapis puluerizatum cūz
emplastro appl̄oz cōficere fecit. et hoc empl̄m
occipitio fecit appōi. et statī atraxit ad p̄tes ex
teriorē cutis materiā que faciebat ibi apostēa
et curatus ē pa. Experimentuz q̄ habui a fratre.
Jobāne pbatum ad litargiā. p̄mo radatur po
sterior pars capitū infimi. dein lauet fortiter
cū forti aceto tepido et diu fricetur cūz panno
aspero donec rubescat. deinde pul. cantaridae
sup aspgatur. et petia lni subtil' ī aceto mad̄fa
era supponat. pul. et frondem caul'. pone supra
dimittatur sicut esset p̄ unam noctē uel p̄ unuz.
diem. deinde dissoluat locus. et si iueniatur ibi
multe āpule nō rumpātur s̄z supponātur fron
des lapacū acuti quater ī die remouendo usqz
ad. iiiii. ucl. v. dies. et liberabit̄ pa. Et nota q̄ si
locus nō āpulc̄. signū est q̄ apostema iam con
firmatus sit in loco. et q̄ pa. liberari nō pōt. sed
si ampuletur spes ē salutis. et si cum toto h̄ nō
possit excitari. apponantur scarabei uiui. quo
lūnt stercora aialium sub media cor̄ ice nucis
duos uel tres circa occipitiū bene rasuz prius.
et sup musculos brachioz a pte anteriori ī uno
quoqz unū et sub plāta pedis. unū sub uno quo
qz pede. et bñ ligētū ibi. qz mirabilz exiccant.
Et maḡ Jobānes de florētia hoc remedio ex
citauit quēdā. q̄ excitari nō poterat p̄ septē dies
elapsos: et cūz cantaridibus f̄icit u. sic atōes in
occipitio et liberat̄ ē. scarabei ēt qui stant sub
lapidibus uel in bal. boni sunt.

Cap⁹. i2⁹. de cognitiōe uniuscuiusqz hūoris
per urinā in sanis et egris.

Vonā in corpore hūano quatuor sunt
q̄ hu. fz naturā tēperātuz ostendentes.
Em q̄ corpus ē sanū ut multū et ut nūc
sed in hoc contingit eos qñqz ex crescere et in
nūiutqñqz ex crescere colra aut san. aut s̄la aut

mlia. Et tunc ipsius hu. excessu īmutat̄ urina ī
colore et ī substātia. Caliditatis ei⁹ est colora
re urinā. frigiditatis discolorare. et hūditatis
ispisare. et siccitatis atenuare v̄bigratia si do
min. si colera sub. homegenea tūc eius urinā erit
russa et tenuis p̄ totū. Qd̄ si ipa colera ru. p̄ire
fiat facit causō qñz tertianaz et diuisimōi. tunc
ipa urinā apparet sūlter russa. magis incensa. et
p̄ totū tenuis cum quadā spissitudine. Si v̄o do
minat̄ colera c̄trina. tūc erit eius urina citrina
cū s̄ba nō multū tenui. Si v̄o putre iat et faciat
tertianā. tunc ipa urina erit citrina uel russa ma
gis incensa in substātia tenuis ad q̄daz medio
criter tendens. Si uero colera uitelina domi
natur. tunc eius urina appebit subcitrina renis
sa cū quadā puula spissitudine. s̄lis in colore
uitello ouorū. Si uero facit tertianā. tūc in eo
dē colore urinā appebit. sed magis incendetur
color eius et cum quadā spissitudine appebit

Qd̄ si flegma salsuz ī corpore dom̄net. urinā
appebit citrina uel subcitrina remissa cum qua
dam spissitudine mediocris. Qd̄ si putrefiat facit
urina russa uel subrussa incēsa in colore. et ī sub
stantia mediocris spissa et faciat quotidiana.
de flegmate dulci. tūc ī eadē substātia et co
lore manet urina. s̄z magis icendit̄ ī colore. et ī
substātia p̄ totū appet spissa. Eleatosum uero
flegma. qd̄ infectum ē mlia facit urinaz palidā
uel sub palidam. glaucā lacteaz et alba. medio
criter spissaz cū uero putrefit̄ et facit quotidia
nā magis icendit̄ ipsa urina ī colore. Elā uero
uitreū. qd̄ ē coagulatū p̄ debilitatē calore na
turali facit urinam spissaz et globosaz p̄ totūz
eodēmō appet. cū facit quotidiana. et sup in p̄n
cipio appet urinā globosa et spissa. Cū uero iaz
q̄ propinquat ipsius digio hūoris ipsa urina in
cipit attenuari. Unde signū digōis ī urinā qua
libet que ī p̄ncipio appuerit tenuis. In initio
cūiūcūqz morbi. ē ei⁹ īspissatio. In flāte uero
uitreō ī quo ī p̄n⁹ urinā appuit spissa et globosa
Signū digōis ipsius ē attenuatio īpius urinā.
Sanguis itaqz rubē ē et spissus. Dz cē ei⁹ urinā
ru. et mediocris spissa. p̄tercē si san. fuerit aquo
sus spissus et adhucius. qz tūc urina taluz erit
rubicūda et spissa. Et si ultra modū extēdat̄ fa
ciet s̄nochū et huiusmōi. nisi cūz lomia et alijs
īseri⁹ dicēdis cito succurrām⁹. Mlia aut̄ natura
lis facit urinā palidā glaucā lacteā uel alba. et cū
magis accendit̄ facit quartanam. Nam colora
tur magis urina. et apparet tenuis. Urina alba

et tenuis multus. et sepe mixta diabetum significat. Urina alba et tenuis logo tempore egrediudis precedente idropis significat. Urina alba et tenuis mixta multus in fine fe. deficiens effimerat significat et cotidianam de flate uitreo. Urina alba et tenuis cum granulis in circulo superiori distinctis arte tica seu cataracta significat. Urina alba et tenuis quasi uires in circulo plubeo superiori epithiam significat. Urina alba et iusta per totum spissa flata naturale sive fe. habundare significat. Urina alba et mediocriter tenuis in febre ueniens litargiam significat. Urina alba in substantia medicriter spissa cum quadam gleba indigata cotidianam de flate uitreo significat. Urina tenuis alba in pueris uenies mala. Nam urine aquose in pueris pessime sunt. Propter testante. Urina tenuis et alba in sanis hoibz ueniens multa potatione significat cum largo cibo. et maxime si sit unum ex illo sicut dicit theophilus. In senibus uero talis urina uenies debilitatem ventris digestiue significat. Urina tenuis et alba in tertiana et causon uel huiusmodi fe. ad huribus uenies frenes futuram significat. Urina palida uel subpalida karopos glauca uel lactea in substantia per totum spissa. flegma naturale sine fe. significat habundare. Urina palida uel subpalida karopos lactea vel glauca. in substantia per totum tenuis. milia naturalis sine fe. significat. Urina palida. et in substantia mediocriter spissa flegma acetosus digestum sine fe. habundare significat tenuis vero indigorez ipsius flegmatis acetosi esse significat. Urina lactea tenuis in principio fe. ad huribus uenies mala. In declinatione in multa quantitate ueniens significat solutione egreditis. Urina palida. et per totum spissa in fe. acuta uenies litargia significat. Urina palida. in substantia per totum spissa sine fe. logo tempore precedente entostomatia. idropis de flegmate generata significat. Urina subcritria et palori uicia in iusta per totum tenuis milia. in naturali habundare significat. Urina subcritria tenuis. et non palori uicina. et parvula. colera naturalis sine fe. significat habere. Urina subcritria in substantia per totum spissa cotidianam de flegmate non significat. Urina subcritria. et in substantia mediocriter tenuis plus ad mediocritatem accedens quotidianam de flate acetoso idigesto significat. Urina subcritria in substantia mediocriter tenuis propter ad tenuitatem accedens colera uitellina sine fe. habundare et

gnificat. Si fuerit incensa multa tertianam de colera uitellina significat. Urina subcritria incensa in substantia per totum tenuis in iuuenie collericu ueniens coleram naturalis sine fe. significat habundare. In pueri vero duplicez uel minorez en irriteum in mulier in sene melencolico et flegmatico simplicem cotidianam significat. Talis enim urina longo tempore precedente uenies erraticam uel quartanam significat. Urina citrina et in substantia per totum spissa in iuuenie colericu flegma dulce sine fe. habundare significat. In sene melencolico et flegmatico uel muliere cotidie ad amplexum flegmate dulci. In pueri uenies duplcam uel minorem emitritis longo non tempore precedente. ut tum gutte uel idropes sim significat. Urina citrina in substantia medio criter spissa in iuuenie colericu flegma salso sine fe. habundare significat. In melencolico senile flegmatico uel in muliere cotidianam de flegmate salso. In pueri duplcam uel minorem emitritis significat. Urina citrina in substantia mediocriter tenuis plus ad mediocriter itatem spissitudinis quam ad tenuitatem accedens. In iuuenie colericu flegma salsum sine fe. habundare significat et indigestio. In melencolico sene et flegmatico uel muliere cotidianam de flegmate salso. In pueri duplcam uel minorez emitritis significat. Urina subcritria cum spuma crocea ictericam croceas significat uiridi uiride et eis nigra nigra icteriam significat. Urina rufa uel subrufa in substantia per totum tenuis in iuuenie collericu simplicem tertianam significat. In melencolico sene flegmatico uel muliere duplcam tertianam significat. In pueri uero minoribus emitritis. Urina rufa uel subrufa limpida et iucunda splenis et epatis significat. Urina rufa uel subrufa in substantia per totum spissa. et non uiens cotidianam de flegmate dulci significat. Urina rufa uel subrufa per totum spissa. et distincta liuens cum appositiore manus paucis tempore precedente pectorum et seu pleuresis significat. uel cotidianam de flegmate dulci cum reumatice. materia per palli existente in spualibus uel in matrice mulieris uel guta de causa ea. uel asclite. Urina rufa uel subrufa in substantia mediocriter non liuens cotidianam de flegmate salso significat. Cum uero appone manus fuerit liuens duo pot significare. uel minoribus emitritis uel cotidianam de flegmate salso. cum reumate primi

et paliter exente in spūalib^z uel i mīcie i mulierib^z. Urina rubea uel subru. in sba mediocritē tenuis i pncipio fe. appens quotidianaꝝ de sta te salso idigesto significat. Si in fine vō ueniat hec uria i iuuenie colericō. materia exente dige nta tertianaz simpliceꝝ significat. In sene uero mīcico uel fūatico et mulier ueniēs duplēcē mā existente digesta in pncipio ueniens minoreꝝ. Urina rubea uel subru. in sba per totū tenuis in iuuenie colericō simplicē tertianaz uel calefa ctioneꝝ epatis significat. In sene melancolico uel fūatico uel mulier duplēcē. In pueru uero minorē emitriteuz significat. Urina rubea uel subru. et distictē liuens manu apposita pleure si n significat. Urina rubea uel subru. i sba me diocriter tenuis nō liuens materia idigestaꝝ in duplēci tertiana significat. Urina ru. uel subru. mediocriter tenuis et distinctē liuens a media regione supius. cum appōc manus. medium si gnat emittiteuz materia existente digā. Urina rubicūda uel subribicūda in substātia p totū tenuis. et liuens uelut ignis et cuꝝ spuma fe. cau son. que fit de colera putrefactā in subtilissimō uenis stomaci pulmonis et epis significat. Lat eniz urina in substātia p totū spissa. et n̄ liuens significat sinochū. hec ē fe. facta de sanguine pu trefacto itra uasa. Itē huiusmōi urina in subā mediocritē tenuis causonidē significat. i. fe. de san. et col'a putrefactā itra uasa. ex maiori tñ q̄ti tate colere et minori san. Itē huiusmōi urina i substātia mediocritē spissa sinochidē significat et fe. factā ex san. et colera intra uasa putrefacta ex maiori tñ parte san. et minori colere. Urina i op. i. sicut unum inferi^z obscuruz et turbatū ru. uel subru. cū quadā liuiditate crocea sup^z appens obscura apā epatis uel renū significat Urina inop s i acutis fe. et maxie i causon sup ueniens maiorē adhustioneꝝ significat. et qñqz mortez ppinqnā huic fe. supuenientem. Urina kianos supueniēs subcitrina rupturaz uene in remib^z uel epatez i uirio q̄ mulier b^z signifi cat: Urina kianos i sanis homib^z supueniēs laborez uie aut cursum multuz significat esse factum. Si uero i sene supueniat lōgo tēpore pseuerans lithiasim significat. Urina sanguino lenta in mulierib^z appens mestruoꝝ fluxuz si gnificat. In pueris uel mulierib^z paucō tēpore precedente rupturaz uene in renib^z significat. Urina nigra et paucā fetens in acuta fe. mincta mortez ppriaz indicat esse futuram. hoc dico

nibil malibñti in uesica. Urina nigra precedēte viridi colore lucido ut cornu lucidū calorez si gnificat adhorenteꝝ. Urina nigra liuido prece dente colore frīatem mortificanteꝝ significat Urina nigra cū substantia spissa in bona cōpita purgationē oñdit et solutioneꝝ quartanc signifi cat. Uria cuiuscūqz coloris fuerit hñs arenu las ru. i fundo uasis uitiuz lapidis significat fo re in remib^z. Si uero arenule i fundo urinalis exētes fuerint albe tunc lapideim fore i uesica significat

La^m. xiiij. de febrīb^z otinuis et putridis

Utrida se. alia intra uasa alia extra ua sa. Materia extra uasa ut quoddia na tertiana quartana fe. erratice et h^zi Et bu'usmodi. n. fe. dicūt putride. eo q̄ ex pncipali uitio putridoꝝ humoz sunt. Cause autē putres. tū hñoz sunt sicut larga dieta et grossa quies multa sompnus mult^z et imoderat^z. uigilie imoderate. passiones aie sicut tristitia ira et huiusmōi. aer et ualde calid^z seu frigid^z regio tēpus et huiusmōi. Cause. n. putredis sūt gnoz scz multitudo humorz. grosities eoꝝ. et uiscositas eoꝝ oppillatio porroz. et fumositatu reten tio. Quaruz due ultie sunt magis potentes et sufficiētes ad putredinez faciendaz. Oppilatio eniz porroz ex quaçūqz cā retinet talis fumo sitas. Ideo dissoluunt et corrumpt humores et putrescut i uasis uel extra uasa. uasa autē appetello uenas et artarias. Tractaturi itaqz de cōtinuis. dicamus q̄ fe. otinue sunt ille que sunt ex hñoz putrefacto intra uasi. et continue affli gunt patientē usqz ad creticaz declinationeꝝ si cut sunt sinocha inflatiua. sinochus putridus causon et huiusmōi. Cause autē otinua. otinua respiratio putredinis ad cor. et defectus materiei ppter pncipaleꝝ corruptioneꝝ san. Et ideo in sinocha est reges nulla. cū in ea iste tres cāe otinuitatis cōgregant. In alijs autē otinuis i qb^z nisi due. cāe otinuitatis occurunt aliqu reges fit. et licet col'a et flegma et ml'ia altera siue utraqz qualitate putredini repugnat. Tamē pp amixtionē san. cal'i. et hñidi qui cū eis miscer p interclusionem uenaz otinue putrefact. sed i qbusdā hoꝝ pl^z i qbusdaz vō min^z. et rursus l^z hñores sunt ad mixti. tñ qñqz unus tñ corrupt^z ē et non ali. Et qz de eadem dieta hñoz unus ad corruptioneꝝ

Liber

et ad putredinez habilioz generat. contingit iter duz q̄ unus de quatuor hñorib⁹ putrefit. Continuaz se. olie sūt simplices alie sūt composite. Simplices sunt q̄ ex una tm̄ materia in uasis putrefacte sunt ut sinocha. Composite vō sunt q̄ ex una mā putrefacta intra et extra uel ex diversis humorib⁹ putrefactis int̄ tm̄. uel ius et extra sunt. ut emit tritei et p̄us de simplicibus agamus.

Cap^m.xiiij.de sinocha inflatiua.

Uer san. sup̄bñdat in corpe ultra debitū modū et precipue i sp̄ualib⁹. et super accēdat et nō putrefit. facit q̄dam fe. etinuā. q̄ inflatiua sinocha appellat. et dicitur inflatiua pp̄ multā fumositatē. que peet⁹ et pulmonē inflat. et totum corp⁹ i pac se. inflatur. Differt aut̄ sinocha inflatiua a sinocha putrida et ab alijs putridis. qz in hac fe. urina nō fetet et pulsus est fortis. In putrida aut̄ uria fetet et pl̄sus ē inordinatus strictio uelotior ē quā dilatatio. Z̄tē in hac fe. appet urina ruffa. uel subruffa i subā p̄to sp̄issa. et nō liuens. In putrida vō liuet ipsa urina. Sunt aut̄ hec signa alia in sinocha inflatiua. mēbroz grauitas. uenaz plenitudo. calor etinu⁹. rubor oculoz et faciei. dolor irōtis et timporz. In sono uidet̄ si firmo q̄ uidet̄ lāpadas quasi lūatas et rubea corpora sicut scarlatuz. corp⁹ rubeū sanguinē rubeas picturas et huiusmōi. hec. n. fe. nisi cito curet i pleuresum teriari. sicut multoties curet ergo h̄mō. Si nil obſtiterit fiat minu⁹ in p̄n de basili ca. uel q̄ melius ē de uena media. que ē iter basili. caz et cephalicā extrahat̄ sang. usq; ad lipotomiaz. Multi. n. sola minutioe huiusmōi sūt liberati. Postea si ei⁹ uenter fuerit lasat⁹ ope tens def. 3. i. 5. syrupi ro uel uiol. cū ſra. Si fuerit ſtipat⁹ usq; ad gntuz diē denē ei cibaria ref. igeratiua et boni san. gſiatua ſicut ſit spina chia horago laetiuce pruna damascena i aq̄ eli xata ſucus granatoz portulaca ſcariola mica panis ter uel quater cū aqua lota addito zuc. et ſili i dent. Et si nimius fuerit ſtipatus aliquod ſuppositoriū ex lardo et huiusmōi fiat et aliquod clistere leue ex mal-mercuriali frondib⁹ uiol. et ſurfure decoctis et additis cassiefi. olei uiol. zuchari uiol. et huiusmodi et fiat clistere. Post diez vō ſeptimū ſi adhuc plenitudo durauerit purgeſ cū decoct. ca. ue. epatice iuubaruz ſebe ſen. ſcariole prunoz et uiol. in qua resoluātur

cassiefi. 3. ii. tamarindoꝝ et manē ana. 3. i. ſteari uiol. 3. i. 5. Vidi quēdaz puerū qui paciebaſ ſi nochā inflatiua. qui erat in tm̄ tumefact⁹ et inflat⁹ q̄ oēs medici ipm p d ſyato habebat. cui quidā ſener pauper petēs elimosinā ſupuenit cui parētes d̄rerūt uade cū deo frater. et ille ait quid habetis. et illi dixerūt uide quid habemus. et ondērunt ſibi pueꝝ. et ille dixit. ite et accepite pitaria; et omni mane def ſibi i potu de ſuco eius. 3. i. 5. cū ſyrupo ro. uel uio. uel cū charo ſolo. et dictā herbā detis ſibi comedere i crispellis coetaz. q̄ hec fecerunt usq; ad dies nouē et liberat⁹. ē pa. In q̄rtā uero die emittit maximā urine q̄titatez. et curat⁹ est perfecte.

Q̄ ſi huiusmōi egritudo cū apāte fuerit def̄ p̄tisana ordei. et cetera ſupradicta i precedētib⁹ capitulis fiat. pro dolore capitis fiat inunctio ex oleo nuci uel uiol uel populeon et ſimilib⁹ uel epithimē ſrons et timpora de ſand al. et ru. uiol. distēpatis cui; aqua ro. et ſucco ſempuiue lauenē man⁹ et pedes i aqua decoct. floz camo. uiol. mal. et ro. In fe. etinu⁹. R. absinthi. M. i. ſac bulire i aceto quousq; v̄tus absinthi de mundet aceto. post. R. farine ordei. 3. iu. farie ſenugrec. 2. i. ſat ep̄lz a ſtō usq; ad ūbilicum.

Cap^m. xv.de ſinocco putrido.

Inochus ē fe. que ſit de ſaguine putre facta et ſupacēlo. in qua urina appetet rubicūda uel ſubrubicūda i ſubā per eo sp̄issa. et liuens ſupius et ſetens ſi odorez. Et noſādām q̄ tres ſunt ſp̄cs ſinochi. f. homo tenus auginasticus. et paupmasticus nā ſecūdū p̄prietatē materici et calor tenorē diuersificat̄ ſp̄cs ſinoch. Cum. n. materia ē multa et ad ſuccē ſionez inepta et calor ē fortis. ualde a principio calor fortis operat. et q̄ materia ē multa ſumptioni diuti⁹ reſiſtit. unde ſtatus egritudinis citio incipit. et diuti⁹ usq; ad finē pſeruat. et ſit ſp̄cs ſinochi. qui diciē homoten⁹ ab homos q̄ est tenor. q̄ uni⁹ uidetur esse tenoris. Et uidem⁹ i multis lignis ſiccis ſimil aggregatis in quib⁹ ignis accēſus fortiter agit. et diuti⁹ perſeueraſ equalis. urina appetet ſicut dictum eſt pl̄sus magnus plenus et inordinatus. facies rubea ſit̄ magna lingua ſicca et aspera. Et uniuerſalz ſciat. q̄ in ſinocha uel ſinocco nulla reges ſa uel falsa inuenientur. et durat quandoq; usq; ad diem tertiu uel ſeptimū. quandoq; ad. ix. quā

Quartus

90

doq; ad. xi. quādoq; usq; ad. xviii. et ultra nō protēditur. Et nota q; urina rubicūda uel sub rubicūda in homotoeno appa ēs eadē pseuerat usq; ad finem. nec mutatur aliquomodo in colore. In augmastico uera urina rubea. uel sub rubra. apparet. deinde rubicunda uel subrubi cūda efficit. In paugmastico uero ccōtrario ac eedit. et hec ultima sp̄cs saluior est. Augmasti cus est secunda sp̄ties sinochi. qui dī augmasticus ab augendo. et fit qñ materia est multa et accessioni septa. et calor ē debilis. tūc. n. ab ipso principio calor leuiter et debiliter opatur et pau' atim augmentatur. et longiori tempore manet. cui simile ēuidere in uiridib; lignis. in qbus si ignis accendat ab ipo pncipio ē debil et lentus. sed paulatiz scipit fortiter opari et accēdi. et diu dyrat. In pncipio aut̄ nota leuiter incipit sed ualde ḡ auiter auit. sic q; i tertia uel quarta die grauissime et potissime pa. infestat. Quāq; uero materia ē pauca et calor est fortis. et tunc calor a pncipio agit fortiter. et materia paucitate sua cito osumit. unde cito incipit de clinatio. et sic sit fe. que dicitur peraugmistica q̄n̄t̄ decrescens q; c̄ uideri in stupā in qua si ignis accēdat. a princip o fortiter agit et iflamentatur. cito tñ incipit derescere et lentescere. et oīa si nthomata supradā in hac sp̄e sinochi leuiora sunt. et ad bonū ueniat. et isti tales. qui patiū tur paugmasticā sine auxilio medici liberātur q; materia lz sit habiliis ad accēsionē. tñ est pauca et cito osumit. Homotēt̄ et augmasticus hoc mō curet. fiat minutio secunda die de uena predcā uel de uena epatis. et non tanta sicut in sinocha iflatiua. sed fiat ita q; san. exiens in contrariis mutet. Ut salutē dicit̄ ypo. in regimie acutop̄ dñtis. q; nō debes uenā obturare quo usq; san. icōtrarium mutetur colores. Epurgatio dieta suppositoria. leuia clisteria. in ictiōes frontis et timpor̄. et epithimata frontis fiant similē mō. sicut in sinoch i inflatiua dictum est. Syrupus ro. uio. uel cum aqua frigida. uel zucharo ro. cum frigida detur. Syrup⁹ optim⁹ ad huiusmōi febres. R. pruna sicca. et lota i aq̄ xx. se. portulace laetuce sādal' al. et ru. berber̄ ro. in. 3 quartā uiol. 3. 5. gumī ara. draganti et psily ana. 3. qu irtaz. iuiube. xxv. bul. i aqua cū semiūibus predictis et gumis in subtili faculo Lineo positio. et addito zucharo in predicta decoc. fiat syrupus. et aromatizet̄ cū. 3. ii. cōphore. Syrupus et de aq̄ citrulop̄. uel cucur. h̄coc. in

pasta uel ipsa aqua cucur. et huiusmōi cū predicta decoc. misceat et fiat syrumus cū zucharo. Epithimēt frons et timpora ex sanda. al. et ru. ro. cū aqua ro. mixtis. et supra cor et epa apponatur peccia in predicto liquor intincta. Ex puleon olco ro. uel uio. succo solatri sempitue et silibus loca predicta inungant et epithient. Ad sitis et mitigationem detur syrup⁹ de psilo. ipleatur et saculus lineus subtilis pax se. psily. uel saltez se. lini trito et ponat in aqua fria et cum ipsa aqua quandam mucilaginez fecerit cuz illa mucilagine lauetur lingua. et cum ipso faculo fricet. semen et cidoniorum in ore teneatur. et eius decoc. sitim aufert. Spongia uel panus lini infusus in aqua decoc. mal. se. lini et e nugreci tepid pectori et thoraci applicet. De si materia fuerit indigesta. et sitis ual de incitet. pa. detur uas vitreum ereū ul' argētū magnuz qđ teneat unaq̄ octauā uel plus. plenū totū aq̄ clarissima et frigida i potu det. Nā ut ait ypo. in regie acutop̄. Aque nullū autē iueni usum nisi q; in fe. acutis exhibet et. Et ego h̄ solo uidi q; plures ab huiusmodi fe. acutis libertos fuisse. Radaet quoq; lingua cum cāna uel ligno. et fricetur cum spongia. uel saluia infusa in aqua. et succuz lactuce et portulace. i predictis ad situm mitigandas i ore teneat. pro isompnie tate lauēt pedes et crura i aqua in qua uirtus uiolarum mal. frondiū salicis lactuce. iusquā mi. et papaueris cocta fuerit. de hac. n. aq̄ lauetur pedes manus frons et timpora et pulsus. deinde leuiter abstergantur eo. postea ali quid de emplastris ad inducndum somnuz dictis in capitulo de frenesi fronti et temporibus applicetur. Cum aut̄ in his pass. et in alijs acutis fe. ē tanta fe. et in sompnietas. q; fere pa. ad moriez deducitur. et nullomō eos possumus pno care ad somnuz. ultimu; r. mediū quod possimus facere in puocando somnū est istud. R. ros. 3. iij. se. portulace lactuce se. melonum anisi liquir̄ citri opū tebaici. ana. 3. i. df ciantur cum aqua fri. et succo apū. et syrupo ro. et detur i potu. H̄er etiam alteretur cu. n spongis in acetō infusis circū circa leciuz suspēsis: et frond cana rum uit. s. salicis. mirti glandioli et huiusmodi per domū sternantur. et desuper aqua frigida distilletur. Constituatur et distillatio aque frigide. uel riu' us coraz eo. q; si: stupor i eorum oculis euent. fricentur extremitates manuum et pedum eorum cū staia infusa in acetō

salle fuligine et aqua ro. sil mixtis. Et fiant si fuerit necesse ea que dicta sunt in ca° de litaria uiz si ad litargias uideat tibi parare egrotas clisterio sianq; mal. uiol. braca ur. pitaria et urtica ana. M. i. sc. lini triti. 3. ii. i aqua bul. et colentur. et addito suco blete mercurial' ana. 3. ii. zuchha. uiol. olei uiol. ana. 3. i. 5. castiefi. 3. iii. mell' uiol. 3. i. iniciatur per clistere. mica panis ter uel quater in aqua lota cum aqua frida et zucharo mixta det. Qd si in viij. die n termietur egritudo. purgeat cu lotura superi' dicta. uel fiat syrupus de se. cōibus psilio ca. ue. et uiol. in quo ponat. 3. i. renbar. puluerizati. et deturito "i potu. Et qz hec egritudo per fluxuz san. narium terminari esueuit si in die cretico non fluat ipse sanguis. ex narib' et signa denūciatiua ipsi' san. ex narib' debentis fluere precedunt sicut sunt dolor capitum frontis stomaci et huiusmodi et fintillationes uelut ignis coraz oculis infirmi apparent. puocetur cum setis porci in naribus immisis. uel cu spargula. uel cu flobothomo naribus ipso. uel cu sanguisugis narib' et frōti appositis. uel fiat flobothomia de uena. q est in medio frōti. Quandoq; et in ucre superuenit fluxus san. i narib'. et soluitur egritudo per se interdu durat diutius ipse fluxus sanguinis a naribus. a nobis dictus. Et et quādoq; natura fortis facit crism per fluxu san. uentris qui nō restringat nisi se. prins recesserit. Et si ulterius ipse flux' uētris durauerit. dent trocisi de spacio et fiat a remedia i ca. d fluxu uētris dcā.

Ca". i6" de causonide.

Eluson fe. a cauitate dicta est qm. maximi corpori infert cauma et incendium. et fit ex pura colera in uenis subtilissimis et artarib' stōi pulmonis et epatis purgescā. Est. n. causon de genere tertiane. sed tñ fortior existit et maioris caloriz. Una tamen die fit fortior. alia uero die remissior. nec tu a corpore eparatur. et nō accidit oripillatio in causonide cu accedit. et alia accentia sunt uebementiora in causonide qz in tertiana fm q inferius distinguemus. Signa igitur i causonide sunt hec. Urina rubicunda uel subru uel citrina et tenuia et luens uelut ignis in hac fe. apparet. adest calor continuus et acut'. totius corporis incēdiū et cauma forte. dolor capitum frontis et temporū signitius in modū clauorum. qui figerentur in

capite. et precipue in dextra parte capitū et oculorum. et sumptio cordis. et stomaci morsus. uel giliarum instantis. os amaricatum. alienationes multe. pulsus uelox et acutus est subtilis sitis pseuerans. ut eis bibentibus nil sufficiat ligua cōbusta et dessicata et aspera. et quādoq; nigra facies squala apparent a iquātula citrinitate p̄fusa cōst patio uētris pg n̄miam sicitatem colere ex feruore uigēti. et semper cōtinuis ē dolor et incendium acutissimum. et sine itermissione i hac fe. nisi quia in mane circa horas matutinales aliquantula fit incendū et feruoris remissio non tñ plena requies. Et h accidit propter horas san. qui tunc spargitur p membra quibus illa hora dñatur. Et nota q si in easonide ypostasis in fundo urine permanēs sit alba. signat futuram cottidianam. si fusca tertia nam nigra erraticam. uel quartanam. Item nota q si i hac fe. etiam in alijs acutis fuerit ypostasis rubra i fundo urine continua et et peruerat et forme pineata. est optimū signū significat n. materiā sanguinē. que cito digerit. et erit digoni obediēs. Item nota q si in hac fe. et in alijs fe. acutis appetet urina discolorata. et pauca mictura ualde malum signum. et specialiter si nullā facit residētiā bonum signum est. quia est signum digonis et purgationis per urinam. Item nota q i hac fe. et in alijs acutis urina paucā fetida. pinguis uel nigra et huiusmodi et mingitur cum diffi cultate. mortem p̄ximam protendit. Curetur igitur huiusmodi pass. i hunc modū det omni mane syrup' acceto. us uel oxizacara. uel suc' malorum granatorum cum zucharo. mixtus cum aqua semi. comunium seu cum lacte se. predictoꝝ. In secūdo uero uel in tertio fiat minutio de mediana uena. et hoc dico si v̄tus etas et similia particularia i hoc ueniant. Pueri. n. et senes nō sunt flobothomādi sicut uult Elui. Item si uomitus uel fluxus uentris in principio superuenerit. uel pa. macilent' fuerit ultra modū minutio nō est facienda. Item i tempore nimis fri. nec nimis ca. nō debet fieri minutio nec in tempore nimis uentoso. nisi maxima iminet necessitas. et hoc in omnibus acutis fe. et i omnibus alijs egritudinibus. et etiam in sanis locum habet. Item nota q in continuis in die secunda uel quarta ad plus minutio nem facia

Quartus

31

mus & non ultra. Et ratio est. quia usq; ad 4^m diem harum egritudinuz materia est fluxibil & virtus fortis. a quarto vno die antea virtus debilitatur & materia residz. & ppter h; a quarto die antea non debz fieri minutio. quidam uero minuit i quarto die. q; nō aprobo. Itē nota q; si in huiusmodi continuis sequatur fluxus uenitris uel uomitus. est maluz signuz ualde. Sit. n ex habundantia humorum & ueru in hominatu. & de x. uix unus liberat. quibus hoc accidens ppter minutionem san. superueniat. Facta minutiōne detur syrups uiol'. uel ro. cum aqua frigida. uel zuchari. & collaturā dabis. hoc. n. i. acutis fe. plū ualct & bene nutrit & calorē mitigat & aqua ca. decoc. draganti. zuchari & penidiarū medula citruloy in frigida aqua infusa & data. Et h; dico si huiusmodi fc. fuerit sine ape st̄cate & sine punctura & dolore pectoris. q; tunc huiusmodi aque frigide nō competunt. Nam ut ait ypo. in asso. Frigidum inimicum est nervis pectori ossibus &c. Alia aqua melonis palesti in his fe. data optima ē que hoc modo extrahi debz. Accipiat melo palestin'. & perforetur & per illud foramen imita zuchari i predicto. melone. & tamdiu manibus moueat huc & illuc quo usq; zucharum liquefiant. deinde ipsa aqua trahatur in potu. Alia aqua optima in huiusmodi fe. que discrasiam febrilem & incendium & sitim mittigat & urinam prouocat. teratur semina cōmunita ad cōstitutioꝝ. 3. iiii. plus uel min⁹ secundum q; uolueris. & super ipsis tritis i sun de ptisanam ordei feruentissimaz ul' saltē aquā simplicez ca. (scd nō tm uz) & colleꝝ & adde zuchari & penidiarum. & i potu da. Q; si fuerit uentris constipatio. detur hec aqua optima. q; quasi uino assimilatur. & multum confert in huiusmodi fe. & in simplici & dupli cōstitutioꝝ. alter. n. febrilem discrasiam. & purgat aliquan uolum. bul'. aliqua frustra reubarbari in aqua. & ipsum reubarbarū aquā colorabit sic q; quasi vīnu uidebitur. & addito zucharo uel penidiis uel syrupo uiol' detur in potu. Cistre leniu⁹ uel suppositoruz fiant si necesse fuerit. pro asperitate lingue. & pro dolore capitioꝝ fiant remeꝝ. supius dieta i precedeti ca°.

La. xvii. de emitriteis. & p° de minori.

Mitritei tres sūt sp̄cies. s. maior medi⁹ & minor medi⁹ & minor curari possunt. si medicus fuerit prouid⁹ et circa i i. muz sollicit⁹. Maior uero potius diuina q; humana manu curatur. auctoribus oī

ziber

bus testantib⁹. Emitriteus quidez ē fe. tenuis ex duobus humoribus. uno in uenis. et altero extra putrefactis. Et dicitur emitrite⁹ ab emi⁹ q⁹ est medium et tritus q⁹ est tertiana inde dicitur emitrite⁹ quasi habens mediaz pte sui. materiaz tertiane. s. coleram. Minor itaq⁹ emitrite⁹ sit ex flegmate putrefacto intra uasa. et colera extra. Unde talia debet esse syntho mata. Urina ruffa. seu subruffa. seu citria et me diocriter spissa et sup⁹ us liuens cu appone manus. pulsus uelox et plenus. lingua appet alioq⁹ tul⁹ nigra et limosa. pa. continuo frig⁹ infestat a pmo die usq⁹ ad tertium uel quartum diem in uespis. et post q⁹ frig⁹ minuit pmanet extremi tatum frig⁹as. s. maniu⁹ pedis nasi et sic manet i firmis p. xvij. horas. quas habet i sumo labore. s. ab hora uespertina usq⁹ ad matutinā. et est cum oculorum grauitate falso sopno. et sic a q busdam medicis ipitis minus bñ iudicantib⁹ pp hu⁹ usmodi accidentia et stuporez oculoruz litargia esse creditur. et pp sex horas. s. a tertia usq⁹ ad uesperas quas habet in falsa quiete a q busdam impiis quotidiana esse creditur. cu⁹ nō sit. Unde quisq⁹ pbis medicus infirmum suum d⁹ assidue uisitatur. ut assidua uisitatioe q⁹ pass. curare debeat cognoscat. et nō semp i sola aspectioe urine fidat. cum urina sit falax nū cius pp quaz in quibusdaz morbis et sp̄aliter in his morbis. et que hñt materiam itra uasa. Mediis uero emitrite⁹ fit de colera putrefacta intra uasa et ex flate extra uasa putrefacto. In principio appet urina rubea uel subru. me diocriter tenuis. i statu uero aliquantulum in spissaſ. seu in augumento. et in superficie aliquatuſ luſ liquiditatis uel viriditatis uel nigredinis ad est. uigiliaruz instantia. sitis lingue. ariditas. asperitas dolor frontis tempoz et aurium constipatio uentris pulsus uelox et subtilis. Vigor i hac spē emitritei de tertio in tertium diem in choatus sexta uel nona hora diei habens. xxvi horas in sumo labore. et. xij. in fl̄a quite. Maior uero emitrite⁹ fit ex colera putrefacta intra uasa et ml̄ia extra. et habet xl. horas in sumo labore et xi. i fl̄a quiete. infestans pa. int̄ēſſime eis dem accitibus sicut i medio emitriteo dixim⁹ sed magis ualde et cu⁹ n̄ pessimis et malis significationibus et mortalibus. urina apharet i eo viridis uel nigra. Et isti tales (sicut superi⁹ di xi) sunt sc̄o spiritui comedandi et solis signis pronosticio relinquendi. Et nota q⁹ quandoq⁹

solet fluxus uentris. uel uomitus i pñ minoris et medu⁹ emitritei supuenire. q si fiat ui syntho tis iam debili exante infirimo mortem p̄ximas pronuciabis. Si uero cu⁹ fortitudine uirtutis et ui materie pugnantis etra morbum. tunc egreditinem breuem et bene terminabilez fore prouinciabis. Curetur itaq⁹ minor emitrite⁹ in hunc modum. a principio detur syrups aceto sus. uel oxizacara cum aqua fri. uel tepida. In tertia uel quarta die fiat minutio (uirtute et etate pmitt. cibis) de uena epatis et san. secunduz uirtute pa. extrahat. Post minutionem uero detur syrups ro. uel uio. cum aqua fr̄ia ul' zu charuz ro. nouuz ppter confortationez stomachi i. viii. uel. x. uel. xij. diebus uel ultra. qz hu⁹ modi egritudo. vii. viii. xi. xiiij. uel. xvij. die terminat ut plurimuz. et quandoq⁹ usq⁹ ad. x. uel. xxij. die ad plus protenditur. prolongas itaq⁹ q̄tum plus potes dare medicinaz si uide retur periculus i mineri. Des itaq⁹ hāc decoc. in decia uel duodecima die. R. polipody quer cini boni et recētis. et bene rasū et mundati a cor tice exteriori. 5. quatuor teran. bene insimil' cu⁹ 5. i. 5. se. seniculi et buliāt cu⁹. xxv. prunis siccis et additis. 5. ii. mirabolozum citrinoz in sero mane collatura propinef. uel detur hec decoc. optima ad hoc R. ca. ue. epatice ana. M. i. uio. 5. i. pruna damascena sicta. xxv. Juuibe sebe sten ana. xxv. polipody quer cini mundati. 5. i. 5 ordei mundi. p. i. se. fen. anisi an. 5. i. omnia per sece coquantur et collentur. et additis tamari dorum. 5. ii. pulpe cassie fi. 5. i. mirabolozum citrinoz. 5. 5. per totam diem iaceant ad serenū et additis. 5. i. zuchari uiol'. mane in auroza tepida exhibetur i potu. Uel detur aqua reubarbari cu⁹ syrupo uiol'. et si in yeme fuerit uel au tūpno detur oximel. psiliticū uel diaprinis uel ellectuaruz de stico ro. q si necesse fuerit sepe fiat et si i xiiij. uel etiā in. xxij. transeat egritudo. Et et si fluxus uentris uel san. uel uomit⁹ supuenerit. et eger nō uideatur tibi in totum liberat⁹ pp hoc non teat quin cum predictis decoc. et ellectuaruz purges ipm dūmodo uirtus pa. sit fortis. Qd si fl̄a extra uasa remanserit prouocabis uomitum cu⁹ aqua. se. rad. rapaz uel rapistarum atriplicis. seu rassani uel cum uomitu. Nicholai scarpelle uel patriarche et si milibus in capitulo de uomitu positis. Qd si stupor supuenerit seu subeth. fiant fricationes seu cetera remedia in capitulo de litargia

dieta. ut sunt clisteria empla et huiusmodi ioc
cipitio facta fricatione prius forti sicut in capo
predicto plene dixi. dieta tenuis exhibeatur si
virtus usq; ad statum durauerit. sicut est pri
sana collata cum zucharo et penidys mica pa
ster uel quater lora in aqua cuz zucharo et peni
dys prima damascena elixa. scarola lactuca cu
turbita portulaca citrul' et huiusmodi elixa. cuz
agresta uel acetato parata det. lac amigdol farina
ordei cu eodem laete parata et huiusmodi det.

Qd si infirmus fuerit ualde debilis. et virtus
no sufficit usq; ad statu dei sic parue pulle
cu ordeo mudo decocte. vel ipa caro ipsi pulle
in tm decocta q caro ab ossibus separat. pira
grossa et matura et poma grossa dari possunt
etiam uue iudaice. sucus granatorum et similia da
ri possut. Medius vero emitriteus eodem modo
curatur per omnia sicut minor hoc excepto. qz
in pacientib; mediis emitriteum debemus in
sistere qstum possumus cum emplastris et alijs
remedys puocantibus somnuz in capitulo 3
freneti dictis. Cum isti pacientes mediis de fa
cili siant frenetici. In minori debemus fricati
ones et huiusmodi facere ibibere sponuz sicut
dictum est. cuz bis que in capitulo de litargia
dicta sunt. cuz de facilu huius modi minori emi
triteus in litargiaz conueriat. Unde in aliquo
preterq; in hoc no differt cura minoris et medu
emitritei. Eodem n. m purgamus et digerimus
materiam. et huiusmodi alia facimus in uno sicut
i alio. Nec differt cura uni et alteri nisi i duo
bus dictis. Maior vero emitrite i incurabilis est ut
dixi. cum inuenim patientem inqstum possum
ipm pro despato in cura recipienda. et listam
cum predicta cura in capitulo de minori emi
triteo dicta. Item purgamus pa. cum decoc
sene. thimi. cuscute. epithimi uiol' ca. ue. scolo
pendrie ana. M. 5. uiol'. 3. i. prima. xxx. omib;
decoctis addatur collature cassiefi. tamarido
rum. zuchari uiol'. diaprunis. ana. 3. i. lapidio la
zuli. 3. iij. reubarbari. 3. iiij. mirabolanzorum ci
trinorum. 3. 5. per noctem hec insimul laceant
mane uero collatura propinetur in potu. et sa
ciamus quod possumus. tamen semper huius
modi pa. maiorem emitriteuz pro despato ha
bebinus.

Lxviii. de tertiana uera.

Tertiane eniz due sunt species. alia va
et alia n va et hec dicit nota. Qd primo

de uera agendum est. Uera tertiana fit ex cosa
ru. naturali pura. et potius in iouine colericu
sicco et macilento magis intensa. et in estate et in
calida regione et sicca. et dieta et calda et sicca
et multe colere generativa precedente. et tal ter
tiana inter acutas nominatur. que tantum per
vij. periodos durat est uera. et si transit septem
periodos est nota. Habet igitur uera tertiana
xy. horas in sumo labore. xy. in leptopicis. et
xxiiij. in uera quiete. Urina taliu ruffa uel b
russa. p totum tenuis. et quandoq; crocca. uel
aurca appetet. et pa. de tertio in tertium diem i
festatur a tercia hora dici entea. primo cum in
genti rigore sed pa durat. postea sequit calor
pulsus magnus. et uelox sitis. amaritudo oris
et etiam ulceratur os dolor frontis et temporu
et quandoq; dolor continuus et colericus sequi
tur. Et nota q cum dicitur tertiana uera uel
quartana et huiusmodi se. habet tot uel tot ho
ras in labore. intelligit q eas haberet ad plus
alii. enim huiusmodi tertiana uera no affligit
in fe. per ix. horas. uel. x. uel minus si materia
fuerit pauca et sic de aliis. In principio itaq; hu
iusmodi se. detur ad divisionem materiei quo
libet mane. 3. i. 5. syrupi uiolati uel oxizacara.
cum aqua fri. nisi fuerit cu hoc dolor pectoris
uel lateris. qz tunc miscemus cum predicto sy
rupo tertiam partem. 3. penidiarum. et damus
cum tepida. Et si fuerit cum hoc fluxus uctris
uel vomitus. admiscemus predicto syrupo. 3
5. zinchari ro. antiqui uel damus syrum ros.

Si uero uenter fuerit constipatus. damus sy
rum uiol'. cum tepida. uel oxizacara misce
mus zucharum uiol' et damus. Post uero ter
tiam uel quartam accessionem uidelicet i octa
uo uel decimo die si materia fuerit in stomacho
et cognoscitur per nauseam uel uomitum uel
educatur materia ipa cu uomitu patriarche u'
Nicolai et similibus in capitulo de uomitu di
ctis. uel in ipso seruof caloriz aqua frigida in
multa qtitate exhibeat in potu. et digitis i ore
immissis uomitiis pronocetnr. multi hoc solo
curantur. uidelicet cum materia est in stomacho
que faciat huiusmodi tertianam ueram. Qd
si materia sic ia intestinis. et cognoscitur quia
dolor et tortio sunt circa uentre. et quandoq;
adest fluxus uentris et eritudo colericica. sicut
educatur materia cum clisteris acutis et mo
dicatiis superius dictis ptim. et partim etiam

Liber

etum medicinis inferius dicendis. Si uero materia sit in epate uel kisti fellis q̄ cognoscitur per urinaz mihi rurz incēsam in colore. et etiā ad quandā spissitudinez accedētem. et calor est ual de acutus. Si uero in spūalibus fuerit materia tunc adest sitis intēsa. et per portum mitigari nō potest. In quocūq; predictoz locorum fuerit materia. s. in intestinis. epate uel kisti felis. uel i spūalibus. digeratur secundum doctrinam superius dictam. In. x. uel. xii. diebus purgetur pa. cum decoct. ista. R. ca. ue. epatice. scolopendric. horaginie ana. M. 5. florū uic. florū horagi. is ana. 3. i. se. coīum. 3. ii. ordei mundi. p. i. pruna. xxx. iuube sebesten ana. xxv. H omia pfecte coquātur. et coilentur. et collature addatur tamarindoꝝ oximellis simplicis ana. 3. i. zu chari ro. uiol. ana. 3. s. diaboraginati. 3. i. s. reu barbari triti et positi in suco scariole depurato p noctem. 3. tertiam aque decoct. plantaginis. 3. u. hec omnia simul mixta p noctem simili iaceant ad serenuz. mane uero in potu dentur. quoniamz bac decoct. utebatur magister meus in tertīis ueris. etiam et in causōe. et in omnibus egritudinibus ex colera factis. Utebatur etiā syrum laxatiuo ad hoc. R. uiol. 3. ii pruna. 1. i. a. cante hec per noctem in aqua feruenti. manē vō bul' et col enī et fiat syrum cuz lib. i. 5. zuchari in quo addre reubarbari plūcerizati. 3. iii. aque ro. 3. iii. d̄ hoc syrum sumat pa. 3. iii. uel quatuor de quarto in quartum diem in die quietis. et hoc post tertiam uel quartam accessionem. uel purgetur solum cum decoct. mirabolanoꝝ citrinorum et cum. 3. ii. zuchari in aqua ea. per noctem ponantur mane uero exhibeat collatura eorum habenti stomachum frigidum cum ea. habenti uero stomachum calidum. cum fri. exhibeantur. Et nota q̄ mirabolani dati cum ea. faciunt plus urinare et minus assellare cum frigida uero dati contrarium faciunt. Qd si pa. ualde timorosus fuerit in accipiendo de coctionem. nec consuetus talia sumere. anteq; detur ipsa medicina. seu decoctio. per quinque uel sex dies fiat hoc emplastrum constrictiuꝝ et stomachi confortatiuum et stomacho apponatur. R. sanguis draconis masticis olibani gdi arabici. ro. an omnia puluerizata cum suco mēte conficiantur. Cunq; medicinam dare uolueris. ligetur sumitas lacertorum brachiorum et crurium circa musculos et digitū manuum et pedum cum aliquibas corrigis subtilibꝝ seu cordis ligentur. et fiat frictio extremitatum. et

lauet sibi os cum aceto uel agresta uel succo aranchi uel limonum uel pomo acetoso siue malogranato acetoso. et nil de eo deglutiat. et ex succo aliius predictorum uel aceto infundatur oculi. postq; autem biberit medicinam aspergatur facies eius cum aqua rosata uel aqua frigida ad quantitatem unius cieti projecta supra eius faciem. et odorat panem assum in aeto et succo mente infusum. aut pulegiuꝝ uel mustum q̄ melius est. Quod si abominatio uenerit pa. et medicinam elicere uoluerit per os. panem assum in aeto infunde addito suco mēte uel ipsa menta teratur. et spongia marina uel lana sucida intincta in huiusmodi liquoꝝ orisatio stomati sepe apponatur. et in ore eius salsa teneat. et si uult parum de ipsa transglutiat. ut sapoz me licine aboleatur. deinde quiescat in lecto calido nec dormiat nec etiam deambulādā uadat nisi prius medicina mouere incipiat. Cunq; medicina iam soluere incepit. uadat parum deambulando per domum passum p̄ passum. Quod si ipsa medicina non bene soluerit. des parum de reubarbaro pul. cuz sero caprino uel de electuariuꝝ de succo rosato uel diapruinis. uel aliquod tale cum tepida uel cuz frigida. uel cum aqua pruorum q̄ melius est.

Qd si propter frigiditatem aeris seu stomachi medicina non duceret sicut debet. tunc panis calidus sicut exit de furno per medium scindatur. et in pāno lineo iuoluat. et stomacho apponatur. uel locum ea. uino albo irroratum i pānis iuolutum. imo ola lutea uel uesica enea uino uel aq̄ plena iuoluta pānis et similia ea. stō ap plicent. Qd si uomitus supuenerit. succurāt cuz his que in ea. de uomitu restrīnēdo sunt dicta. Qd si medicina nimis duixerit. teratur asongia et cum cinere conficiatur. et fiat ex eis emplastruz et supra umbilicū ponat. Mittat pa. i bal. aque decoct. radicis filicis et pī corticis granatoꝝ et hī stipticoꝝ. et denī syrupi et electuaria strictiua i ea. de fluxu uētris et difteria dicta. Et no. qd si i tertiana fuerit dolor pectoris. ppea forte qz i spūalibꝝ mā. strīnē uel alia qētūq; de ea ab iterioꝝ pūniēt. nō dā dari medicina nisi p̄ ip̄e dolor sedet et recedat et tūc oīa pticularia considerari debet. Syrupus mirabilis tertianā. R. suci plātagis scariole et cicoree. an glibz istoꝝ succoꝝ depurēt et oēs i sil misceat et buliat. et addito zuc. fiat syrup in quo addat paꝝ cristali puluerizati. et dc̄t qz mi remō uiz et siti extiguit et calorē rep̄mit in ip̄o

Hora accessionis pedes et erura ponantur a fratre decoc. mirti malue uiol' et similiu et frons et timpoza supradicta aqua lauetur. Postea in ipso calore et feroze intensissimo eis pauidetur totus comburi. et sit mirabiliter. deinceps sibi in potu uas enetum uel uitreum magnu plenum aqua frigidissima et poterit ad facietatem. et erura et brachia et pedes suos in aqua predica frigida teneat decoc. mirti et cum substantia. Postea predicta membra inungatur oleo rosato. et uiol' priu tam cum panno lineo subtili abstensa. et etiam in lecto ponatur pa. hoc enim solo plures tertia uarios curauit in agister meis. Et hoc debet fieri post tertiam uel quartam accessionem materia tam digesta. Sirupus etiam dy aquilon in potu detur pro siti. et syrups superius scriptus. psiliu ablutum in ore teneat. Fiat et aer artificialiter frigidus cum aspersione frigidarum herbarum et aquap et huiusmodi per camerae. Electuaria frigida syupi frigidi. et huiusmodi et alia frigida in capitulo de causone dicta detur. Pro sompniate prouocetur sompnus cum his. que in capitulo de frenesi diximus. Pro dolore renum ungantur renes ex oleo uiol' ro. agresta et lacte mulieris simul mixta. Item faxiculum cimarus tenerimarii mirti in aceto decoqui facias. quoniam mitem huiusmodi dolorum tollit et hoc sepe fac. Aliud ad idem acutum. agresta fructus solatri uermicularis portulace cimbalarie. et huiusmodi frigidarum herbarum insimul misceantur. et addito oleo uiol' et ro. tepido fiat. et in hoc liquore panus. spongia uel lana succida infundatur et renibus sepius applicetur. Pro oris ulceratione penidie zuccharum amidum et zuccharo uiolato et aqua rosata insimul distoperetur. et ex hoc ulcerata loca liniantur. Aliud acetum decoctionis mirti masticis et rosaru gargarizet. quia mitem modo ualeat. Item aqua de floribus mirti per alembi cum abstracta et gargarizata ad hoc mirabiliter ualeat. Aliud expertissimum uitella ouorum; buiant diu in sartagine et desuver aspergatur pulue. penidiarum zucchari et amidi. et ex hoc locis ulceratus seu pustulatus sepius liniatur. Pro tintu aurii sucus semptinus coriadri solatri uermicularis hedere terestris. unumque per se uel omnia simul mixta cum paucu lacte mulieris et aqua rosa. auribus instilletur. quia dolorem tollit. Aliud ad idem per me expertum elicitur. duo uel tria uel quatuor oua galine sicque siant dura. et ex albumibus ipsorum aqua

extrahat expmendo ea forti cum pretia lini subtillissimi. et talis aqua cum olio ro. mixtatepida ac si in sole stetisset aurib' infundatur quod aurib' nihil actu fridu dicitur. Pro dolore g' tenue. pro ulceratione oris et per tinuitaurium et huiusmodi si ea quod dicuntur hic non sufficiunt. sunt remedia ad hoc. convenientia sicut in pprius capitulis dictum est. superius. Item nota quod in omni tertiana tam nota est uera post tertiam uel quartam accessionem aliamen et trifolium cum trifera saracenica ante horam accessionis tollit ipsam tertianam et patientez liberat (secundum quod dicit magister. Petrus yspaus senex in secretis suis). Item aliud optimum ad hoc post purgationem. serentes sandali albi et ru. cum serra cum qua fiunt pectines. uel cum simili serra. et illa seruatura cum suco uermicularis uel sempervire cum syrupo ro. uel uio. uel syrupo facto de herba ribes in potu detur. uel cum aliquo suco herbarum frigidarum et zuccharo in potu detur. Dieta eoz sit mica panis ter uel quater in aqua frigida lota. deinde cum zuccharo uel penitus lacte amigdala per tritana ordei farina ordei spelte cum predicto lacte condita. pruna damascena elixa medula citruli et melo palestini uine in daice granatorum sucs cruda herba acetosa uel elixa satis est utilis. scariola lactuca cicorea spinachie portulaca cucurbite nunc. hec oia elixa et cum lacte amig. condita. et pauca agresta in aceto. desuper ifusa detur. spigi et euysi optimi sunt. Abstineant a carnibus et uino olio.

Quia non pura corpora quanto magis et ut ait ypsilon. i. p. io. pticule secunde. In die uero accessionis uel nullus cib' deinceps uel deinceps cib' tenuissimus per quinq; uel salti quatuor horas ante poroxismum. quod in poroxismis subtrahere oportet. ut ait ypsilon. i. p. io. pticule secunde nihil igit in ipso poroxismo datus est de cibo. et hoc intelligas nisi virtus est ualde debilitata et ultra modum dissoluere sicut accidere posuerit in colericis. i. his. n. cum appuerint accidentia virtutem dissoluientia. illico cib' est datus. s. i. poroxismo et ante poroxismum. et est in statu. et hoc uult haec. i. comedendo super regimie acutop et in comedendo afforismi. ix. p. me. pticule. In accidentibus itaque virtutem dissolucentibus illico cib' est datus. et hinc modum tenebat et. M. me. i. dietando ifirmos suos. dabat igit corpus habili exente. et in huiusmodi febricitatibus et in aliis est febribus pulchre uel tortae ouie. uel pdicata olera cum lacte amig. addita. appositio in eis per condimento frustro uno integro aspergite recettis. Cum vero i. pa. qualuerit utra fortunatus et restauratus sicut est rosata nouella. diamar

Liber

gariton triasandali diarodon abbatis. electus
riū ad restorationē humiditatū. et similia in capitulo de ethica dicta denuntur. Syrupus cōfōz
tatiūs et restauratiū substitutū humiditatō
B. suci boraginis libz. iii. florū rorismarini
florum boraginis se. bombacis berberis endi
nie sandalo. al. et ru. caprioloꝝ uitis. sciminis pa
paveris al. oīum an. 3. unius tertia se. basilicōis
3. quartā. omnia hec terantur et in succo boragi
nis predicto buliant usq; ad tertie partis com
sumptionem. et addito zucharo fiat syrupus et
in fine decoctō. adde ambre et musci ana. 3. i. et
utatur quotidie. quoniam confortat spiritus
et restaurat miromodo. Itē intestina porcelo
rum uel edorum bene preparata et data. galina
etiana uel perdix que est melior decoquatur i
paſta in furno inuoluta cuꝝ zirbo ut sua bona
humiditas reseruetur. et paruꝝ de maiorana uel
bassilicōe cum pul. cinamomi spicē uel galan
ge ibi apposito detur. quoniam miromodo re
staurat. Ad collenduꝝ paroxiſmū tertiane. ac
eipe foliorum in urte foliorum salicis. uitis an.
M. i. terantur et cum forti acetō conficiantur.
et circūcirca pulsus brachioruꝝ inuoluantur
per duas horas ante accessionem et similē cir
ca pulsus probauit in domino petro canī. Ex
perimentū ma. mei aleutians ualde et qñz. diminu
ens et tollens totaliter paroxiſmū sic ꝑ antec̄
pa. non ledat. B. oxizare. 3. i. 5. sucui cicoree
depurati. 3. ii. aque. 3. iii. omnia dētūr in potu.
Item os de corde certui puluerizatus et datum
in potu est mirabile et pbatum. Et digesta ma
teria et lectuariū de suco ro. uel diaprunis dat
multū confert. Itē trifera saracenica ad cōſtituta
tem. 3. 5. data cuꝝ. 3. i. Syrapī rosa. et aqua frigida
data in mane in die getis. uel in dupli ciencia
in die minoris accessionis mirabiliter diminuit
et tollit qñz tertianā. Syrupus laxatiuſ cōpe
teas in tertiana feruida materia iam digesta et
in acutis et in calore epatis. fm ma. Ladeū. B.
uiol. ca. ue. berberi an. 3. iii. pruna damascena.
xxx. mane. 3. ii. mirabolanoꝝ citrinorū. 3. i. reu
barbari. 3. 5. radicis plantaginis. 3. ii. gramis
pentafilon. an. 3. ii. tcrant et stent in aqua p diē
et noctem. deinde coquātur ad medietatē et fiat
syrapus cuꝝ zucharo. da de eo. 3. ii. uel. iii. cum
aqua tepida. Experimentū contra tertianā. S. v.
dñi pope. medici pbi. digesta materia. da. 3. i.
centauree minor mense maii collecte uel salti
spaherba cuꝝ. 3. ii. Syrapī ro. uel uiol. uel cuꝝ. 3.

i. trifera saracenica cuꝝ aqua frigida probatus ē.
Item fiat emplastrū. B. cimini armomiaci ma
sticis ana. terantur et cum mucilage psiliū distē
perētur et pone super uenas pulsatiles manū
et pedum per horā unā ante accessionē. Et hec
de cura uere tertiane sufficiant.

Capl'm. decimumnonū de tertiana nota.

Ideamus nunc de tertiana nota seu nō
uera. Nota igitur. tertiana seu nō uera
est illa. in qua omnia accidentia supra
scripta uel plura non conueniunt. Nam differt
nota a uera in hoc. ualeat quia pa. notam ifestari
debet de tertio in tertiu in uespertinis et scroti
nis. Primo rigoꝝ maiōꝝ q̄ in uera tertiana. et ca
loꝝ sequitur non tam magnus. pulsus tardior
est in hac q̄ in uera. urina minus incensa est q̄
in uera. Variatur eīm urina secunduꝝ diversi
tateꝝ humorū compleſionū et temporū. Itē dif
fert nota a uera in hoc. quia tertiana uera i. vii
periodis longissima iudicatur ut ait ypocratio.
lviii. quarte pticē. Unū tertiana vā nunq̄ rāsit
septimū periodū. et si ulteriꝝ extendat. non est
uera sed nota. Item tertiana nota q̄uis in
estate fiat sepe. in iuene et collericō nō fit. sed
magis in senectute. et si forte in collericō fiat. fit i. xe
me uel autūpno. Tertiana uera ut dictuꝝ est
fit soluꝝ cuꝝ colera ru. peccat. In nota uero. qñ
qz colera citrina peccat. et quandoqz uitelia.
Urina igī subcitrina et in substātia citrino colo
re remissa ad tenuitatē magis accedēs quā ad
spissitudinē tertianā notam de colera uitelina
ostēdit. Unde adest stōi nimia repletio capitis
grauedo fastidium. et pa. predicto modo debz
infestari. Quando uero peccat colera citrina.
Urina appetit citrina. et in citrino colore remis
sa. tenuis mediocriter. magis tamen ad tenuita
tem quam spissitudinem accedens. tertianam
notam de colera citrinana ostendit esse. et pdcā
sinthomata. debent esse. Colera uero erugio
sa et prastina non colligunt ad putredinem pro
pter facilitatem et furiositatē motus et ideo nō
inducunt se. nec urinaz immutant ut ait ysaac
in libro fe. Curetur itaqz tertiana nota de cole
ra citrina uel uitelina hoc modo dēt. pa. 3. i. 5.
sirupi acetosi de radicibus coibus facti quoli
bet mane cuꝝ aqua tepida decoctionis le. anisi. fe
niculi scariole. masticis et h fiat usq; ad decim
i. idēcim diē et tūc purget cuꝝ yerepigre. Ha. 3. i.

uel enim benedicta aut cum decoctione ista.
R. polipodij quercini optimi et uiridis bene ra-
si et abluti. 3. iii. se. sen. 3. i. H duo insil' cōterātur
et amisceātur cū radice feniculi petro. apū spar-
gi' brusci. an. M. 5. uiol. 3. i. pruna. xx. numero
agař. 3. quartaz turbit. esule. an. 3. tertiam hec
omnia optime decoquātur in. v. libz. aque quo
asqz ad unā redeant. deinde collent et collatur
adde pulpe cassie fi. tamarindi ana. 3. i. 5. mira
bolanorū citrinorū et kebu. an. 3. i. reubarbari
3. quartā zuchari uiol. et ro. 3. i. si ē aliqua opila-
tio in epatice predictum reubarbarū teratur. et
in suco endiuie per noctem iaceat. deinde in de-
coctione predicta ponat. et in matutinis tepida
exhibeat. Qd si predicta colera uitelina uel
citrina in stomacho fuerit. puocetur uomitus
fm doctrinā supius scriptā in ca. de uomitu.
Si dētar. 3. u. de se. mirti trito. et distēperato cū
oximelle et aqua calida in potu uomitum pro-
uocat. qd in quodā scne qui longo tēpore pas-
sus fuit tertianā notā pbaui. et postea dedi sibi
et uomitum puocauit. postea dedi sibi yerepi
gre. Ha. 3. i. cum tepida et purgatus ē optime. et
cōualuit. Qd si post purgationē ampli' itia
deret se. accessio. ante horā accessionis def̄ auſ
alexandrina uel rubea cum calida. Si in estate
fuerit dietetur ut in uera tertiana. et alia reme-
dia. ibi dicta fiant secundum q̄ oportet. Si in
yeme aut tēpore frigido et ī sene uel puerō den-
tur puli. edi perdices faxiani feniculū borago.
et similia. Et nota q̄ si dolor in pccore sive in
spiritualibus fuerit semp debemus obseruār
illud qd supius dictum est. scilicet q̄ infirmo
de penitus et draganto semper apponamus ali-
quid. et etiā q̄ non purgemus pa. donec dolor
quieuerit et cetera ibi dicta obseruari debent.
Expertus suz in tertiana uera et in quotidiana
post. xiiii. diem. digesta materia et purgata. per
unā horam uel duas ante principiū paroxismi
dare. 3. ii. rubee. trōcis. ate 2. 3. i. cū uino decoc-
rute et abortani et saluie qz tollit se. in breui.

Capl'm. uigesimus de dupli tertiana.

Uplex tertiana sit de colera in diuer-
sis locis putrefacta. et in diuersis ho-
ris affligitur infirmus quotidianic una
die grauitas. altera uero leui'. adest calor ma-
gnus et feruēs. pulsus uelox et acutus dolor ca-
pitis intensus. uomitus collericus. oris amari-

tudo. abhominatio rigor parvus. ita q̄ deficiē
te una accessione cum sudore. alia accessio isur-
git quandoqz. Unde quidā existimat hanc fe-
esse quotidianā uel cōtinuam. s3 cōtinua rigor
et sudore cognoscitur. Sed quandoqz accessio
durat per. xii. horas ut quotidianā. s3 ī partu
rigore. et acuto calore. collerico uomitu disce-
pat quotidianā. Urina in hac febre appetet
ru. uel subru. uel crocea. in substantia per totū
tenuis in principio. ul' mediocriter spissa in statu
uel declinatione. supius obumbrata et nō litiēs
Luretur duplex tertiana p̄ omnia sicut tertia
na uero curat. excepto q̄ in hac debet fieri mi-
nutio in secūdo uel tertio die de uena mediana
detur syrpus rosa. cum frigida. Utatur eadē
dieta eodemqz regimine et eodemmo purgatio-
nis. et ī oībus his q̄ in cura te. tiane dicta sunt.

Capl'm. xxi. de tertiana cōtinua.

Tertiana cōtinua fit ex colera putrefac-
ta in uasis. affligit per. xxiiii. horas ī
summo labore. et p̄ uigintires horas
in falsa quiete. differt aut̄ a causone qz materia
causonidis est in locis uicis cordi. materia vō
huius est in locis remotis a corde. ideo qz sin-
thomata que in causone emergat. eadez igitur
signa in utraqz īparū apparēt. s3 differūt in q̄pti-
tate malitie. utraqz eim fit sine rigore. et utraqz
istarum uno die affligit magis qz alio. tertiana
itaqz cōtinua codēmodo debz curari sicut cau-
son hoc excepto. q̄ in tertiana minus frigidio
expedit uti. et minus tenui dieta qz ī causodine.
Utatur eodē regimine et eadē purgatiōe in ca-
predicta exceptis his dictis nunc.

Capl'm. xxii. de quotidianā vā ī flāte naturali

Uottidiana alia cōtinua. alia interpo-
lata alia uera alia nota. Et p̄slo de uera
et interpolata dicamus. Quotidiana
uera de flegmate naturali habet fieri ut pluri-
muz in yeme et tempore frigido in senibz et mu-
lieribus flegmaticis. Cū cīm ipsum flegma na-
turale putreficit extra uasa. et nō colliguntur ad
apostem. facit quotidianam interpolatā que
incipit affligere in tertia hora noctis. Primo
rigore. deinde calore. et habet. xii. horas ad plz
ī labore. et sex ī falsa gete. s. ī declinatōe. et sex
in vā gete. Urina appz subcitrinal' palida et p̄

Liber

totū spissa adest indigestio uētris & lateris ex tensio capitis grauedo pigritico ad sensuz & ad motū somnolētia oris insipiditas sputi & saliuſ rū habundantia. Curetur huiusmōi fe. hoc mō omni mane sumat. 2. i. oximele de radicibꝫ cum aqua tepida. uel syrūpū acetosuz de radicibꝫ feniculi petro. apī spargi brusci & radice lupi lorū. Digesta materia q̄ fiet in. x. uel. xii. diebꝫ ad plus. purgetur cum syrupo laxatiuo magistrī mei in quottidiana uera optimo qui sic fit. R. polipodū quercini. 3. iii. uidelicet uiridis & bene mundati & triti cū. 3. i. scmi. feniculi tu- bit bōi & gumosi. esule agarici an. 3. iii. pruna secca xxv. predicta terenda terātetur. & oīa p noctez in aqua calida iaccant. mane uero quoisq; tantū tertia pars remaneat buliant. & addito zucaro fiat syrups. de quo des ante horā accessionis digesta materia. 3. ii. uel. iii. cum calida uel purgetur enī decoe. ista R. ea. ue. epatice scolopen drie adiāthos. politrici cicoree radicis spargi brusci. petro. fen. an. 3. 5. agār hermo. ana. 3. iii. polidodū quercini. cōtriti cum paucō semi. fe nūcili an. 3. i. 5. maratri. 3. iii. H omnia per noctē iaceat in libz. iii. aque mane uero buliat. quois q; ad unā redeat. collentur. & collature addat pulpe casie si. trifere saracenice zuehari ro. & zuehari uiol. an. 3. i. mirabolanoz kebulozuz. 3. i. 5. plus uel minus secūdūz q̄ megis uel mi nus uis purgare. Uel purgetur curi benedicta laxatiua uel eū catartico uel eū blanca uel eū orimelle squilitico. uel cū clareto laxatiuo. qđ sic fit R. libz. i. polipodū quercini uiridis & bo ni. & eū 3. 4. sc. fenicu'l i terātetur & buliant in libz. iii. uini bōi quoisq; tertia pars minuāt. postea colla ipsum uini & adde. 3. iii. mell. uel zuehari cinamomi foliū spice cardamomi. fustis gaſ. & terātetur sp̄cs iste & in predicto uino ponātur & collentur per faxiā uel saculū & detur in potu. libz. i. quia bene purgat. 2. M. meus. cū huius modi clareto purgabat delicatos. & sp̄tialie galicos qui mirabiliter abhorēt sumere meās & ip̄e loco medicine dabat huiusmodi claretuz cum quo optime purgabat & libenter ipsum sumebat. Item purgabat quosdaz. cuiz tragea quadā sua laxatiua que sic fit. R. turbith bo ni gumosi. 3. i. foliculorū sene. esule hermoda etiōr polidob. an. 3. 5. maſſicis seminis feniculi & anisi an. 3. quartā terantur & omnia cribellentur. & addatur zuehari ad pond' omniū dosis est. 3. 5. & in qualibet dossi adde grana. v. dia

gredii in pomo cocti quia mirabiliter ualeat cōtra excessum flegmatis. & arthriticis. mirabilit ualeat. si utantur bis in ebdomoda. Uel si uis potes purgare enī pul. petro. supra in passiō bus scripto. Quod si post purgationem pa ſtomachum suuz adhuc ſentiat repletuz fore. puocetur uomitus cū his que in caplo. de uo mitu. puocando scripta ſunt. Post purgatōz uel uomitu si adhuc febris durauerit. ante ho ram accessionis deī mitridatū. nel aurea alexādrina uel adrianū & similia cum calida. & iungā tur renes cum arogon. cum martiaton. agripa olco laurino pulegino & similibus. balneuz c̄t quod in. e. aplō quartane dicturus ſum. corpo re mundificato anteq; frigus euſ ūadat intret & ibi aliquas de dictis opiatis ſuſcipiat. Denē ſibi electuaria cōfortativa. ſicut ſunt diamarga riton. diacalamentū dianthos & similia. cōcedat carnes edinas faxianos pdices ſurnos mino res aues. & hoc dico poſtq; egritudine iam. xiii. diem tranſuerit. & uirtus ualde debilitata fue rit. alioquin ſi uirtus fuerit fortis & ſufficiēs uſ q; ad ſtatuz & declinationē egritudinis come dat ſolum farinaz ordei cū lacte amigdalorum conditā. amigdalatū collaturā furfuris feniculi & boraginis cū codē lacte conditam. pira & po ma grossa affata. qñz aquā in qua coquatur radix feniculi miſtā bib. ant cū zueharo. Cū uero in cōualeſcentia ſuerit uel cum egritudine nimis pteñditur. & uirtus incipit debilitari. debem⁹ dare predictas carnes ques & pedes predictoꝫ cum feniculo & boragine coquinas. ouia ſor bilia & similia demus. c̄t uinum albuꝫ & ſubtile cum predicta aqua lymphatum bibant.

Capl. 25^m. de quottidiana nota & p̄io de ea que fit ex flegmate ſalſo.

Uottidiana nota fit diuersis modis quandoq; ex flegmate dulci. quandoq; ex flegmate ſalſo. & quandoq; ex flegmate acetoso. De flegmate uero ſalſo ſep̄t habet & fit. quottidiana nota in estate. quandoq; in autunmpno. quandoq; in uere. Unde in quolibet tempore anni potest ſuperuenire. Si gna igitur quotidiane note de flegmate ſalſo ſacte ſunt ista. Urina ruffa uel ſubruffa medio criter tenuis in principio uel mediocreriter ſpiffa in ſtatu & indeclinatioꝫ & non liuens apparet. adest oris ſalſedo digestionis corruptio.

capitis dolor. pruritus per corpus universum et quinque scabies. et maxie adest pruritus in inferioribus partibus corporis circa nodos et iuncturas. Nam in nona hora diei et antea incipit affligi primo rigore. deinde lento calore et maxie usque ad mediā noctē affigitur. Luret in hunc modum sumat omni mane sumat oxymel uel syrupū acetosū de radicibus cum aqua decocto. prunoꝝ et marati. Farina ordei lac amigdalorum borago cum lacte amigdala cocta. spargi ellixi lactuee cicorce ellipate micca panis lota. et huiusmodi exhibetur. Quia vero materia fuerit ad expulsionem parata. q̄ sit in. xxviii. die uel infra detur hec decocto. R. capili ueneris scolopendrie cicorce ceterac politriana ana. M. i. radicis feniculi petro. spargi brusci an. M. s. agar. 3. s. cuscute. 3. s. radicis blete. 3. i. uios. florum boraginis en. 3. s. pruna damas. xxv. omnia in aqua buliant ut supra dictum est. et collature addantur pulpe cassiefi. 3. i. trifere saracenice zuchari uioles. mane an. 3. i. mirabolorum kebulorum. citri. cum. vi. amigdalif duleibus. 3. i. Quod si post purgationē aliquid de tipo remanserit dentur aliisque opiate ante accessionē. ut aurea esdra. adrianū. et similia.

Cap^m. xxv. de quotidiana de fl̄ate acetoso.

Cum itaqz cōtigat flegma acetosum pretrefieri et quotidianam notā in eo accēdi. tunc eius urina apparet in principio medicriter tenuis uel medicriter spissa cum apropinquat ad digestionē. et est in colore glauco. lactea uel alba parum in colore huīus modi intensa. hec cūm se. in sero īcipit affligere inter horas flegmatia et mītie. Primo oripillatione cum lento calore. Flegma enim acetosuz p̄petratē habet cū mīlia. et iō inducit oripillationē. Adest oris acetositas. capitū grauedo. indigestio uentris. cōstipatio uentris. et lateris inflatio. Fatus etiam in contrariū mutatur color. rem quia palidior fit quam a natura esset. per mutatio enim mali coloris non fit ob aliud. nisi propter malam digestionem necessario sequitur malus color. Unde cum dico iste uel ille est male coloratus necessario sequitur q̄ male digerit. Quia itaqz in flegmate aceroso excesſu et superabundante due qualitates peccent p̄nicipaliter. s. frigiditas et siccitas. digēni cōtradicētes nō est mirū si colorē cōtrariū p̄mutet. In hac ergo se. primo ordinet dicta non nimis tenuis. grossiorū in yeme quā in estate. Fari

Cap^m. 24^m. de quotidiana q̄ sit ex fl̄ate dulci.

Flegma dulce quinqz. corrūpitur et facit quotidianā. que sūlitter nota. est sicut p̄dicta. In hac. n. se. appet. urina rufa uel subrufa. in substātia p̄ totā spissa sicut ī colore sanguis obūbret parū supius. Circa meidiā noctē incipit a fligre iter horas flegmatia et sanguinis lento calore tipum nō debet habere. quia materia nō est ita frigida et humida ut frigus inducat. nec ita ca. et sicca ut rigorē inducat nec ita frigida et sicca ut oripillationē inducat. adest oris dulcedo digestionis cor-

liber

nam ordei cū lacte amigō cōditam spinachiaz
boraginē lactucas. et huismōi cuī pdicto lacte
cōdites. spargos elixos. pullari piam pdicez et
minoris ares comedant. Vinum subtile clariz
et bene lymphatum bibant. Sunt quolibet
mane. 3. i. s. huismōi syrupi cū calida. R. radi
cis spargi apū brusci petro. feni. an. M. i. co
ticum radicum interiorā sambuci et ebulliana.
3. iii. ordei mundi pug. . buliat pfecte. et addito
melle dispūato al. et zucharo ana. fiat syup² de
quo omni mane deē ad q̄titatē predictā quous
q; materia sit digesta. Uel digerat materia cū
oximelle squilitico. uel cum syropo acetoso de
radicibus. uel oximelle facto de radice raffani
in uiris. in mulieribus uero deē quolibet māe
mel ro. cū aqua decoct. radicis seniculi. digesta
materia. q̄ cognoscit per anticipationez acces
sionis. uel per urinā medicocriter spissaz purge
tur pa. cū cum decoct. ista. R. ene thimi epithimi.
cuscute an. 3. s. radicis blete spargi brusci fen.
an. 3. i. hec oia in tribus libr. aque bu' iāt quous
q; ad unā redeant. et addā ur collature pulpe
cassiefistule. et mane an. 3. i. s. trifere saracenice
3. i. s. zuchari uic. et ro. an. 3. s. mirabolaorū in
dorū emblicorū et kebulorū cum. viii. amigō.
dulcibus cōtritoz an. 3. i. hec oia per noctes in
simul stent. mane uero collentur et collatur ad
unius gobeleti q̄titatē patienti detin in potu.
Et si medicinā abhorere videatur. fiat ad h̄em
plastrum supra stōachum et cetera in caplo. de
tiera tertiana dicta. Qd si cōstipatus fuerit
cius uenter suppositoriū aliquod uel clisterē fiat.
et tāt etiā balneo āte cibū. in mane in quo po
site sint rose et flores camomille. Et cuī exit su
mat aliquid de predictis opiatib; et inungātur
renes taliū et spina dorſi ex oleo laurino camo
melino et similibus cuī butiro mistis. et h̄ post
bal. et huismōi in unctiones. et datio alicuius
opiate fieri debet post purgationem. ante cīm
quā euacuatio fiat sine purgatio p naturā sine
medicinā nō competunt predicta.

Cap'm. xxvi. de cotidiana de flegmate uitreo

Uando flegma uitreuz inducit. quot
q dianā que similiter nota ē sic et predi
cte. tunc urina taluz in pncipio morbi
apparet alba glauca. uel alba cum gleba hu. ap
pente in ea. unde in ipso dominio flegmatis ui
trei uel cū fe. uel ēt sine fe. urina appct spissa et

globosa. Cum uero iā apropinquat digestio
quotidie de die in dīc̄z atenuat urina. Flegma
et cīm uitreū in principio sue dissolutiōis calo
re existente deb̄t dissoluit in quedā frustula.
unde reddit urinā discoloratā et spissa. In fine
uero sue dissolutiōis calore in eo agēte fortius
tanq; iā materia subiectā. i subtiles et aquosas
partes dissoluit sue resolut̄. que urie amisse
reddunt ipsaz tenuē et multaz. Cuius simile ui
dere possumus in niue que si soli exponatur in
pncipio resolutur in grossas partes. calore vō
solis in eaz fortius agente in fine resolutur in
ptes subtiles. et hec sintbōata sunt in hac febre.
Post tertia horā noctis incipit iuadere. Drio
adest tipus. deinde sequit̄ calor lentus. adest
maxia extremitatū frigiditas et sentiē circa lo
ca in quib; materia cōtineat. et ibi sentiē tāta
frigiditas ac si ibi esset frustru glacie maximū
ubi materia continetur. qd nimis honorat pa.
adest maxima indigestio. et qñq; per uomitū. et
qñq; ner secessuz quoddā modicū in modū gla
tiei uel uirri emittūt. nimis adest intestinoz do
lor et corosio. Unde qñ galienus huismōi pa.
pateretur. ingt uidebātur intestina. quasi in eo
quoddāmodo terrebello pforari. s̄z clisterizat̄
sum ex melle calido et emisi illa quale cathago
rax uitreū appellauit. Curet̄ hec fe. sic n̄ nimis
tenus dictis init̄gatur. Carnes pulinas et mō
rum auiez pdicū flurnorū et faxianorū et huismōi
silia cōdant olera pdicta. Vinū odoriferū
et clarū cū aqua decoct. radicis fen. et fe. eius bi
bāt. Et pncipio quolz mane sumat. 3. i. s. oxiel
lis cōditi de radicib; raffani uel oxieellis lglit
ci. q̄ sic fit. Ecceps sglia et mūde et frustrati in
cida. et i aceto dimittat p duos dīc̄z cū. M. iii.
de radice fen. apii spargi brusci et petro. deīn
buliat pdicta radices cū aceto et pdicta sglia. et
addat̄ eis se. fen. petro. apū anisi et spargi an. 3.
u. et coquātur pfecte quousq; tertia ps rmācat
deīn collent̄. et collature addat̄ tātundē mellis
dispūati et pfecte coquātur. Ist d. n. cōximel sg
liticū et ppositū qd ualde ppetit in his sc. Diga
mā q̄ cognoscit p urie atennationē sicut supi
dictū ē. et āticipationē accessiōis. purget pa. cū
yeralogodion. uel benedicta laxatia cuī aqua
medianī corticis radicis sambuci ebulli et inte
rior̄ coloqtide. Et nota q̄ ista decoct. ē exptis
sumā in eraticis febribus. uel purgetur cum
decoctione aliqua de supradictis. Si uero do
lor fuerit in ore stomaci prouocet uomitus

eum aliquo de uomitibus in predicto ea.dic.
tis. Si uero in intestinis cōtinuat materia. siāt
elisteria acuta sicut ē istud. R. mal.mercurialis
senationū pitarie urtice uiol brance urfīne.ra
dicio sambuci ebuli an. M. i. cātabri pugillū.i.
addant trifere saracenice.z.ii.mellis & olei an.
z. i. 5. salis puluerizati uel husti.z. i. Et si in ipa
decoc.addatur cnicu.agrestis & maliterra & pa
rūz de turbith agarico colognida esula & her
modactilis & natur magis acutuz & magis for
te elistere fiet sepe. Si dolor ē in aliquo mēbro
& frigiditas.inungst mēbrū istud unguento au
reo arogon matiaton oleo.laurino pulegino ca
momilino & sil'bus. Cathoplasmē locus cum
pitaria origano calefactis insimil. Cū se.reces
serit detur diacalamētum diamargariten uel
dyacimina cum uino decoct. pulegii & origani.
Bal. et qđ in cura quartana uera dicta satis ē
utile in hac se.post corporis mund. sificationes.
Et nota qđ in flagitate uitreos sine cum se.sine
sine febre semp debet apparere urina discolo
rata pp̄ter frigiditatis uehemētē excessum.

Laplū. 27^m. de febre quartana uera.

f Ebris quartana.alia uera.alia nō uera
et nota dicitur Uera quartana fit de
melancolia naturali cū putrefit. Et fit
magis in autumpno sene & milico.p. xxiii. ho
ras af. ligit. & per. xlivi. int. polat. Magnis
tremor cū frigore fit in principio accessiōis ut
ossa cōfrangi & distigiui videātur. segunt calor
leuis & nō nimis acutus. & magis durat in ter
cia accessione. Pulsus in pr̄cipio partius & ter
dus & occultus adest. deinde uero magnus & ple
nus. Urna in hunc iō palida & tenuis p totuz.
deinde citrinescit & fit citrina & tenuis p totuz.
In fine uero resolutiōis ipsius quartana qñqz
emittit urina nigra & spissa. & hoc est bonū si in
bona cōtitute emittat. qz tūc signū ē qđ materia
faciēs quartanā per urinam purgat. Et ēt duri
ties splenis in quartana uera s̄lueuit esse. Cu
retur quartana hoc mō. p̄to subrahāt ir oīa
cibaria grossum & uiscosum hñoz & milicum
generātia. sicut sunt pisces lac caseus fabe cau
les carnes bovine bubaline scrophule & silia.
hēc cūm sunt maxie duratiōis cause quartāe.
Unde p̄to dentur oīa cibaria bonū sanguinez
generātia sicut sunt carnes puline elixate gal
narū capriolorū predictū faxiancrū edoz & bu

ipsmōi coquinas & cōditas eū feniculō hora
gine trifolio & huiusmōi & pulueri canelle. & zin
gi. in pua cōtitute p̄nt supra dicta aspergi. uite
la onoz molia in aqua elixata & panē triticum
bene coctū & bene sermetatum comedat & re
centem unius dīci. Linū claruz & odoriffferū bi
hant lymphatum eū aqua decoctiōis radicis
feniculi boraginis & scariole. In die uero accesi
onis uel nūbil cōedant si abstinere possunt. ul̄
cōedant saltim in matutinis de predictis ferici
lis & parum. Si cūm possunt abstinere a cibis.
quousqz fe. incipit declinare satis inclivis ē nō
comedere qđ si cōedant. Ordinata dieta. que ē
satis potissima pars curatiōis secunduz. Hal' &
et iō. Alue. dicit qđ nō omnis cōritudo suo cura
tur cōtrario. s̄ sufficit qñz solūmodo bonū re
gimē in curatiōe egreditudinis. Et ad alia reme
dia medicinalia recū amus. Pr̄to igī ponā cu
rā magistri mei ad quālibet quartanā expertā
& in plurib⁹ per expientiaz uidi quos in brevi
spatio curauit. hoc mō ad materie preparatio
nem ipse dabat quolibat ma & de isto syrupo
cū tepida. R. suci endinie.suci boraginis suci
fen. omniā per se d̄puratoꝝ a. lib. i. suci pomo
rum dulcium libz. iii. pinpinelle lingue botine
kalendule lanendule capili uene. scolopēdrie
ana. M. 5. predice herbe buliat in aqua quo
usqz tertia pars remaneat & collentur & colatu
re addantur predicti d̄purati & additis zuchas
ri libz. iii. fiat syrupus. Post purget hoc mō.
dum materia digesta fuerit. R. mirabolanozū
citrinozū kebulozū indorum ana. 2. 5. uiol. z. i.
florum boraginis. 3. 5. prūna siccā & lota. xxx.
omnia insimul perfecte buliant & cum fuerint
quasi decocta. adde epithimi ortensis. z. i. buli
ant tribus bulitionib⁹. & tota nocte sub sereno
resi leant. mane uero colentur & addita. z. i. pe
nidiarū tepida exhibeatur. Itēz fiant pilule &
dentur. iii. uel. v. ante horā accessiōis per duas
horas que R. peonicā gētiane castorei absinthi
ana z. i. mirre oppponacis centauree maioris
camdereos camepiteos sene lapidis lazuli an.
D. u. cōficiātū cum tyriaca optia & rubea tro
ciscata ana & fiant pilule grosse imoduz ciceris
pui. & dentur quinque ante horam accessionis
per duas uel tres horas qui a miromō ualent.
Et utebatur eis magister meus in die accessionis
ante horā solū qñque pilulas pias factas d̄
optia tyriaca & mirra ana & notabilis ualebat.
In die vō getis quolibz mane & sero dabat ad

quantitatē castanee de isto electuario. qd caris
si mū inter cetera reputabat & nemini unquā in
scriptis cōcedef uoluit. qd. R. carniū mirabo
lanoꝝ citrinorꝝ kebu. indorū. agar̄. uiol. ana. 3.
iii. anisi reubarbari fen.ca.ue. eupatorī. squinā
ti caparozū galāge lignial. epithimi orientis nu
cisinuseate cardamomi lapis lazuli salisgēme
an. 3. ii. cōfice. cum melle & zucaro ana & des ut
dixi. Post purgationē uero mittāt in bal. aque
decoct ionis istarū herbarū p horam ante qd
inuadat eum frigus uel saltē pedes & crura i
aqua decoctionis ipsarum calida tencant que
sunt iste R. saluie roris marini palegu ser
pili polycarie maioris & minoris camedreos
camepitheos origani florū camomille ana fa
siculum unū somentetur & stupet se bene in
predicta aqua. Et aliqua de dictis opiatis su
mat & hoc post purgationē fieri debet. Syru
pus magistri. Petri uentini ad quartanā exp
tus. R. camedreos camepitheos sene ibimi epi
thimi diptami an. 3. 5. florū boraginis & semi.
eius ana trcs quarte radicis senimiculi petrosi
lini spargi brusci ana. M. 5. bugulose capiliue
neris scolopendie. ana. M. i. zuchari & mellie.
detur ex eo quolibet mane. 3. i. 5. cum calida.
Digesta materia purgeū cu decoctione ista ad
hoc expta. R. thimi epithimi sene cuscute ele
bori nigri camedreos squināti sticados se. fen.
& anisi petro. lupuli cipi bugulose sumiterre ra
dicis fen.apū spgi brusci petro. scolopendrie
capili ueneris .oium ana. 3. 5. hec omnia in tri
bus libz. aque buliant quousq; ad unā redeat
& collature addatur mirabolozū indorū. 3. i
5. kebu. 3. i. lapidis lazuli optime loti. 3. 4. dia
sene simplicis. 3. i. zuchari ros. 3. i. 5. detur cali
da hec decoctio i matutinis ppe diē uidelicet
in aurora uel parū ante. Qd si decoctionē su
mire non pōt. purgetur cū his pilul. In quar
tana vā & nota exptissimis. R. semi. feni. anisi
melonū cucurbitarū ana. 3. ii. interiorum colo
quintide agarici an. 3. v. filipendule squināti eas
sicl. uiol. masticis pipis albi eu'orbi lignial.
meliotis centauree an. 3. 4. antere assēctide. an.
3. iii. sene mirabolozū indorum kebulozū cui
cute epithimi laj lazuli armōiaci an. 3. v. aloes
epatici pomo uel pasta cocti an. 3. i. min² quar
ta squile assē. 3. i. cōfiantur cuz suco absinthij
addita aqua modica decoctionis castorei. & fo
metur pilule in moduz horobi & dent. xi. uel.
xiiii. uel. xv. uel xvii. uel. xxi. uel plus uel min²

sm virtutē recipiētis. Uel purgeū cuz paulino
uel yerapigra. Ha. uel theodoricon empericon
uel yera fortissima. uel cū pilul de quaque gene
ribus uel cochys & his similib². Trocisci opti
mi ad quartanā ueraz siue notā post purgatio
nē dandi. qui ualent cōtra frigus febricitantiū
& extremitatus spāliter. R. yere suci eupatoriū
absinthij sumiterre an. 3. i. se. apū anisi fen. ana.
3. i. salisgēme. 3. i. & grana. iiiii. semi. cicute ke
bulo. an. 3. i. agar̄. 3. i. 5. ro. ru. 3. iiiii. suci liquiri
tie spice an. 3. ii. spodij eupatori an. 3. 5. turbith
3. vii. cōfiantur cū bono uino uel cū suo fen
culi. & fac trociscos quoꝝ quilibet pōderet. 3. i.
des unū eum modico boni uini albi. ante horā
accessionis in qualibet fe. cum frigoze. qd miro
mō ualent cōtra frigus quartane & cōt quotidiae
cōtinue uel interpolate. Experimentus quid
dam ad remouēdūz infalabiliter frig² quartanā
acc. accipe. 3. i. 5. bone tyriace. & misceatur cū. 3. i.
suci mente cois depurati & cum. 3. 5. boni uini
puri albi & odoriferi. & detur hec misura ante
horā accessionis p duas horas. Et de eo quod
in fundo cieti remāserit iungat os stomaci. qd
mirabiliter ualeat cōtra frigus ipsius quartane
Item si sumātur. 3. quatuor mitrideti cū. 3. ii.
suci plantaginis depurati ante horā accessionis
remouēdūz infalibiliter quēlibz tipū quartane. Itē
3. ii. suci radicis tassibarba. misti cū tantundem
bōi uini albi puri & odoriferi i potu date quar
tanarios liberat oēs ad plus infra tertiam uel
quartā accessionēz. Et hoc sum exptus in me & i
plurib² aliis quartanariis. Itē os de cezde cer
ui puluerizatū & in potu datū cū uino decoctōis
diptami. saluie camedreos. camepitheos ante
horā accessionis bibitūz mirabiliter ualeat. Itē
pul tartari & blace bizantie & pul. de cornu cer
ui qualiter cūq; hec oīa uel aliqua eorū data i
potu ante horā accessionis ualeat. Itē tyriacha
cū uino decoctōis maiorane ante horā accessionis
bibita & susus hedere ante possimū narib²
immissus miromō ualeat. Itē oleū rutaceū p es
& nares infusum in pncipio parosismi & statim
sumat i potu pa. unū. g. musei cū uino puro odo
rifico & albo optio tollit quēlibet tipū quar
tane statim infalibiliter. Unguentū expertuz in
qualibet quartana. tā uera quā nota & iurauit
mīhi magister Hector anglic² se cū hoc unguē
to quā plurcs quartanarios curasse. qd R. suci
abortani suci ruta arthemisic. an. 3. i. olci cois. 3
ii. olei laurini. 3. i. cīa infirmū lento igne buliat

quousq; suci consumantur. et additum est. 3.i. 5. cere liquente nove et fac vnguentum. de quo unguento per unam horam ante accessionem inter duos ignes inunge renes et spinas dorsum usq; ad canalem crura et splenem umbilicuz et ventrem et platem manus sinistre et pedis sinistri et polsus tempora et statim collocetur in lecto. et bene copia tur dato aliquo succoz predictoz in potu cum tincto odorifero. et hoc plures fiant. quod pro certo in brevi curabif quartanarius et spaliter si precesserit universalis purgatio. Aliud unguentum ad idem. de quo simili modo loca predicta in ungi debent. Et suci quercule maioris suci matricariae ana ciatum unum. misce cu asongia porcina et oleo communis ana et buliat istum usq; ad suci assumptionem. et tunc amisce masticis et olibani puluerizatorum ann. 3.i. cere et sal communis ana. 3.ii. inungantur predicta membra et fricentur fortiter per membra. hoc unguento sic quod quasi nigredo nidea per tota membra patet. Et postmodum collocef in lecto et fiant utsupra. Et fiant hoc unguentum in qualibz quartana exceptum quo utebatur magister Petrus maroni de salerno. Aliud unguentum quo utebatur magister meus ad idem. R. castorei tyriace ana. 3.v. mirre oilaurini ana. 3.iiii. musci ambre ana. 3.i. conficiantur cum lbz. 5. mellis dispermati. et de hoc inungant stomachum cu incipiunt frigescere plantae manus et pedis sinistri simul et tempora et pulsus et frons similiter. quod hoc unguentum est experimentum in predictis. Et fiant statim duo stuelli de pane uel bobace et in predicta missura intingantur et statim naribus intronittantur. et hoc fiant iuxta bonum ignem. quo facto statim sumat panem in potu. 3.i. de bona rubra triticata cu bono uino albo et statim pannis mandis calidis optime copiat in lecto. et ad minus fiant in qualibet accessione ad minus in tribus uel quatuor. quia pro certo hoc solo infra tertiam uel quartam accessionem plus magister meus quartanarios curauit. Quidam etiam galicus iurauit mihi (et erat homo fide dignus) quod plures quartanarios cum hoc emplastro curauit R. farine tritici cibrata thuris masculi siue albi puluerizati ana. 3.ii. temperentur cum suco mete fiant inde emplastrum et supra petiam ante paroxysmum tepiduz applicetur a primo spondili spicula usq; deorsum supra caudam. et tam diu ibi remaneat quousq; per se cadat. et tunc pro certo liberatus erit. ut dixit mihi. et iuravit ille bonus.

homo galicus cui non fuisset officium boni et probi viri mendacia in damnum proximi dicere eo maxime. quia ubi tractatur de humano res corporum sanitatem et eccluesio de mortifico medieamine seu non bono non potest esse quin de exhibentium animarum damnatione tractetur et uere dixit se in pluribus hoc experimentum probasse. Tamen nota quod huiusmodi emplastrum etunctiones predicte maiores habent efficaciam si fiant corpore purgato. quod si fieri est corpore replete. Quidam dixit mihi quod passus fuit quartanam fere per annum. et quod plures cure sibi facte fuerunt. et non potuit liberari. Cum autem quadam die invadere incepérat eum fe. etat eques bene armatus et invaserunt cum inimici sui. sic quod oportuit eis preliari. et transiuit hora accessionis durante prelio. et sic liberatus est. et non habuit amplius quartanam. Vidi quendam quartanarium qui in principio paroxysmi electus fuit in quodam parvo flumine eo ignorantem. et propter illum timorem quem habuit liberatus est. Vidi etiam quedam alium apud quem factus est quoddam artificiale tonitruum in principio accessionis. qui in tantum timuit quod liberatus fuit. Unde nota quod hec se multotiens propter timores expellitur. et spaliter quando est in declinatione. multi et eniz decipiuntur medici in hac se. curada. et spaliter nisi sint bene solliciti circa ipsam curaz. et quoniam etiam cum tota eorum sollicitudine et studio ipsam quartanam expellere nequeunt. et propter hoc quartana vocatur a quibusdam uitupium medicorum. Quidam enim medici sunt qui in hac se semper assistunt cu purgationibus non attendentes circa alia particularia experimeta et nunquam ueniunt ad fines curationis ipsius egreditur. Si quis igitur vim infrascripta experimenta processerit. deo auxiliante in brevi ipsam quartanam de possessione corporis quod fiasit cito tanquam indigne et indebet posse fidentem eiciet sine dubio et ea perfecte curabit. Aliud ad idem R. mirre ellecte. 3.ii. fiant pulvis et cum tyriace quantum sufficit fiant pillule ad magnitudinem ceris et da quartanario quo libet die unam. In die accessionis longe ante horam accessionis da quinq; Ad idez. R. mirre ad quantitatem ciceris. tere et cu suco absinthij et ruta depurato. ante horam accessionis defecit. Et si ex hoc soluat uenter optimus est.

Cap. xxvii. et quartana uera siue nota.

Cedit quandoq; colera adhuc tam pu-
a treficeri cū ipsa acceditur. et fit se. quar-
tana. que nō uera siue nota dicitur. Et
tūc urina talis debet apparere rusta uel subru-
tenuis pa. de quarto in quartū dīc affligitur.
prīo rigore potius q̄ frigore uel tremore calor
acutus magis q̄ in uera sequit̄ pulsus uelox et
spissus. et sitis que cōsuevit in tertiana uel ali-
qua acuta esse i hac se. adest. Si materia quar-
tane ē in stomacho ad ipso p̄ncipio cū incipit po-
ximus ē dolor stōaci. Et tūc cura istius quar-
tane ē prouocare uomitū in principio p̄xismi
.i. anteq̄ incipiat cū aliqua medicia uomitiua.
Si uero materia ē in intestinis. ē dolor intesti-
nū et tortio. et cū incipit poximus egestio pau-
ca emittit. sic q̄ multū sunt cōstipati. et hec par-
tim per clisteria acuta. et partim p medicinas la-
xativas dictas sup̄ins curatur. Si materia
fuerit in epate patientis huiusmōi quartanā.
urina accedit et ad spissitudinem et ad nigre-
dine. Et hec p predictas purgatōes et per urinā
puocātia curatur. Et signū quartane cuius ma-
teria in spūalibus cōtinet ē. q̄ ambule appa-
rent in spūfistic urine et sitis nō de facili exrigit
ex potu. Qd si materia quartane fuerit i sple-
ne ab ipso p̄ncipio. adest durities splenis et ē
in p̄ncipio poximi sentit paci. punctionē et do-
lorē in sinistro latere. circa splenē. Et hec p pur-
gationē et medicinas et inunctōes in precedēti
caplo. et in caplo. de uitio splenis dicta cura.
Cura ē quartae note ē q̄ ordinet̄ dieta i quar-
tana uera dicta. et eodemō regatur isti sicut et
illi. Postea indigestiō materie detur paciēti
quolibet mane. 3. i. 5. de oximelle cōposito enī
radicibus raffani uel solū cū oximelle cōposito
uel oxizacara cōposita. et dentur hec cū decoc-
tiōe florū boraginis. et feniculi. Lunq; materia
ad expulsionē parata fuerit purgetur pa. cum
decoc. ista. R. ca. ue. scolopendrie ceterac poli-
trici adyantos. an. M 5. radicis fen. petro. spgi
aphi brusci an. 3. 5. semiſ fen. et anisi sene thimi
epithimi ana. et tertia uolarū florū boraginis
an. 3. 5. semiſ. coſ. 3. 3. u. pruna. dama. xxv. ordei
mundi. p. i. reupontici. 3. i. hec omnia buliat in
lib. 2. iii. aque quonsq; ad unā redeant et colent
et collature addatur miabolanozā citrinoꝝ et
indōꝝ an. 3. i. 5. et quarta pars. 3. unius reubar-
bari pulueri. qd prius iacuit p diē in succo aphi
depurato zuchari viol' et ro. ana. 3. 5. Et si fuerit
de flegmate adhuc adde agaf. 3. quartaz uel

purget cum oximelle laxatio uel cū catarti
co ip̄iali uel cū trifera saracenica. Syrupus
et diaquinon def̄ in potu. Et si pa. fuerit fortis
cōplexionis et sanguineꝝ multū celebreſ ſep̄
minutio. Et si de fl̄ate fiat quartana nota uel
va cuius signū ē q̄ urina appet alba et spissa. et
frigus maximū adest et multū dorās. calor vō
nō durās. tunc huiusmōi fe. ut uera quartana
et uera quotidiana cura. hec tñ sp̄es que fit de
fl̄ate enī difficultate uera quartana et cū ea que
fit de colera adhuc a curāt. Unde si medic⁹
pcesserit ad curā earū secūdum ſup̄ius ſcriptā
doctrinā liberabit eos.

Caplīm. 28^m. de febrībus erraticis.

Oncuerunt aliquādo in quibusdā ho-
minib⁹ et mulierib⁹. et sp̄aliter i autum-
no fe. accidere. que erratice ſeu plane-
tice nūcupātur. co q̄ certū terminū accessionis
nō ſeruant. neq; certum numerū in accessione
habeant. Interduz. n. a mane usq; ad tertiam uel
meridiem uel in ſero uel in gallicātu uel in me-
dia nocte pa. affligunt qñbis qñq; ter. quater
uel ſep̄ius qñz ſemel qñz nullemō affligit pa.
et poſtea incipiunt et nullo ordine ſeruato. pce-
dunt. ſiunt eīm ex fl̄ate ml̄ia uel colera ſimul
miſtis in aliqua pte corporis et sp̄aliter in autū
pno ut dixi. Et frequēter mutat̄ i quartenā. qz
reliquis h̄boribus pro maiō parte cōſumptis
qd ſmanet ſumit ml̄ie habitudinē et facit quar-
tanaz. In primis in huiusmōi fe. ordinet̄ dieta
nō multū tenuis. nec multū grossa. Postea den-
tur oī mane uel die. 3. i. oximellis cōpositi. uel
de radice raffani facti cū aqua calida. Postea
eūetur h̄bor cū aliquib⁹ que colera fl̄a et ml̄ies
evacuat. ſed magis apponant̄ de respiciētibus
ml̄iam. ſicut ē lapis lazuli ſene thimi epithimi
et huiusmōi. ſecundū q̄ ſcriptū ē ſup̄ius. in cura
quartane uere ubi ſcripta est decoctio. ad hec
optima. Denī eīm qñq; ſibi pilule facte ex gal-
bano caſtoſ ſit eos. peonia an. 3. u. aloes epithimi
ue l ſucotriñi. 3. iii. informētur cum uino et ma-
laxenſ cū oleo laurino et ſiant groſſe i modū ci-
ceris et denī. v. uel. vii. bis uel ter i ſeptimona
in ſero. Et si frigore m̄ leſiene poſt purgatiōeſ
bal. qd in cura uere quartane ſcriptū est ſatis
ē utile et metridatū muſa enea aurea eſdra et ſi
milia cū uino calido dentur. Et ſi ēt de dolof
capitis cōquerat poſt purgatiōeſ def̄ et rubra

trociscata. Et nota q̄ in hac pass. non est utile multū cum purgationibus insistere nisi pa. ex v̄su habuerit.

Ca^m. xxx.de quottidiana cōtinua.

Quotidianā cōtinua est febris de ffeate putrefacto intra uasa. cuius signa sūt hec urina apparet russa uel subrussa. et equaliter spissa non manifeste sed. cum manus appōne parum liuens et inequalis. quia q̄nq̄ sit fortis quandoq; debilis facies tumida et s̄b albida sita modica aut nulla. et habet .xvii. horas in summo labore et .vi. in falsa gete. Et nul lo frigore seu rigore. molestatur infirmus propter totius materici positionez intra uasa. Et per h̄ a laborantibus minori emitriteo differt. Subueniendi sunt isti et sunt curandi quemad modū. pa. minorem emitriteuz in dieta et i omī bus. Excepto q̄ i minori emitriteo euacuam² flegma et coleram in hac uero fe. principaliter insistendum cū euacuantibus s̄ta sicut cum de coctione agarici polipodij turbib⁹ mirabola noruz kebulovā et huiusmodi. secundū q̄ in ea p̄itulo de tertianis interpolatis scriptū est. Suppositoria et clisteria etiā fiant flegma eduentia. Et si fiant stupidi fiant fricationes. et alia hui⁹ modi i capitulo de litargia dicta. Dietenū simili modo sicut pa. emitriteuz minorez. Et si min⁹ debiles fuerint detur pulla cum ordeo cocta uel succ⁹ ei⁹. Qz si appetitus i eis deficiat q̄ sepe accide⁹. s̄suevit i istis. puoce⁹ hoc modo. Panē assū i acetō infusū odorēt calz. Et salsa ex p̄dicto pane i acetō asso i fusō et mcn̄ a i ore teneat. Et ex ipsa salsa fricē man⁹ cop⁹ et pedes. Itē caseus mastix et olibanū cū oleo ro. i testa oni buliāt supra ignē. Et ex his inungāt stoma eius pa. Et alia remedia in ea. de defectu appetit⁹ dicta. si fuerit necesse i hac causa fiant.

Ca^m. xxri.de quartana cōtinua.

Quotinua quartana ē fe. q̄ sit de melia putrefacta i tra uasa tm̄. et habz. xxiiij. horas i summo labore et .xlviij. i falsa quiete. Et sit sine frigore et rigorē. pulsus i initio est purus tardus et occultus. postea magnus et plen⁹. De urina. n. non datur certa regula i hac fe. quia diuersumode mutat urinaz. Sed certi⁹ sienā per qđ potes eam cognoscere ē illud qđ diri. ualeat q̄ tot horas habz in summo labore quot et uera quartana. et tot habet horas in fa. a quiete. quot quarta na uera habet in uel

gete. Similis cotidiana cōtinua tot horas habz in summo labore quo quot quotidiana uera iterpolata. et tot horas habet tunc in falsa gete. quo ipsa quotidiana interpolata in uera quiete. Si r et tertiana cōtinua tot habet horas in summo labore quo et tertiana uera i summo labore. et et quo habet horas in uera gete tertiana uera tot habet horas ipsa tertiana cōtinua in summo labore. Unde in cōtinua quartana nulla ē ges. Similis in quotidiana cōtinua et in tertiana cōtinua. Sz quartana c̄ fortis affligit de quarto in quartū et tertiana cōtinua fortius affligit de tertio in teria et sic de alijs. Cōsuerit itaqz quartana cōtinua multoties usq; ad. xl. dies et ultra protendi. et tūc nō debem⁹ insistere nimis cū subri i dieta cū sit cronica egritudo. post q̄d iam. xiiii. dies trāsuerit qz ut ait Ipo. aſſo. xxij. secūde pticule. Acute egritudies in. xiiii. dieb⁹ i uideant cum ait. xiiii. diez trāsuerint iā nō no minātur acute sz cronice. Cum itaqz alibi dic. Ipo. aſſo. v. pticule prie. In tenub⁹ dietis pect cāt et. et. Lenuca et certe diete i diuturnis egritudinibus et acutis qbus nō cōuenient et. ut ait Ipo. aſſo. quarto pticule prie. Et iō ab ipso p̄ i cipio deſ faria ordei ptisana collata furfur ona moli et huiusmōi silia cū lacte amigd. condira pruna elixa suc⁹ maloz granator⁹ et huiusmōi. Lū uero egritudo trāsuerit. xiiii. uel uigēti diē et v̄tus incipit debilitari debem⁹ pullā et suenz eius carnes minorz auia et huiusmōi silia dare. Clisterez cū clisteribus eduentib⁹ flegma et melancolia ponātur sicut est hoc. R. polipodij aga⁹ turbib⁹ sene thimi epithimi euscente et i tauree minoris an. 3. i. colognide trite. 3. 5. radicio ebuli et sabuci an. 3. iii. radicis cucu. agrestis. 3. ii. furfuris se. lini. et fenugreci oīuz. an. p. i sal. p. 5. hec omnia decoquantur quoq; solū terua pars remaneat in fundo cacabi. et collatu re addatur mellis. 3. i. olei. 3. 5. trisere saraceni ce. 3. ii. cassiefistule. 3. i. 5. benedicta laxatiue. 3. i fiat clistere hoc sepi⁹. Uel soluat uenter cuz decoctione que educit flegma et melancoliam que scripta est i capitulo de quartana uera uel cum pillulis. uel cum electuorio ibi scriptis uel emplastrum laxatiuum super uentre. In hoc enim loco emplastrum laxatiuum et unguentia laxatiua. que in locis diuersis habui. dispersa simul aggregabo. Emplastrum laxatiuum q̄ si supra uentrem ponatur et ibi per noctem teneatur uentrem soluit in hac fe. et in omnibus alijs

egritudinibus. in quibus est uentris constipa-
tio competit. et specialiter materia digesta. R.
centauree git absinthi farine lupinorum ana. 3
s. masticio. 3. quartam aloes. 3. ii. conficiatur cu
suco absinthi. et fiat emplastrum et tepidum su
pra umbilicum. et uentre apponatur. Aliud
ad idem buliant i oleo coi aloes cicotrii 3. ij
et fiat i modu unguenti. et tunc pul. polipodi et
turbith amisceat. et supra uentre totu emples.
Aliud emplm laxatium; exptum si supra uentre
ponat et ibi p nocte teneat in rabilie laxat et
eo utebat multotis. M. me. i ydropicis sple
neticis ytericis et in o i egritudine repletionali
et in pueris ydropicis et alijs qui no snt apti ad
capiendu medicinu R. radicis ciclae. 3. i. radi
cis cucu. agrestis et foliorum eius ana. 3. i. felis
taurini ul' uacini ciatos tres colofonie elebori
albi puluerizati ana. 3. ii. cere. 3. v. olei ueteris. 3
iiij. omnia diligenter terantur et liquefiant et i
unum corpus consificantur imodum. et ispissem
tur. deinde supra panum huiusmodi emplastrum
sextendat et supra uentre calidum apponat
ita ut totu uentre ab umbilico inferius. et
parum superius copiat. Et ponat i gallicantu. de
inde pa. i lecto suo quiescat. et sit bene minut
a frigore plus enim soluit q catarticum. Et cu
usq; ad x. assellas soluerit tunc pa. iuxta focu
in mansione calida collocetur et diligenter to
emplm de uentre suo radatur ita q ante q ab
aqua uenter tanzatur sit bene rasum inferius
predictum emplastrum. et uenter cum panno
optime sit abstersus. deinde uenter ungatur ex
melle hoc fiat huiusmodi ydropicis yteri
cis spleneticis et similib' his semel uel his i se
ptimana si uirtus sufficiat quo usq; sint perse
cte curati quia expertum est. Aliud unguentu
laxatium soli fit ex selle taurino oleo et sal
gema insimul mixt s. Unguentum aliud laxa
tium. R. salutie bene trite. M. i. elebori. 3. i.
olei. 3. ij. omnia bul'. in uino albo pnis trita
bene quo usq; uinum consumatur. et sit tanta
est tuos uini q supernatet salutie. post colletur
cu i uinum fuerit consumptum. et collature ad
datur masticio elebori albi aloes ana. 3. i. omnia
pulu erizata. et in uinu; confecta simul incorpo
rentur et addita pauca cera liquefacta fiat un
guentum. de quo uenter inungatur et decia su
perponatur. et cum restringere uolueris du
catur pa. in bal. uel saltum iuxta ignem et rada
tur optime emplastrum a uentre et inungatur

uentre ex melle calido. deinde spergatur sup
ipsum mel. Emplastrum aliud quod multo nis
sum expertis quod si supra uentre ponatur
celeriter solvit. Si supra si cimacum uomitum
prouocat. Si supra pectinem mulieris fetum
mortuum educit. Sed eaue statim cum opera
tionem suam ad effectum deduxerit q ipsum
statim remoueas. quia nimis educere possz. Et
M. henricus anglicus neapoli commorane di
xit mihi q in his omnibus hoc emplastru erat
expertus et nunc bat sine eo et sic fit. R. lacti
cinii. 3. i. catapuciarum interiorum colo quinti
de succi titimali ana. 3. vi. suci cucu. agrestis ele
bori nigri ter bentine ana. 3. iii. concordy. 3. i.
se. laureole. 3. ii. succi maliterre. 3. vi. scamonee
3. iii. oia puluerizentur et cum melle fil' offician
tor et usui reseruetur. qm b' emplz ad oia pre
dicta est expertum. Unguentuz aliud optimu
laxatium q ualz lapidosis ostipatis nefreticis
yia et ydropicis supra pectine et uentre i
unctum. Et cum iungere uolueris caueat sibi
pa. q no comedat nisi prius. vi hore transeat.
R. succi cucu. agrestis succi interiorp squile ra
dicis anabule suci mali terre succi radicis ebu
li succi radicis corticis medianop sabuci lactis
titimali chymolce ana 3. ii. uol' succi cucu. agre
stis et pomoz eius camomille succi mercurialis
suci radicis polipodi suci herbe cataputie lau
reole ca. tie. ana. 3. ii. diagredy. 3. i. s. nucis indi
ce. 3. i. euforbit. 3. i. fel' tauri. aloes epatici uel su
cotrini ana. 3. ii. oes supradicte herbe in mense
mai colligant et offician et sic sucos cataputie
cum lbz. iii. olei. vii. diebus misce. octauo uero
die tam diu coque donec succoz qtitas consu
matur. et tunc adde cere al. 3. i. et felis tauri et se
per agites donec fel et cera liquefiat poslea pl
ue. terendorum addatur et usui reseruetur. Et
hec de unguentis et emplastris laxatiuis i hoc
loco ad pns sufficient.

La. xxxii. de se. pestilentialib' pp acris cornu
ptioez scis et de regimie sanoz i pestilentiali ob
seruando.

T qz qn contingit aerez corrumpi et
morbos pestilentiales ibi generari ubi
hee corruptio acris fit. Ideo de hu
iusmodi acris corruptio agamus. ta in sanctis
q i egris utilia aliqua egregantes. Isti. n. mor
bi ut plm fuit i fine estat s et i principio autu
pni. quo z signa sunt hcc. aliqui i eadē die mina

tur pluvias per tonitrua et conuscationes. et quod per tempus nebulosum et non pluit. appent i aer et uelut ignes rubicundissimi. multiplicantur aialia ex putredie generata sicut sunt formice et late musce et huiusmodi apparent. et apparent supra terras modi mirabiles aialium et serpentinum. qui fugiunt a locis suis per uehementem aeris corruptionem. aues et ambo qui quandoque de die uolare ostuerunt de nocte quandoque uolant et dimittunt nidos suos et oua. et non flat uetus aliquis. aut flat austera. et tunc signum est pestilentia eibi propinqua. Cum itaque hec se supuenit ali eu ho uel multis hominibus insimul. i pnci non uidetur multa caliditas et acuitas in huius modi egrotantibus. neque multum calidi sentiuntur eis tangunt huiusmodi infirmi. cum in occultis corporis partibus et ipsius profunditate maximum lateat nocumetum ex ipsius aeris corruptione generata. sicut non huiusmodi fe. ualde lente et deceptio. et sentitur in eis hanellitus ualde fetidus. et ego etiam ualde fetida et oculis superfluitates. que ab eorum emituntur corporibus. sicut maximam et dolores et angustias i spiritualibus paciuntur. et eorum hanellitus augetur. quoniam cum nomi tu et ergo aliquid ualde fetidum et duorum emituntur deinde aliqui eis supuenit sincopis. et subito moriuntur. Unde per huiusmodi accidentia reputantur periculosissime et perniciiosissime huiusmodi se. Primum itaque et tunc oscillum quod possit in huius modo egreditur exhiberi. et est sanis est hoc uidelicet statim cum appent signa pestilentie super dicta fugiant icontinenti ab illo aere tanquam infirmi quam sani. et ad alias portatas tendant seu portentur si quomodo fieri potest. Quod si ad predicta loca sana quomodo se transmittere non possint forte per maxima discrmina uel per causas tradicentes. Succurret predictis fe. in hunc modum. Uer unus particularis camere alteretur in qua sit infirmus et infringidetur hoc modo. R. foliorum mirtorum lib. i. s. sandal. al. et rui. an. lib. 2. s. ro. lib. i. buliat oia hec i aceto et aqua deinde ex ista decoctione parietes et paucimeta camere irrorentur. herbe frigide sicut sunt frondes salicis canarum uitis cimbalarie uermicularis et huiusmodi domuz sternantur. uel ex solo aceto fiat hec. Et xv. uel xx. spongie marine lota i aqua dulci et ex torte circuarea parietes camere aceto forti replete suspendatur uel i predicta decoc- ifuse. hec eni fortia sunt in rectificando aerem. Aqua est frigida per cameraz in modum riuuli du-

catur uel coraz eo uentiletur aer quoddie cu flabello. quia ex tali ventilatio per motu flabelli facta purificatur aer et prohibetur ipsius aeris putrefactio. Aqua ro. multotiens in die super fatigas eorum apergatnr. Syrupus acerosus uel orizacara. et syrupum est ro. et nenufaris cum pauca caphora aromatizati cu frigida i potu tribuuntur pluries iter diem et noctem. Farinam ordei comedant amigdal. cicera scarioles lactucas et silia cum pauca agresta uel aceto. uel cum suco pomorum citrinorum conditas postea i aqua elixas. Et si ultra modum fuerint dulces suci. pulle ubi fuerit parvus de agresta. uel de predicto aceto demus eis. Pomum est istud semper odorent quid optimum est pro lanis et pro medico. quod mirabiliter ualeat contra putrefactiones aeris. R. 3. i. camphore pul. sandalorum al. et rui. ana. 3. 5. ro. 3. i. s. foliorum mirti et se. eius ana. 3. ii. thuris mirre. ana. 3. i. laudani. 3. ii. acetii fertis. 3. 5. gumi arabici et dragnti ana. 3. i. resoluunt omnia predicta in aqua ro. et ex his sic resolutis pomum unius officiatur quod de manu in manu sepe mutetur. Odorent infirmi necnon medicus etiam cum uadit per terras uisitando infirmos. quod multum confortat et inhibet aerem corruptum. Pomum etiam citrinius nenufar et similia odorent. Aliud pomum optimum et expeditum quod si odoretur et spaliter a sanis hominibus mirabiliter preseruat corpus illesum ab omni aeris putrefactio pestilentiali et corrupto ab oido. letitia generet et confortat spiritus. et totum corpus i sterilitatem facit uerti. R. cimbreni musci laudani an. 3. i. gariofi. cinamomi aliisque muscate ana. 3. iii. gumi arabici caphore an pondum unum. oia hec puluerizata cum aqua rosata simili ad ignem dissoluuntur et incorporent insil ex qibus oib. pomum propoas ad libitum perforatum et non perforatum et odorandum exhibeas non sebicitati in qui a in sanis magis uerum. Suffumigatio optima ualens ad oia predicta ad qualiter pomum et spaliter in sanis loquor. R. ambre musci ana. 3. i. ziloaloes. 3. 5. campore. 3. iii. fiat hoc modo ambra predicta ponatur in vase pulchro et nitido supra cineres et cuius pars aqua ro. agitetur diu donec inspissetur deinde apponatur dicte species erubrate subtiliter et moueantur et coquantur ut durum fiat in modum marmoris. sicque piciatur supra marmore olio iuncto. et usui reserua. quod sumus eius receptus in panis et in corpe super carbones accessos ualeat magis quam credi possit. Confert enim in tempore pestilentie mirom sani et etiam infirmis huius

modi enī summo epilēticis et cardiacis naribus
aurib⁹ et oī fetentib⁹ p̄ntridis dentibus et ḡm
giuis eoyum p̄uocat si om̄ ɔfortat. et ad om̄ia
ad q̄ predictuz pomuz ualz. et istud fumigium
fitz ualz et ad alia c̄g plurima. Syrup⁹ ɔtincens
sanguine ne ebūliat uariolas phibet et ēt suco
rez ɔpescit et i aere calido et in tēpore pestilētie
ualde utilis est. B. suci maloz granatoz aceto
sorūm uine acerbe libz. 5. castaneaz mūdaz. aq̄
rosate ana. 5. iiii. succi politrici et acceti acerimi
a. 1b2. i. Maloz acrīum. et maloz eidonoz
ana. 1b2. i. coquant om̄ia cum libz. iiii. 5. zuohari
et fiat syrups et quotidianū utantur eo infirmi et
sani. qz ad pdicta oia miromō ualz et efficax ē.

Quod si pestilētialis aer ab iferioribus ifurgat
ut ab aperitione fosse terree sit accēt meis t̄pri
bus prope neapoliz ubi cecidit i ruinaz qdam
mons. et exiuerunt de illo monte serpētes qua
si ifiniti et monstruos et corruptus c ibi in tm̄
aer q̄ om̄es de terra quasi mortui fuerāt. Si
iḡt a tali aptione silimō ifurgat aeris corru
ptio uel forte a cadaue. ib⁹ mortuoz ut hoīuz
uel equoz uel alioz aialium putridoz in loco
aliquo exūtum ipz aerem ifcientiz. uel si for
te a malherbio corrupt⁹ sit aer. sicut sit ebūli
sabuci uolubil' ficus cicute et huiusmōi herbe
sil'es. at a miera sulfurea uel aluminosa et hec
per uisū discernit. ne forte corrupt⁹ fuerit aer
a corruptione p̄ncipali et putredine a subterra
neis partibus pcedente. q̄ cognoscit q̄ egressū
diuersoz et monstruosoz serpentin⁹ et aialium
de suis cauernis erētium. et supra terram ho
minib⁹ apparentiū. q̄ sentiūt corruptionē aeris
ab iferioribus puenire. nec possūt i suis locis
esse et sic fugiūt supra terrā. Tūc qualiterciqz
huiusmodi acris corruptio fm̄ predictos mōs
ab iferioribus pueniat tutior uia et melior est
q̄ huiusmodi hoīes a predictis locis tam sani
q̄ egri habitare fugiāt si comode hoc fieri pōe
Si aut̄ querant hospitia alta et agitata a uētis
et fenestre sint apte et aer cu flabello uerberet.
et ifrigidet cum supius dictio et fiant cetera re
media supius dicta. **Q**uod si ipsa acris corrup⁹
a superiorib⁹ inferatur. q̄ cognoscitur per uo
latū aut̄ tra nāz. qz aues q̄ de nocte uolat̄ cō
sueuerit. uolat̄ de die et eoz. et p̄ sig'a i acē ap
parētia. que supius in p̄ncipio huius capitū. di
cta sunt. Similr tutior uia ē q̄ tam sani q̄ egri
a predictis locis se moueāt et querāt sana loca.
Si aut̄ sunt in locis subterraneis. nō p̄ terram

ambulent nisi prius aer p̄ solē depurat⁹ uerit
ut accedit circa tertia. et ab illa hora in antea. et
ifirmi in predictis locis subterraneis colocati
sint. et fenestre sint clause. et ifrigidet aer i ipsi.
Et oia supradicta remēdia siāt i hoc cōuenien
tia. Neque ēt rectificētur distillando uel saltim
coquēdo eas. et postea infrigidari pmittātur et
exhibeantur ut decet. Cauent sibi tunc sani a
eoyū. qz multuz nocet in passionibus his mē
bra p̄ncipalia de vilitando. Et non abulēnt per
terrā ut dico nisi prius sol depurauerit aerez.
Et si necessitas cogat aliqui eos ire. portent sem
p in manu pomū aliquo de suprascriptis. et sem p
odoren ipsum. ut ius tñ est stare in camera in
qua sit aer p̄ticularis alteratus secundum q̄ su
pius docui. Dietentur ergo fm̄ q̄ dixi supius.
Sanis vo edine puline castratine et huiusmōi
carnes cu aceto uel agresta parate dentur. qm̄
declinare ad acetosa in hoc tēpore ē ualde tutā
Et sint carnes quib⁹ utunt sani uel egri aialis
sanissimi. et nō egri. Si cūm in pdittis aialibus
fuerit pestilētia caueant sibi hoīes ab eis. quia
huiusmōi carnes solū eāt sufficiētes ad pesti
lentiā induenduz. et si nō esset presens in hoīi
bus eis utentib⁹. Uinū quanto plus fieri pōt
fugiant. Et si nō claruz odor ferū et subtile sit.
limphēt cu aqua clara destillata uel cocta et in
irrigidata. et declinent quantā plus possunt ad
acetosa. ut dixi tam sani q̄ egri.

Capl'm. 37^m. de febre epiala et liparia.

Icūt dicit Alnic. in libro suo quarto
ubi de se. loquitur et serapio li⁹. sexto
capitulo de epiala et liparia se. Epia
la se. fit de flegmate uitreos. qd̄ est frigidis ite
ceteras lat̄ sp̄es. quod aut uincit i toto corpe
aut i mēbro uno. et illud qd̄ uincit i toto corpe
aut putrescit totuz aut nō putrescit ex eo aliqd
aut ex eo qd̄ putrescit tūc ipsuz generat i corpe
frigus quod nō calefit absqz se. Et si to⁹ putre
fit. aut putrefit extra uenas et facit se. q̄ dī effi
meria hñs piodos. aut putrefit itra arrarias
mekaycas et uicas et saē se. Continuā. Si at̄ putrefit
pars eius noīatur epialos et ipsa quidē facit in
terius frigus et calorē exterius. Et urina quidē
pa. epiala est magis tendes ad significatōez fri
giditatis q̄ urina p i. effimerinā. et magis cruda
et grossior ea et pulsus ē grossus sepatus tardus
et rarus. et fortasse sit fortis om̄i die et forte sit

Portior i omni tertio vel quarto die. cuz matia huiusmodi in corpore parua et parue putrefactio nis ignea et fortasse piodus est quatuor horaz et qñz.viii. et quadraginta et quatuor horas fortas se plus secundus grossitatem materici et multitudinez fin spissitudinez corporis et grossiciez ei et de bilitate virtutis et temporis anni. Et hec quidez se non permanet multum quod est quod fortasse morat. xx. dieb et fortasse super illud addit et minuit se. Se. autem que fit i omnibus. v. diebus aut i oibus vii. aut i omnibus. x. diebus non accedit nisi flate grossa aut ex colera nigra et summae grossitudinis materici et eius spissitudinis ex qua generatur peedit uehemerita periodi eius et postponit. et urina et pulsus summae grossitudinez materici sicut dicit serapio ea predicto. Lipparia uero est se. i qua extremitates membra et quod appetit ex corpore infigidat et adhucrit i ea profunditas corporis ut stoni cum siti uehemerit et cum asperitate lingue et pulsus est parus et latus unde lipparia straria est epiala. Juxta illud. Semper epiala frigescunt interiora. Exteriora callent cedit lipparia stra. Et materia huius egreditur sine se. sum plurimorum est fistulata et qñz est colica et colera grossa. Sed ut sumus solliciti i epiala in prouocando uomitu demus syrum acerosum cum cala. et secundum Eui. cuz aqua fariolographi et aneti calameti et diureticorum. Et sumus i eis ambab se. solliciti de facto. ualde i uomitu prouocando. et dem aqua se. couum et prouocatum urinam et pot infigidates et stomachum mundificantes sicut aqua apii et fenicli cum se. canabino et gelenia his. et cum fuerit digerit facta demus secundum Eui. et serap. infusiones de aloes. quam predicti autores in suis antidotarys describunt. quoniam multuz cert. Et demus pillulas de eupatorio yerapigrā Sal. et similia. secundum Eui. et serap sic camomilla melilotum furfur medula cartami urtica. ceterum minor. anetum alnuri et mel. Comedant aqua cicerum et muri et ciminum et ciclas. et spigos et feiculam cum oleo de amigdalio dulicibus addita est serapionem pullos perdices et parva uolatilia in campi et nemoribus habitantia. unum subtile et odoriferum mediocriter lymphatum habebat. In practica uero rogerica dicitur quod in empiala digeratur materia cum oxymelle squilitico et purgetur cuz yerapigra uel cuz yeralogodium summa descriptio nez antidotary pectoralis. Tertio die post purgationem. Fiat stupra cum herbis istis. scilicet calamite origano mita. et ruta foliis lauri camomi

la metta salvia rosmarino et sibi herbis calidis et odoriferis et cum exit a bal. tergaqur cuz panum et ex hoc unguento inungat supra spinam et renes et stoma et circa brachia et crura et tibias quod sic sit. R. suci absinthij fenici abortani bal. sanitate agrimonie uerbene an. 3. u. coquatur in oleo comuni uel in oleo nucis usque ad consumptio ne succorsum et additis. 3. iii. cere fiat unguentum. Qd si propter hoc non fuerit egritudo iam dicta curata. dentur opiate sicut rubea troeisca et aurea et huiusmodi cuz apperint alices et ossitatores ter uel quater ante horam accessiois. Ita reiteretur predicea purgatio. Dentur et electuaria calida sicut diacalamenium dianthos et huiusmodi. Ita fiat fricatio in tibis. et uentose circa spatulas et renes apponatur. Scias uero quod liparia sicut dicitur quia sit de colera subcitrina putrefacta et ex flegmate et nulla in stomacho uel intestinis putrefacta accedit in estate de tribus in tribus dieb piodus eius. Et primo supueniunt ei alices et ossitatores. deinde rigor posse et frigus. deinde calor et in medio calore supuenit frigus intolerabile in interioribus. Et rō est quia dum putrefit colera subcitrina per trahit ad cor et facit ipsius febricitare. et per trahit ad stomachum et intestina et dissoluit flegma nitreum et miltiaz et ipsum callefacit ut pot uideri de sole et glacie. Ex illo et igitur dissolutio membra in interiorum sequitur infigidatio. In principio igitur lipiae confert gelaniabin. secundum serapionem cum secaniabi et in fine infusio de aloe. et ierapigra et aqua feniculi et masticis editum apii. et trocoli de ro. Et universaliter ut regimur lipparie magis declinet ad subtilitatem et hec ad laudem omnipotentis sufficiant.

Lauds deo et suis sanctis.

liber

Abula sine registrū capitulorū huius pratice prologus in breuiario.	
De dolore capitis in generali.	ca.i.
De dolore caritis ex distempantia aeris seu uē to frigido facto.	ca.ii.
De dolore capitis ex calidi aeris distemperan tia facto.	ca.iii.
De dolore capitis ex sanguine facto.	ca.iv.
De dolore capitis ex colera facto.	ca.v.
De dolore capitis et ex flate facto.	ca.vi.
De dolore capitis ex misericordia facto.	ca.vii.
De dolore capitis ex emigranea.	ca.viii.
D: dolore capitis ex siegmate in stomacho su per habundante facto.	ca.ix.
De dolore capitis ex melancolia in stomacho superhabundante facto.	ca.x.
De dolore capitis ex colera in stomacho super habundante.	ca.xi.
De dolore capitis ex sanguine in stomacho uel epi te. et de eodē dolore ppter indigōnem et co ruptionē cibi uel potus in stomacho.	ca.xii.
De passionib⁹ oculorū et primo de guta. rube dine lipitudine sine obtalmia.	ca.xlii.
De lacrimis oculorum.	ca.xliii.
De sanguine oculorum tumore pruritu de do lore et ardore.	ca.xv.
De caligine oculorum.	ca.xvi.
De catarratis.	ca.xvii.
De nebula ungula panno et maculis in oculis.	ca.xviii.
De pediculis in palpebris et fistula in lacrima li in oculis.	ca.xix.
De fistula.	ca.xx.
De pilis in oculis uel alibi ppter naturā natis in perpetuum tollendis.	ca.xxii.
Ad faciendum nasci pilos in locis pternaturā depillatis ut i supcilio barba et b̄i.ca.xxii.	
De epilensia.	ca.xxiii.
De appoplegia.	ca.xxiiii.
De paralysi.	ca.xxv.
De spasio.	ca.xxvi.
De mania et melancolia.	ca.xxvii.
De uirtagine et scotomia.	ca.xxviii.
De defectu memorie et inquantibus memoriis.	ca.xxviii.
De catarro et coriza et bianco.	ca.xx.
De passionibus auris. et primo de surditate tinitu et sonitu.	ca.xxii.
De dolore auris pp caliditatē et frigiditatē et san guinis repletionē l'apā ibi natū.	ca.xxii.

De uermibus in aurib⁹ natis et de ingressu la pili uel grātē plūcis et h̄i i aur.	ca.xxiiii.
De fluxu sanguinis a naribus.	ca.xxiiii.
De dolore dentium.	ca.xxv.
29 lib. 24. Sequunt̄ capitula secundili. plogus.	
De squinantia.	ca.i.
De folio et ungula	ca.ii.
De raucedine et impedimento uocis.	ca.iii.
De botio gule.	ca.iii.
De serhopulis.	ca.v.
De russi.	ca.vi.
De astmate et dolore pectoris.	ca.vii.
De emotioyca passione.	ca.viii.
De empimate.	ca.ix.
De passionibus stomaci. et primo uomitu pro uocando.	ca.x.
De uomitu restringendo.	ca.xi.
De siti.	ca.xii.
De defectu appetitus et de innaturali appetitu ut de appetentibus comedere carbones et huiusmodi.	ca.xiii.
De appetitu canino et bolismo.	ca.xiii.
De eructuatuō et singultu.	ca.xv.
De islatōe lubricitate debilitate stōi.	ca.xvi.
De uitio lapidis i renib⁹ et uesica.	ca.xvii.
De stranguria dissuria et suria.	ca.xviii.
De dyabete et mingētibus in lecto.	ca.xix.
De dolore renum.	ca.xx.
De minge tibis sanguinē.	ca.xxii.
De nigentibus pilos et surfurcs et sca bie uesice.	ca.xxii.
De opātib⁹ et ulcerib⁹ renū et uesice.	ca.xxiiii.
De his qui coire non possunt et ad coitum pro nocandū.	ca.xxiiii.
De extingueda libidine et uoluntate cocundi remouenda.	ca.xxv.
De inuictaria spermatis emissioe.	ca.xxvi.
De illamatiōe rubore feruore et ardore et excoriatōe testiculop⁹ virge.	ca.xxvii.
De pustulis seu carbūculis et fistulis i mē bro uirili uel testiculis.	ca.xxviii.
De crepatura.	ca.xxviii.
De arterica sciatica ciragra podagra genugra.	ca.xxix.
De colica et yliacha passione.	ca.xxii.
De lumbricis et ascaridibus.	ca.xxii.

De emoroydibus prouocandis & tempore co-	
Stringendis.	ca. xxxiii.
De exitu ani non eodem.	ca. xxxiiii.
De tenas mone.	ca. xxxv.
De lienteria.	ca. xxxvi.
De disinterita epatica & intestinorum.	ca. xxxvii.
De distempora epatis in caliditate uel fridite te de opillatōe & duritie ipsius.	ca. xxxvii.
De mala complexione epatis calida uel frigida.	
uel hūida & siccata.	ca. xxxviii.
De ytericia.	ca. xxxix.
De ydropisi.	ca. xl.
De passionibus splenitis.	ca. xli.
De scabie cū priu. itu:	ca. xlii.
De pustulis & ulceribus tibiarum.	ca. xliii.
De porris & uerucis.	ca. xlvi.
De lepra.	ca. xlvi.

Lib. 3°

Sequuntur capitula tertij libri.

De impedimento cōceptiōis.	ca. i.
De signis ipregnationis & utrius mulier conce- perit masculum.	ca. ii.
De regimine pregnantis de p̄seruatione cōbrio- nis & de cautela aborsus.	ca. iii.
De difficultate pariēdi & aleuiātib⁹ p̄tū.	ca. iiiii.
De extractione fetus mortui de mola & facien- dum aborsum.	ca. v.
U. mulier nō concipiat aut mulier corrup- ta nō concipiat.	ca. vi.
De retētōe mestruorum & iōpis prouocādis.	ca. vii.
De fl̄xiu mestrui imoderato strigēdo.	ca. viii.
De suffocatiōe matricis.	ca. ix.
De p̄cipitatiōe siue dislocatiōe matricis.	ca. x.
De apostemate uulue.	ca. xi.
De dolore mamillarū & generantibus lac & de apostemate ipsarū.	ca. xii.
De morsu aīaliū uenenosořū.	ca. xiii.
De morsu rutelle. & aranearū.	ca. xiii.
De morsu scorpiōis steliōis & lacerte.	ca. xv.
De simie siue cati siue canis domestici uel ho- minis morbu.	ca. xvi.
De morsu apum uel uesparū.	ca. xvii.
De morsu serpētū uigarum & silīnū.	ca. xviii.
De effusatiōe aīaliū uenenosořū.	ca. xix.
De his qui sumpterū uenenū ī cibo uel potu. & ī cautela certa ad uenenū hinda.	ca. xx.
De fistulis cancro lupo & silib⁹.	ca. xxi.
De antrace seu carbunculo.	ca. xxii.

Secūntur capitula quarti libri.

Quid sit febris p̄mo.	ca. i.
De effimera.	ca. ii.
De ethica.	ca. iii.
De sincopi cardiaca & tr̄corē cordis.	ca. iiiii.
De pleuresi.	ca. v.
De peripleumonia.	ca. vi.
De ptisi.	ca. vii.
De apāte epatis & splenis.	ca. viii.
De apāte stomaci & intestinorum.	ca. viii.
De frenesi.	ca. x.
De liturgia.	ca. xi.
De cognitiōe uniuscuiusqz humoris p̄ urinā in sanis & cgris.	ca. xii.
De febrib⁹ cōtinuis putridis.	ca. xiiii.
De sinocha inflatiua.	ca. xiiii.
De sinocha putrida.	ca. xv.
De causonide.	ca. xvi.
De emitritēis & p̄tio de minori.	ca. xvii.
De tertiana uera.	ca. xviii.
De tertiana nota.	ca. xix.
De tertiana dupla.	ca. xx.
De tertiana cōtinua.	ca. xxi.
De cotidiana vā de fl̄ate naturali.	ca. xxii.
De quotidiana nota. & primo de ea que fit de flegmate salso.	ca. xxiiii.
De quotidiana q̄ fit de fl̄ate dulci.	ca. xxiiii.
De quotidiana de fl̄ate acetoso.	ca. xxv.
De quotidiana de fl̄ate nitreo.	ca. xxvi.
De quartana uera.	ca. xxvii.
De quartana nō vā sine nota.	ca. xxviii.
De febribus eraticis.	ca. xxviii.
De quotidiana cōtinua.	ca. xxix.
De quartana continua.	ca. xxxi.
De febribus pestilentib⁹ ppter corruptio- nem. aeris factis de regimine sanorum in pe- stilentia cōseruando.	ca. xxxii.
De febribus epiala. & lipparia.	ca. xxxiiii.

V. Sandal. 3:1.
Pist. trias. 3:1.
Spica. 3:1.

zbier

a
Jacat.
Breuiari i practice.
ra abluantur.
Jera fortissima.

b
oz apponas.
est Item.
te ana cum.
rificetur uel.

c
ungule asinine.
de mediocri.
utant isto cōtra.
z coquantur in.

d
quocūqz mouebit.
rat z curati sunt.
spātis fuerit ffa.
tendatur z super.

e
miseri ut supra.
z uite lis ouoz.
uero ex actis.
gu marabici ana.

f
famis a bo ḡ est.
ponatur stōahco.
tantū remanect.
git lapidem.

g
calida testiculos.
z stringatur fortis
ad diuitias z.
si emplastrentur.

h
epithimētur pedes.
si materia disinterie.
spargi z brusci.
mane cuz decoctōe.

i
Omnes eiz lepre.
aqua tepida.
per eas non pluat.
trebentine. an. 3. i.

k
afflictio ḡ est maior.
z extrahat san. ab
gulum caroloruz.
frigida z humida.

l
scd alia predica.
spē. Et esl quedaz.
pulsus tardus.
Caplī septimū.

m
cipaliter ex̄n̄te.
doqz ad. xi. qñqz.
mus z nō ultra.
dicta utunt.

n
quousqz suci.
trociscata. Et nota.
tur pluuiam.

Finis.

Sigil in Sime Librum fiduci compedit

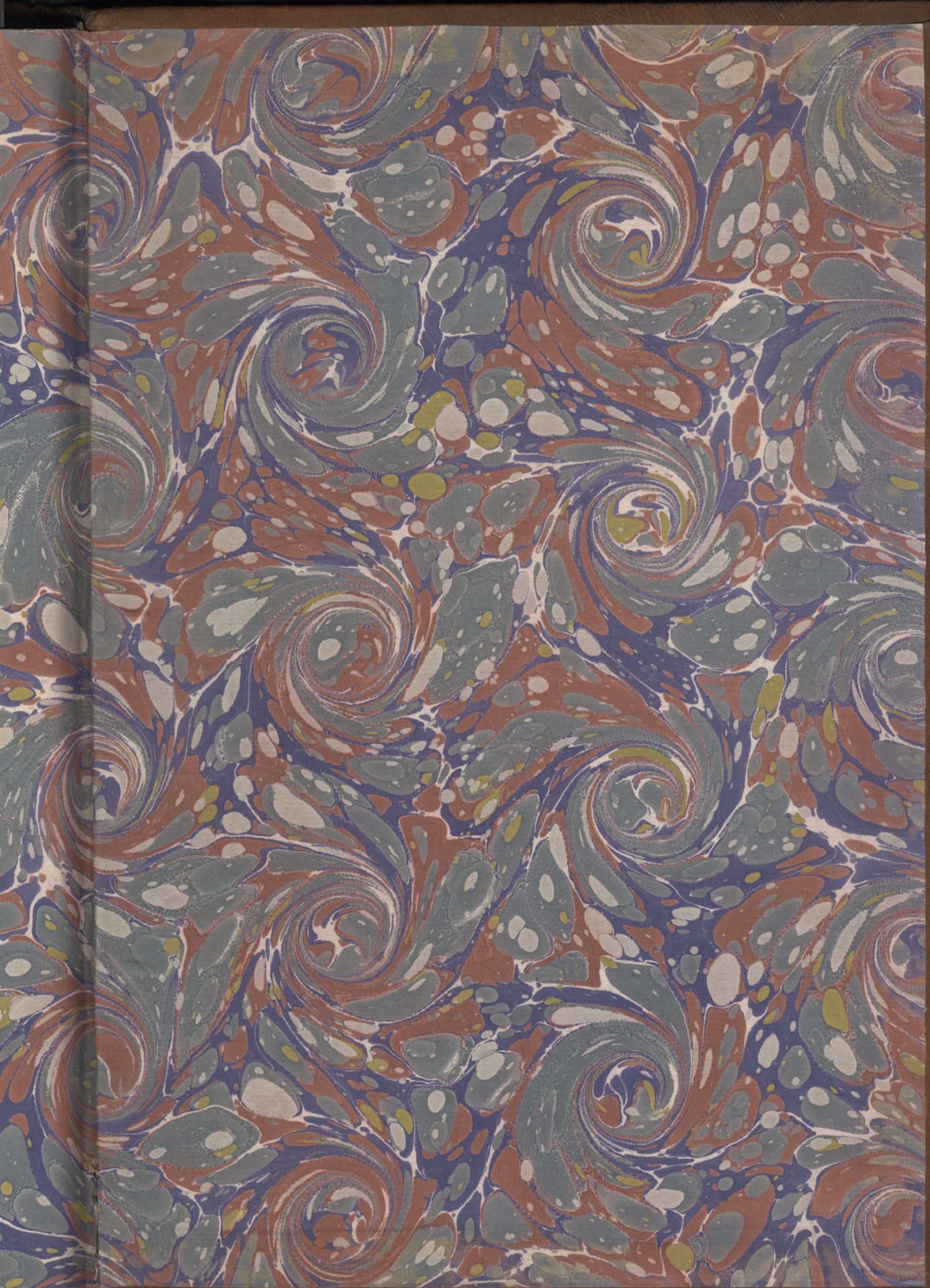
AB

Damphama tpo desitius

mirha, a loco sing. 3. y. theris
3. 1. ap. 6. brevi 2. h. sarcocolla
2. 1. ap. fier puluis. cum melle

BRUARIA

BRUARIA

ARNALDO

E VILANOVA

BRUARIA

PRATICE

BRUARIA

ARNALDO

E VILANOVA

BRUARIA

PRATICE

BRUARIA

ARNALDO

E VILANOVA

BRUARIA

Sala

Gab. R.B

Est.

Tab. 21

N.º 7